



Spremljanje izvajanja programov socialnega varstva

Poročilo o izvajanju programov v letu 2008

Končno poročilo

Simona Smolej, Vid Žiberna, Mateja Nagode

Ljubljana, junij 2009

Naročnik: **MDDSZ, Direktorat za socialne zadeve**
Kotnikova 5
1000 Ljubljana

Skrbnik naloge pri naročniku: Marjeta Ferlan Istinič

Št. pogodbe: 4060-58/2008

Izvajalec: **Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo**
Rimska 8
1000 Ljubljana

Skrbnica naloge pri izvajalcu: Simona Smolej

Naslov poročila: **Spremljanje izvajanja programov socialnega varstva**

Avtorji poročila (po abecednem vrstnem redu): Mateja Nagode, univ.dipl.soc.
Mag. Simona Smolej
Vid Žiberna, univ.dipl.kom.

Drugi sodelujoči (po abecedi): Mojca Cencelj, program usposabljanja na delovnem mestu IRSSV (vnos in interpretacija podatkov)
Petra Jerina, tajnica IRSSV (urejanje besedila)
Marcelj Kralj, študent pod mentorstvom Simone Smolej in Mateje Nagode (vnos podatkov)
Beata Akerman, študentka pod mentorstvom Simone Smolej in Vida Žiberne (vnos podatkov)

Št. delovnega poročila: IRSSV 09/2009
Datum izdaje poročila: 30.06.2009
Kopije: Skrbnica naloge na MDDSZ (1x tiskana verzija)
Skrbnica pogodbe na MDDSZ (1x tiskana verzija, 1x CD)
Arhiv IRSSV (1x)

Odgovorna oseba: Mag. Barbara Kobal, direktorica IRSSV

Kazalo

1. UVOD	7
1. METODOLOGIJA.....	8
2. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV SOCIALNEGA VARSTVA.....	9
3. PROGRAMI SOCIALNEGA VARSTVA, KI SO BILI V LETU 2008 SOFINANCIRANI OD MDDSZ, PO POSAMEZNIH PODROČJIH	13
3.1 SVP 1 – Programi materinskih domov in zavetišč za ženske	13
3.2 SVP 2 – Programi stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in programi centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju	19
3.3 SVP 3 - Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov	25
3.4 SVP 4 – Programi terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnih centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov za vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog	32
3.5 SVP 5 – Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	39
3.6 SVP 6 – Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomce.....	46
3.7 SVP 7 - Specializirani terapevtski programi psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjeni razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov.....	51
3.8 SVP 8 – Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog (prednostni regiji sta Osrednjeslovenska in Podravska)	56
3.9 REP 1 - Programi za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah.....	60
3.10 REP 2 – Nizkopražni programi za uživalce drog, mreža centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave	65
3.11 REP 3 – Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	71
4.12 REP 4 - Programi medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugi programi, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih	78
4.13 REP 5 – Programi psihosocialne pomoči žrtvam nasilja	86
3.12 REP 6 – Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju	92
4.15 REP 7 – Drugi programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov	100
4. SKLEPNE UGOTOVITVE	111
5. VIRI IN LITERATURA	117

Kazalo slik

Slika 1: Višina sredstev, ki jih MDDSZ namenja sofinanciranju programov socialnega varstva po letih .	9
Slika 2: Število vseh programov, število C programov in višina sredstev za socialnovarstvene programe s strani MDDSZ (2005-2008)	12
Slika 3: Delež in število programov materinskih domov in zavetišč za ženske glede na vrsto financiranja	14
Slika 4: Delež in število programov stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju glede na vrsto financiranja	20
Slika 5: Delež in število programov za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programov za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov	27
Slika 6: Delež in število programov s področja SVP 4 glede na vrsto financiranja.	34
Slika 7: Delež in število terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti glede na vrsto financiranja	40
Slika 8: Delež in število programov sprejemališč in zavetišč za brezdomce glede na vrsto financiranja	47
Slika 9: Število in delež specializiranih terapevtskih programov psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov glede na vrsto financiranja	52
Slika 10: Delež in število programov sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog glede na vrsto financiranja	57
Slika 11: Delež in število programov za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah glede na vrsto financiranje	60
Slika 12: Delež in število programov medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih	80
Slika 13: Delež in število programov psihosocialne pomoči žrtvam nasilja glede na vrsto financiranja	87
Slika 14: Delež in število programov za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju glede na vrsto financiranja.	94
Slika 15: Delež in število drugih programov namenjenih odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov.....	103

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Število sofinanciranih programov po posameznih področjih glede na vrsto sofinanciranja (2007, 2008)	11
Preglednica 2: Programi materinskih domov in zavetišč za ženske glede na vrsto in višino financiranja	13
Preglednica 3: Število izvajalcev v materinskih domovih, varnih hišah in zavetiščih za ženske	15
Preglednica 4: Podatki o uporabnikih v materinskih domovih, varnih hišah in zavetiščih za ženske	17
Preglednica 5: Programi stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju glede na vrsto in višino financiranja	19
Preglednica 6: Število izvajalcev v programih stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju .	21
Preglednica 7: Podatki o uporabnikih v programih stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju.....	23
Preglednica 8: Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani program za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistence invalidov	25
Preglednica 9: Število izvajalcev v programih za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programih za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistence invalidov	28
Preglednica 10: Podatki o uporabnikih v programih za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programih za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistence invalidov	30
Preglednica 11: Programi terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnih centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov za vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog	32
Preglednica 12: Število izvajalcev v programih področja SVP 4	34
Preglednica 13: Podatki o uporabnikih programov terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnih centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov za vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog.....	37
Preglednica 14: Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti glede na vrsto in višino financiranja	39

Preglednica 15: Število izvajalcev v terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	41
Preglednica 16: Podatki o uporabnikih v terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	44
Preglednica 17: Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomce glede na višino in način financiranja	46
Preglednica 18: Število izvajalcev v programih sprejemališč in zavetišč za brezdomce	47
Preglednica 19: Podatki o uporabnikih v sprejemališčih in zavetiščih za brezdomce	49
Preglednica 20: Specializirani terapevtski programi psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjeni razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov glede na vrsto in višino financiranja	51
Preglednica 21: Število izvajalcev v specializiranih terapevtskih programih psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov	53
Preglednica 22: Podatki o uporabnikih v specializiranih terapevtskih programih psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov	55
Preglednica 23: Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog glede na vrsto in višino financiranja	56
Preglednica 24: Število izvajalcev v sprejemališčih in zavetiščih za uživalce nedovoljenih drog	57
Preglednica 25: Podatki o uporabnikih sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog	58
Preglednica 26: Programi za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah glede na vrsto in višino financiranja	60
Preglednica 27: Število izvajalcev v programih za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah	61
Preglednica 28: Podatki o uporabnikih v programih za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah	63
Preglednica 29: Nizkopražni programi za uživalce drog, mreža centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave glede na vrsto in višino financiranja	65
Preglednica 30: Delež in število nizkopražnih programov za uživalce drog, mreže centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave glede na vrsto financiranja	66
Preglednica 31: Število izvajalcev v nizkopražnih programih za uživalce drog, mreži centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave	67
Preglednica 32: Podatki o uporabnikih v nizkopražnih programih za uživalce drog, mreži centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave	69

Preglednica 33: Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	71
Preglednica 34: Delež in število terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti glede na vrsto financiranja.....	73
Preglednica 35: Število izvajalcev v terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti.....	73
Preglednica 36: Podatki o uporabnikih v terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	76
Preglednica 37: Programi medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugi programi, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih	78
Preglednica 38: Število izvajalcev v programih medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programih, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih.....	81
Preglednica 39: Podatki o uporabnikih v v programih medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programih, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih	84
Preglednica 40: Programi psihosocialne pomoči žrtvam nasilja glede na vrsto in višino financiranja...	86
Preglednica 41: Število izvajalcev v programih psihosocialne pomoči žrtvam nasilja	88
Preglednica 42: Podatki o uporabnikih v programih psihosocialne pomoči žrtvam nasilja	90
Preglednica 43: Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju glede na vrsto in višino financiranja ...	92
Preglednica 44: Število izvajalcev v programih za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju	95
Preglednica 45: Podatki o uporabnikih v programih za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializiranih preventivnih programih, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju	98
Preglednica 46: Drugi programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov glede na vrsto in višino financiranja	100
Preglednica 47: Število izvajalcev v drugih programih namenjenih odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov.....	104
Preglednica 48: Podatki o uporabnikih v programih namenjenih odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov	108
Preglednica 49: Stanje v letu 2008 v primerjavi s količinskimi in organizacijskimi merili za javne socialnovarstvene programe po ReNPSV 2006-2010.....	113
Preglednica 50: Stanje v letu 2008 glede na mrežo razvojnih in eksperimentalnih programov po ReNPSV 2006-2010.....	115

1. UVOD

Naloga ***Spremljanje izvajanja programov socialnega varstva*** spada med redne letne naloge Inštituta RS za socialno varstvo (v nadaljevanju: IRSSV) že desetletje. V tem času so se naslov naloge, metodologija zbiranja in analiziranja podatkov ter časovni zajem podatkov sicer nekoliko spreminjali, osnovni cilj – popis programov ter njihova kvantitativna in kvalitativna analiza - pa ostaja isti.

Letošnje poročilo ponovno prinaša določene novosti, saj tokrat v njem združujemo predvsem osnovne podatke o programih, bolj natančna analiza obširnejših programov, ki so vključeni v enoten postopek evalvacije izvajanja javnih socialnih programov (v nadaljevanju: evalvacija), ki ga izvajata IRSSV in Fakulteta za socialno delo (v nadaljevanju: FSD), pa je predstavljena v drugem poročilu, ki ga prav tako pripravlja IRSSV v sodelovanju s kolegi iz FSD. V letu 2008 je bilo takih 53 programov, vsi pa so bili vključeni v večletno sofinanciranje.

Popis programov socialnega varstva torej zajema nekaj glavnih podatkov o programih, ki jih je MDDSZ v letu 2008 preko javnega razpisa sofinanciralo za obdobje enega (A in B programi) ali več let (C programi). Za natančnejšo analizo podatkov o vseh 271. programih se tokrat nismo odločili, saj so – kot že omenjeno - obširnejši programi natančno predstavljeni in analizirani v okviru druge naloge IRSSV, potrebno mero preglednosti nad vsemi sofinanciranimi programi pa zagotavljamo z različnimi tabelarnimi in grafičnimi prikazi v pričujočem poročilu. Poročilo torej bralcu omogoča, da pridobi hiter vpogled nad celotno mrežo sofinanciranih programov v preteklem letu, zanesljivih zaključkov in ocen (zlasti o številu vključenih uporabnikov) pa zaradi slabega poročanja in vpisovanja dvoumnih podatkov v nekatera končna poročila o izvajanju programov avtorji letošnjega poročila nismo upali podati.

V poročilu je najprej predstavljena metodologija zbiranja in obdelave podatkov, nato so predstavljeni nekateri skupni podatki in ugotovitve o analiziranih programih, temu pa sledijo še predstavitve programov po posameznih področjih. Glavne ugotovitve ter primerjava zbranih podatkov s količinskimi in organizacijskimi merili za javne socialnovarstvene programe ter mrežo razvojnih in eksperimentalnih programov, kot jih določa ReNPSV 2006-2010 (Uradni list RS 39/2006), pa so predstavljeni v zadnjem delu poročila.

1. METODOLOGIJA

Analiza programov socialnega varstva se nanaša na leto 2008 in vključuje 271 programov, ki jim je MDDSZ v tem letu namenilo enkratni znesek v višini do 1.500,00 € (A programi), znesek nad 1.500,00 € (B programi) ali pa so bili v tem letu vključeni v petletno sofinanciranje (C programi).

Vir podatkov predstavljajo letna – končna poročila o izvajanju programov za leto 2008, in sicer gre za vsebinska in finančna poročila, ki so jih sofinancirani izvajalci v začetku leta 2009 posredovali na MDDSZ.

Analiza je večinoma kvantitativna, le v delu vsakega poglavja, ki se nanaša na ciljno skupino uporabnikov in cilje programov, navajamo rezultate kvalitativne analize. Programi so predstavljeni po posameznih področjih, znotraj njih pa so še dodatno smiselno ločeni, večinoma glede na vrsto financiranja (enoletno sofinancirani programi, večletno sofinancirani programi, programi vključeni v evalvacijo). V okviru vsakega področja je najprej predstavljeno financiranje programov, sledijo podatki o kadrovskih virih, nato podatki o uporabnikih ter nazadnje povzetek ciljev programov po posameznih področjih.

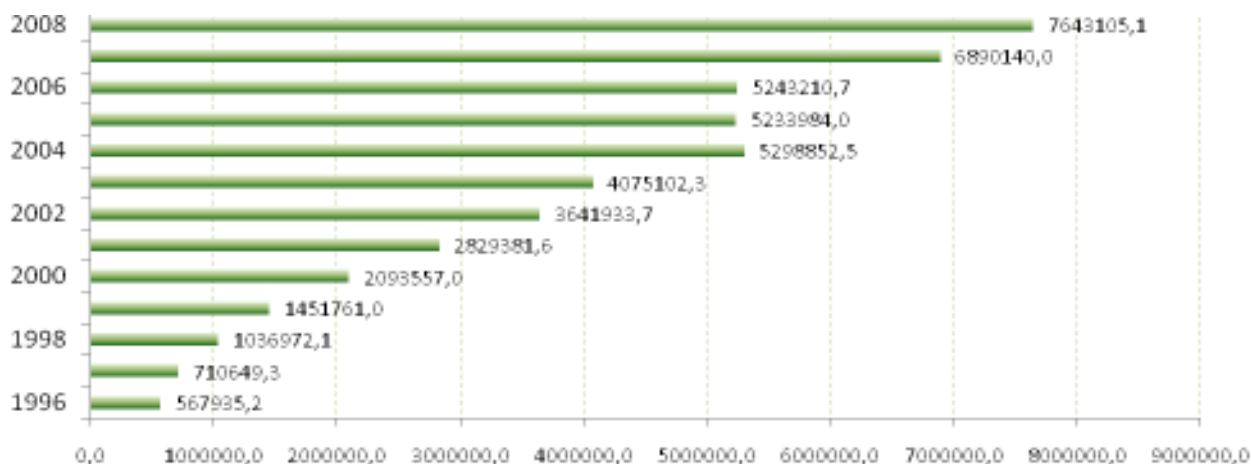
MDDSZ je za razpis, ki se je nanašal na leto 2007, oblikovalo nova razpisana področja glede na ReNPSV 2006-2010 (Uradni list RS 39/2006), in sicer 8 v okviru socialnovarstvenih programov in 7 v okviru razvojnih in eksperimentalnih programov. Izvedena analiza sledi tej razporeditvi programov. Ker se v poročilu osredotočamo predvsem na vsebino programov, smo nekatere programe prerazporedili na razpisana področja, ki jim vsebinsko bolj odgovarjajo, kljub temu, da so bili na MDDSZ sofinancirani iz drugih postavk razpisa.

2. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV SOCIALNEGA VARSTVA

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve že od leta 1993 sofinancira izvajanje programov socialnega varstva. Še v večji meri je ministrstvo k tovrstnemu sofinanciranju pristopilo po letu 1996, ko je za dopolnilne programe socialnega varstva namenilo že približno 136 milijonov tolarjev (567.935,24 €). V letu 2006 je bilo za izvajanje programov namenjenih preko 5.240.000,00 €, v letu 2007 6.890.140,00 €, v letu **2008 pa 7.643.105,1 €**. S temi sredstvi je bilo sofinanciranih **271** programov na osmih razpisanih področjih v okviru socialnovarstvenih programov in sedmih razpisanih področjih v okviru razvojnih in eksperimentalnih programov. Višina sredstev, ki jih MDDSZ namenja sofinanciranju programov socialnega varstva po letih (od leta 1996 do leta 2008) je prikazana tudi na naslednji sliki.

Slika 1: Višina sredstev, ki jih MDDSZ namenja sofinanciranju programov socialnega varstva po letih

(vir: MDDSZ)



Daleč največji delež sredstev, ki so na MDDSZ rezervirana za programe socialnega varstva, je namenjenih večletno sofinanciranim programom (C programi). Tem je bilo v letu 2008 namenjenih 5.932.354,3 €, kar je 77,6 % vseh sredstev s strani MDDSZ. Sredstva za C programe so se od leta 2007 zvišala za 1.114.204,3 €.

Predmet razpisa so bili programi na dveh področjih po ReNPSV 2006-2010 (Uradni list RS 39/2006), in sicer **Socialnovarstveni programi (SVP)**:

- SVP1 – Programi materinskih domov in zavetišč za ženske (prednostne regije za varne hiše so Jugovzhodna Slovenija, Pomurska in Spodnjeposavska, za materinske domove pa Goriška, Podravska in Notranjsko-kraška)
- SVP 2 – Programi stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in programi centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju (stanovanjske skupine: 16 do 20 mest v stanovanjskih skupinah, prednostni regiji za dnevne centre sta Notranjsko-kraška in Koroška)
- SVP 3 – Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov
- SVP 4 – Programi terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnih centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov za vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog
- SVP 5 – Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti
- SVP 6 – Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomce (prednostni regiji za zavetišče za brezdomce sta Osrednjeslovenska in Podravska)
- SVP 7 – Specializirani terapevtski programi psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjeni razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov (prednostne regije so Podravska, Obalno-kraška in Notranjsko-kraška)
- SVP 8 – Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog (prednostni regiji sta Osrednjeslovenska in Podravska)

ter **Razvojni in eksperimentalni programi (REP):**

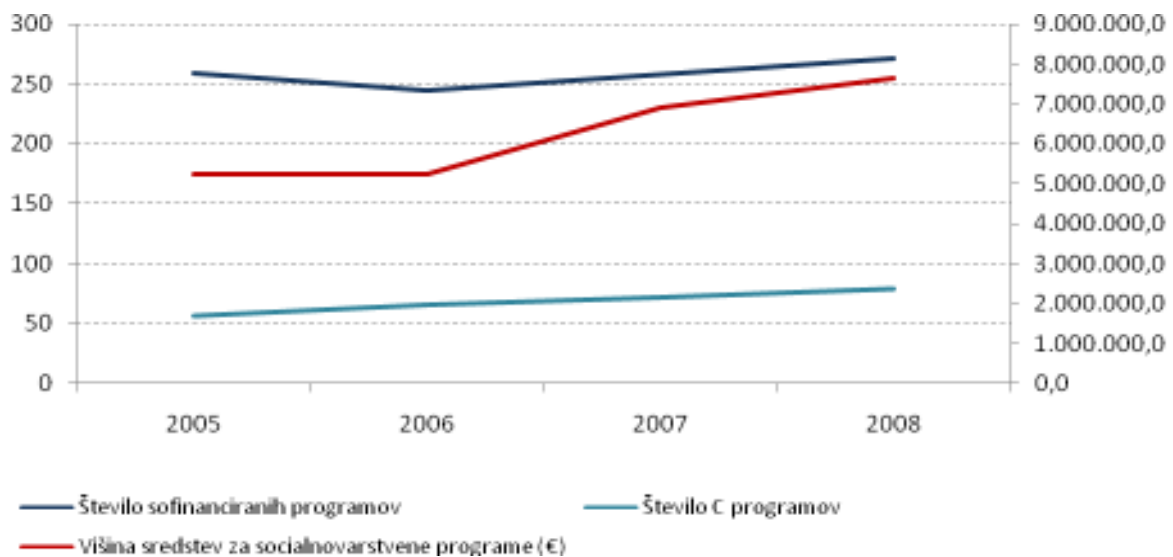
- REP 1 – Programi za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah
- REP 2 – Nizkopražni programi za uživalce drog, mreža centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave
- REP 3 – Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti
- REP 4 – Programi medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugi programi, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih
- REP 5 – Programi psihosocialne pomoči žrtvam nasilja (Prednostna regija je Jugovzhodna Slovenija)
- REP 6 – Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju
- REP 7 – Drugi programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov

Preglednica 1: Število sofinanciranih programov po posameznih področjih glede na vrsto sofinanciranja (2007, 2008)

		Enkratni znesek do 1.500 € (A)		Znesek nad 1.500 € (B)		Večletno sofinancirani (C)		Skupaj vsi programi	
				2007	2008	2007	2008	2007	2008
Razpisano področje									
Socialno varstveni programi – SVP									
SVP 1	Programi materinskih domov in zavetišč za ženske	0	0	5	2	13	16	18	18
SVP 2	Programi stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in programi centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju	0	0	8	10	13	13	21	23
SVP 3	Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistENCE invalidov	0	3	8	17	4	3	12	23
SVP 4	Programi terapevtskih skupnosti in drugih programi, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnih centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov za vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog	1	0	8	10	8	8	17	18
SVP 5	Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	1	2	8	12	1	2	10	16
SVP 6	Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomce	0	0	3	5	4	4	7	9
SVP 7	Specializirani terapevtski programi psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjeni razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov	1	0	5	12	1	0	7	12
SVP 8	Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog	0	0	3	1	0	0	3	1
Razvojni in eksperimentalni programi – REP									
REP 1	Programi za svetovanje po telefonu otrokom, mladoletnikom in drugim osebam v os. stiskah	2	0	2	3	3	3	7	6
REP 2	Nizkopražni programi za uživalce drog, mreža centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevnih obravnave	3	1	7	2	5	7	15	10
REP 3	Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	17	17	6	5	0	0	23	22
REP 4	Programi medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugi programi, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih	9	14	5	1	2	5	16	20
REP 5	Programi psihosocialne pomoči žrtvam nasilja	5	3	3	2	5	5	13	10
REP 6	Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladoletnikom s težavami v odraščanju	8	8	17	15	9	9	34	32
REP 7	Drugi programi namenjeni odpravljanju soc. stisk, ki niso del drugih razpisanih programov	32	28	19	19	4	4	55	51
	Skupaj	79	76	107	116	72	79	258	271

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciral 120 socialnovarstvenih programov (SVP) in 151 razvojnih in eksperimentalnih programov (REP). Kot je razvidno iz spodnje slike, število sofinanciranih programov iz leta v leto narašča, izjema je bilo le leto 2006. Sredstva v ta namen se večajo, prav tako število večletno sofinanciranih programov, kar pomeni, da ima vedno več izvajalcev zagotovljeno dokaj stabilno financiranje za izvedbo svojih programov. Večina teh izvajalcev je z namenom oblikovanja enotnih kriterijev za ocenjevanje programov, kar seveda zagotavlja določeno primerljivost med 'istovrstnimi' programi, vključenih tudi v postopek evalvacije.

Slika 2: Število vseh programov, število C programov in višina sredstev za socialnovarstvene programe s strani MDDSZ (2005-2008)



Največ sofinanciranih programov je bilo s področja REP 7 (51). To so programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov. Tudi v prejšnjih letih je bilo sofinanciranih največ programov, ki so namenjeni odpravljanju socialnih stisk in niso del drugih razpisanih programov (to je bilo v preteklih razpisih področje 12). Področju REP 7 po številu sofinanciranih programov sledi REP 6 - Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju. Po 23 programov je bilo iz področij SVP 2 - Programi stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in programi centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in SVP 3 - Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov. Na področju SVP 3 je zaznati tudi največji porast števila sofinanciranih programov glede na leto prej.

3. PROGRAMI SOCIALNEGA VARSTVA, KI SO BILI V LETU 2008 SOFINANCIRANI OD MDDSZ, PO POSAMEZNIH PODROČJIH

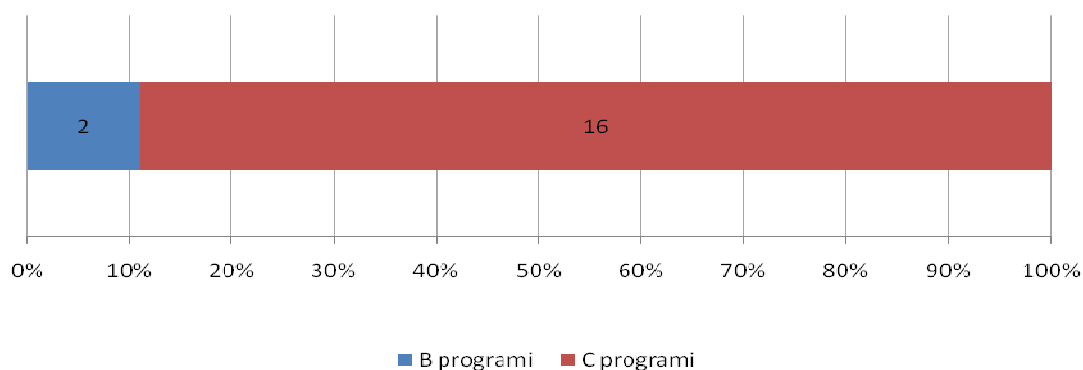
3.1 SVP 1 – Programi materinskih domov in zavetišč za ženske

Preglednica 2: Programi materinskih domov in zavetišč za ženske glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLJENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
B	Materinski dom Mozirje in Žalec	Škofijska Karitas Maribor	63.247,19	25.400,00
	Varna hiša Karitas za Primorsko	Zavod Karitas Samarijan	43.090	29.766,26
C	Zatočišče za ženske in otroke	SOS telefon	165.704,93	85.615,69
	Varna hiša Pomurja	Društvo varnega zavetja Ljutomer	122.079,45	60.939,03
	Varna hiša Novo mesto	Društvo življenje brez nasilja in krivic za podporo žrtvam nasilnih dejanj	106.891,46	59.199,65
	Zavetišče za ženske in otroke žrtve nasilja Pepcin dom	CSD Krško	54.238,69	37.064,02
	Materinski dom Postojna	Talita kum Zavod Postojna	43.484,02	26.584,02
	Varna hiša Maribor	CSD Maribor	163.046,76	92.440,75
	Materinski dom Maribor	CSD Maribor	165.436,61	80.532,66
	Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja v družini	Društvo ženska svetovalnica	183.532,21	100.996,96
	Materinski dom	Zavod Pelikan Karitas	148141,76	106079,99
	Materinski dom Solkan in dom Karitas na cesti	Zavod Karitas Samarijan	105.804,71	67.760,46
	Varna hiša Ptuj	CSD Ptuj	92.847,75	56.598,12
	Varna hiša Gorenjske	Društvo za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja Varna hiša Gorenjske	146.094,05	62.179,3
	Varne hiše za ženske in otroke, ki so žrtve nasilja	Društvo regionalna varna hiša Celje	263.770,33	149.617,99
	Varna hiša za ženske in otroke, žrtve nasilja	Društvo za nenasilno komunikacijo	152.416,15	47.296,16
	Materinski dom Celje	Javni zavod Socio	63.818,35	34.273,43
	Materinski dom Ljubljana	CSD Ljubljana-Šiška	128.441	69.802

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciralo 18 materinskih domov, varnih hiš in zavetišč za ženske, od tega sta bila le dva vključena v enoletno sofinanciranje (B programi). MDDSZ tako zagotavlja večini programov redno in stabilno sofinanciranje. Izmed 16 večletno sofinanciranih programov v letu 2008 le dva nista bila vključena v enotni sistem evalviranja, ostalih 14 pa ta postopek že uporablja.

Slika 3: Delež in število programov materinskih domov in zavetišč za ženske glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom materinskih domov, varnih hiš in zavetišč za ženske je bilo v letu 2008 skupaj namenjenih 2.212.085,00 €, kar je za 330.080,00 € več kot v letu prej. 95,2 % vseh sredstev so dobili večletno sofinancirani programi. Izvajalci so na MDDSZ zaprosili za 1.255.660,00 €, prejeli pa 1.192.146,00 €, kar je 94,9 % zaprošenih sredstev na MDDSZ. Dobro polovico (54 %) vseh prejetih sredstev so izvajalci dobili od MDDSZ, preostali viri prihodkov pa predstavljajo sredstva občin (15,6 %, do tega dobro polovico iz MOL), 1 % sredstva ZRSZ, 21,4 % ostali viri.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 3: Število izvajalcev v materinskih domovih, varnih hišah in zavetiščih za ženske

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
B						
Materinski dom Mozirje in Žalec	5	3	2			10
Varna hiša Karitas za Primorsko	3	3			1	7
C						
Varne hiše za ženske in otroke, ki so žrtve nasilja	8	8			5	7
Varna hiša za ženske in otroke, žrtve nasilja	5	5			1	3
Skupaj	21	19	2	0	7	27
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	75	57	8	5	17	132
Skupaj	96*	76	10	5	24	159

*vsota se ne ujema, ker eden izmed poročevalcev evalviranega programa navaja 7 zaposlenih izvajalcev, v nadaljevanju pa poda podatke le za 2 zaposlena.

V materinskih domovih, varnih hišah in zavetiščih, ki jih sofinancira MDDSZ, je bilo v letu 2008 zaposlenih 96 oseb, od tega je večina (76) imela redno zaposlitev. Gre za zaposlene različnih profilov in stopnje dosežene izobrazbe, največ pa je socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe (45). Zaposlen je bil še en specialist zakonske in družinske terapije, en teolog, en psiholog ter 12 oseb s VII. stopnjo izobrazbe drugih družboslovnih smeri. Pet je bilo oseb s VII. stopnjo izobrazbe ne-družboslovne smeri. Štirinajst oseb je imelo VI. stopnjo izobrazbe in prav toliko V. stopnjo izobrazbe. Zaposleni v programih so največkrat plačani iz različnih virov, ki jih pridobi organizacija. Izračun deležev različnih virov sredstev za zaposlene pokaže, da največji delež zaposlitev financira MDDSZ (50,4 zaposlitev), 15,4 zaposlitev je financiranih iz sredstev občin, 8,9 iz sredstev FIHO, 6,5 iz sredstev ZRSZ ter ostale zaposlitve iz drugih virov. Petinštirideset oseb je bilo zaposlenih za polni delovni čas na omenjenih programih, 23 zaposlenih je opravilo od 1.000 do 2.000 ur dela na programu na leto, 11 od 500 do 1.000 ur, ostali pa manj kot 500 ur dela v letu 2008.

V teh programih je v letu 2008 sodelovalo še 24 drugih plačnih izvajalcev, od tega je imelo 11 izvajalcev sklenjeno pogodbo o izvajanju določenih del. Največ drugih plačanih izvajalcev

je izvajalo supervizijo, izpostavimo pa še trije, ki so izvajali strokovno, terapevtsko in svetovalno delo ter štiri, ki so izvajali računalniška, tehnična, administrativna in organizacijska dela. V letu 2008 je večina izvajalcev v programih opravilo manj kot 100 ur dela.

V programih je sodelovalo skupaj 159 prostovoljcev, ki so večinoma opravilo manj kot 100 ur prostovoljnega dela na leto, 16 jih je opravilo od 100 do 500 ur. Prostovoljci so v največji meri izvajali predavanja, delavnice, razna izobraževanja (35), prevoze, spremstva, druženje (26), terapevtsko, strokovno in svetovalno delo (25).

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna skupina materinskih domov, varnih hiš in zavetišč so predvsem ženske in otroci, ki so oziroma še doživljajo različne oblike nasilja, najpogosteje v družini. Izvajalci večine programov posebej omenjajo, da so njihove uporabnice ženske z oziroma brez otrok, ki se znajdejo v ogrožujoči nasilni situaciji in potrebujejo takojšen umik v varen prostor. Izvajalci v sedmih programih omenjajo, da so med uporabnicami tudi nosečnice, porodnice in matere z majhnimi otroci, večkrat pa izvajalci omenjajo, da v programe sprejmejo tudi druge ženske v ekonomski, socialni, osebni, eksistenčni ali stanovanjski stiski. V treh programih sprejemajo brezdomke, v dveh pa tudi uporabnice s specifičnimi potrebami (brez slovenskega državljanstva oziroma brez urejenega pravnoformalnega statusa v RS, ženske s težavami v duševnem zdravju, invalidske, odvisnice od alkohola ali prepovedanih drog). Če program izvaja tudi telefonsko svetovanje, so v ta del programa vključeni vsi, ki iščejo pomoč zaradi svojih stisk in težav, posebej tisti z izkušnjo nasilja. Društvo regionalna varna hiša del svojih aktivnosti v programu namenja tudi širši zainteresirani javnosti.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 4: Podatki o uporabnikih v materinskih domovih, varnih hišah in zavetiščih za ženske

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
B			
Materinski dom Mozirje in Žalec	38	720	19
Varna hiša Karitas za Primorsko	19	46	7
C			
Varna hiša za ženske in otroke, ki so žrtve nasilja – Regionalna varna hiša Celje	104	22,1	47
Varna hiša za ženske in otroke, žrtve nasilja – Društvo za nenasilno komunikacijo	47	507	15
Skupaj	208	323,8	88
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	662	ni možno izračunati povprečja zaradi različnega poročanja izvajalcev	258
Skupaj	870	/	346

V programih SVP 1 je bilo v letu 2008 skupaj 880 različnih uporabnic in uporabnikov, največ 119 v Kriznem centru za ženske in otroke, žrtve nasilja v družini (Ženska svetovalnica), kar glede na specifiko kriznih centrov, kjer so namestitve krajše kot v varnih hišah in materinskih domovih, ni presenetljivo. Po številu uporabnic in uporabnikov izstopa tudi Varna hiša Društva regionalna varna hiša Celje s 104 uporabnicami oz. uporabniki v letu 2008. Gre za uveljavljen, obširen program, ki ima na tem področju tudi največ kapacitet (47 postelj). Vključen je tudi v enoten postopek evalviranja.

Od 880 uporabnic oziroma uporabnikov je bilo dobrih 46 % otrok, in sicer 406, ostalo populacijo v materinskih domovih, varnih hišah in zavetiščih so predstavljale ženske.

Uporabnice in uporabniki so bili v različne aktivnosti programov različno dolgo vključene oziroma vključeni. Programi se izvajajo 24 ur na dan, saj uporabnicam in otrokom omogočajo bivanje, prav tako se 24 ur na dan izvajajo tudi dežurstva (telefonske linije). Izvajalci tako v poročilih navajajo zelo različne podatke o povprečnem številu ur vključenosti uporabnic v program, nekaterih tehničnih zaključkov ali vsaj ocen zato ni možno podati.

Programi so imeli v letu 2008 povprečno 345 nočitev na mesec, kar je nekoliko več kot leto prej (214,3 nočitev na mesec). V programih materinskih domov, varnih hiš in zavetišč za ženske je bilo v letu 2008 346 kapacitet (postelj), kar je 19 več kot v letu prej.

CILJI PROGRAMOV

Z izvajanjem programov materinskih domov, zatočišč in varnih hiš skušajo izvajalci slediti naslednjim glavnim ciljem:

- Nudenje takojšnje pomoči, oskrbe in možnosti umika v varen prostor (za krizni center tudi: zagotoviti možnost varnega umika 24 ur na dan, najti trajnejšo obliko namestitve);
- Pomoč pri reševanju eksistenčnih vprašanj in zagotavljanju virov za dostojno življenje;
- Svetovanje, zagovorništvo in opolnomočenje uporabnic;
- (Psihosocialna) pomoč in podpora pri predelovanju izkušnje nasilja, pri okrevanju od posledic nasilja in učenju nenasilnih vzorcev in načinov komuniciranja, pri krepitvi samozavesti in izboljšanju samopodobe ter osebni rasti ;
- Vzpostavitev širše mreže pomoči in nove socialne mreže;
- Pomoč pri ustvarjanju novega življenja brez nasilja, usposobitev za samostojno, bolj avtonomno in neodvisno življenje, pomoč pri reševanju stanovanjskega problema in iskanju službe;
- Informiranje in osveščanje javnosti o pojavu nasilja v družini, zmanjševanje tolerance do nasilja, preventivno delovanje, sodelovanje z drugimi ustanovami in društvi.

3.2 SVP 2 – Programi stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in programi centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju

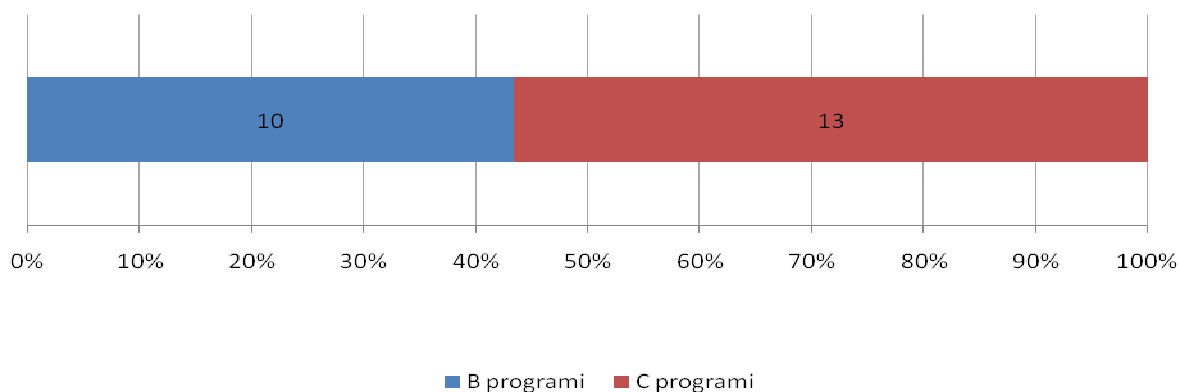
Preglednica 5: Programi stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOB�JENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
B	Pisarna za informiranje in svetovanje Ljutomer	OZARA SLOVENIJA, Nacionalno združenje za kakovost življenja	44.092,07	20.464,30
	Pisarna za informiranje in svetovanje Črnomelj	OZARA SLOVENIJA, Nacionalno združenje za kakovost življenja	33.748,28	20.464,30
	Pisarna za informiranje in svetovanje Sevnica	OZARA SLOVENIJA	41.744,75	20.464,30
	Stanovanjska skupina	CSD Koper	159.201,69	46.317,58
	Dnevni center Brežice	OZARA SLOVENIJA, Nacionalno združenje za kakovost življenja	53.779,08	204.64,30
	Center za svetovanje "Odprta hiša"	Novi Paradoks - Slovensko društvo za kakovost življenja	13.045,35	4.650,98
	Mreža stanovanjskih skupin Mali Vrh	Novi Paradoks - Slovensko društvo za kakovost življenja	107.487,24	50.000,00
	Svetovalnica Prevalje	Društvo ALTRA, odbor za novosti v duševnem zdravju	31.737,09	20.464,30
	Dnevni center Kočevje	ŠENT - Slovensko združenje za duševno zdravje	36.339,38	20.464,30
	Dnevni center Prevalje	Društvo ALTRA, odbor za novosti v duševnem zdravju	13.142,9	3.637,27
C	Dopolnilna mreža stanovanjskih skupin	Šent Slovensko združenje za duševno zdravje	91.324,72	37.207,82
	Mreža dnevni centrov	Ozara	325.601,7	80.783,21
	Mreža dnevni centrov	Šent	419.694,56	145.896,91
	Mreža dnevni centrov	Vezi	116.818	47.296,16
	Mreža stanovanjskih skupin	Šent	462.090,82	220.000
	Stanovanjske skupine	Novi paradoks	374.352,85	84.002,93
	Svetovalnica Altra	Altra	57.400,21	34.273,43

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	Mreža stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju	Ozara	677.939,73	323.339,79
	Mreža stanovanjskih skupin	Vezi	280.731,26	53.682,27
	Mreža pisarn	Ozara	500.781,68	229.615,53
	Dnevni center Ljubljana	Društvo Altra	60.362, 5	8.323,72
	Program mreže stanovanjskih skupin za osebe, ki imajo dolgotrajne psihosocialne težave in potrebujejo rezidencialno oskrbo	Društvo Altra	365.497,01	194.980,64
	Dnevni delovno terapevtski center Barčica	CSD Koper	238.535,99	49.031,3

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciralo 23 programov stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju. Trinajst programov je bilo vključenih v večletno sofinanciranje in hkrati tudi v enoten postopek evalvacije, 10 pa je bilo B programov. Med vsemi programi je bilo devet stanovanjskih skupin oziroma mrež stanovanjskih skupin, osem dnevnih centrov oziroma mrež na tem področju ter šest pisarn oziroma svetovalnih centrov za osebe s težavami v duševnem zdravju.

Slika 4: Delež in število programov stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom s področja SVP 2 je bilo v letu 2008 namenjenih skupaj 4.445.086,00 €, kar je za dobrih 325.000,00 € več kot v letu prej. Oseminosemdeset odstotkov vseh sredstev so dobili večletno sofinancirani programi. Izvajalci so na MDDSZ zaprosili za 2.185.341,00 €, prejeli pa 1.735.825,00 €, kar je 79,4 % zaprošenih sredstev na MDDSZ. Izvajalci so za izvajanje programov s področja SVP 2 na MDDSZ prejeli 39 % vseh sredstev, preostali viri prihodkov pa predstavljajo sredstva občin (21,6 %, do tega dobrih 11 % iz MOL), 11,6 % sredstva ZRSZ, 29,3 % ostali viri.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 6: Število izvajalcev v programih stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
B						
Pisarna za informiranje in svetovanje Ljutomer	3	2	1		2	5
Pisarna za informiranje in svetovanje Črnomelj	1	1			5	3
Pisarna za informiranje in svetovanje Sevnica	4	1	3		3	8
Stanovanjska skupina	6	6			4	25
Dnevni center Brežice	5	3	2		1	2
Center za svetovanje "Odprta hiša"	3	3				
Mreža stanovanjskih skupin Mali Vrh	6	5	1			
Svetovalnica Prevalje	2	1	1			3
Dnevni center Kočevje	6	6			1	3

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
Dnevni center Prevalje	2	2				8
Skupaj	38	30	8	0	16	57
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	214	112	65	37	34	337
Skupaj*	252	142	73	37	50	394

V programih s področja SVP 2 je v letu 2008 skupaj delovalo blizu 700 različnih izvajalcev. Zaposlenih je bilo 252 oseb, od tega je 142 oseb imelo zaposlitev za določen oziroma nedoločen čas, 73 oseb je bilo zaposlenih preko javnih del, 37 oseb pa je imelo sklenjeno delovno razmerje na drug način. Največ zaposlenih je bilo v večletno sofinanciranih programih, in sicer kar 214 (85 % vseh zaposlenih). Med zaposlenimi je bilo najmanj 68 socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe, pet specialistov zakonske in družinske terapije, dva teologa, sedem psihologov, 22 zaposlenih s VII. stopnjo izobrazbe drugih družboslovnih smeri, 21 oseb z ne-družboslovno izobrazbo VII. stopnje, pet oseb je imelo magisterij oziroma doktorat, 28 oseb izobrazbo VI. stopnje ter 79 oseb peto stopnjo izobrazbe oziroma manj (en poročevalec ne navaja izobrazbe zaposlenih v programu).

Zaposlitve so financirane iz različnih virov in v različnih deležih. Izračun deležev različnih virov sredstev za zaposlene pokaže, da daleč največji delež (dobrih 40 %) zaposlitev financira MDDSZ, in sicer je v letu 2008 (so)financiralo 100,2 zaposlitve v različnih deležih. ZRSZ je sofinanciralo 53,1 zaposlitve, občine 47,6 zaposlitve, FIHO 23,3 zaposlitve, nekaj zaposlitev pa je bilo financiranih še iz drugih virov. Največ (83) izvajalcev je na programih SVP 2 opravilo od 1.000 do 2.000 ur dela na leto (polovični delovni čas), 71 jih je bilo na programih zaposlenih polni delovni čas, 45 oseb je opravilo od 100 do 500 ur dela na leto, 41 oseb od 500 do 1.000 ur dela, ostali pa manj.

V programih je delovalo še 50 drugih plačanih izvajalcev, od tega največ (28) preko pogodbe. V največji meri so ti izvajalci izvajali supervizijo (24 oseb), sledijo izvajalci, ki so izvajali terapevtsko, strokovno in svetovalno delo (10 oseb) ter izvajalci, ki so izvajali predavanja, delavnice in različna izobraževanje (6 oseb). Drugi plačani izvajalci so v največji meri v programih opravili manj kot 100 ur dela na leto (35 oseb), 10 jih je opravilo od 100 do 500 ur dela.

V programih je delovalo tudi 394 prostovoljcev, ki so v največji meri (330 oseb) opravili do 100 ur dela v programih letno. Največ prostovoljcev (106) je v programih izvajalo spremstva, prevoze, druženja in obiske ter sodelovalo pri predavanjih, delavnicah, izobraževanjih in pri poučevanju (102 prostovoljca).

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Predvidena in tudi dosežena ciljna skupina uporabnikov programov SVP 2 so osebe z (dolgotrajnimi) težavami v duševnem zdravju, večinoma tudi njihovi svojci, prijatelji in predvsem v svetovalnih in informativnih pisarnah tudi širša javnost, ki jo to področje zanima in osebe, ki imajo kakršnekoli težave na tem področju.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 7: Podatki o uporabnikih v programih stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
B			
Pisarna za informiranje in svetovanje Ljutomer	85	2,5	38,8 uporabnikov na mesec
Pisarna za informiranje in svetovanje Črnomelj	53	2,5	24,8 uporabnikov na mesec
Pisarna za informiranje in svetovanje Sevnica	74	2,5	33,7 uporabnikov na mesec
Stanovanjska skupina CSD Koper	11	247	10
Dnevni center Brežice	47	89,5	23
Center za svetovanje "Odprta hiša"	35	64	35 uporabnikov na mesec
Mreža stanovanjskih skupin Mali Vrh	11	720,4	12
Svetovalnica Prevalje	68	1,85	19,3 uporabnikov na mesec
Dnevni center Kočevje	46	105	34
Dnevni center Prevalje	80	19	29
Skupaj	510	125,426	/
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	2804	/	/
Skupaj	3314	/	/

V programih SVP 2 je bilo v letu 2008 skupaj 3.314 uporabnikov. Gre za število uporabnikov, ki se štejejo le enkrat, in sicer ob predpostavki, da je en uporabnik vključen le v en program. Ker gre za področje, ki je v celoti namenjeno dokaj homogeni skupini uporabnikov, predvidevamo, da lahko en uporabnik obiše tudi več različnih programov znotraj tega

področja in je na tak način štet večkrat. Zato lahko rečemo, da je bilo v letu 2008 v programih SVP 2 največ 3.314 različnih uporabnikov.

Največ uporabnikov beležijo večletno sofinancirani programi, ki so vključeni v evalvacijo, skupaj 2.804, v ostalih programih pa je bilo še 510 uporabnikov.

V sedmih programih stanovanjskih skupin (pet v evalvaciji in dva B programa) je bilo skupaj 261 različnih uporabnikov, od tega največ v programu Mreža stanovanjskih skupin Šent, ki je natančneje analiziran v poročilu o evalviranih programih. Skupna kapaciteta teh programov je 236 mest.

Programi dnevnih centrov (devet programov, od tega šest v evalvaciji in trije B programi) so imeli skupaj 1.659 uporabnikov, od tega 47,3 % program Mreža dnevnih centrov Šent (natančnejša analiza prikazana v poročilu o evalviranih programih). Skupna kapaciteta programov dnevnih centrov je bila v letu 2008 551 mest.

Med SVP 2 programi je bilo sofinanciranih še sedem programov svetovalnic in informacijskih pisarn. Skupno število uporabnikov teh programov je 1.394. Največ uporabnikov je zabeležil program Mreža pisarn Ozara, in sicer 817. Večina svetovalnic in informacijskih pisarn ne beleži oziroma ne poroča o svojih kapacitetah. Omenimo lahko le, da so ti programi na mesec povprečno vključili 477,6 uporabnika.

Uporabniki so bili v različne aktivnosti programov različno dolgo vključeni. Programi stanovanjskih skupin se izvajajo 24 ur na dan, saj uporabniki tam bivajo. Aktivnosti v dnevnih centrih se odvijajo večinoma v dopoldanskem času, prav tako dejavnosti informacijskih pisarn in svetovalnic. Izvajalci v poročilih navajajo zelo različne podatke o povprečnem številu ur vključenosti uporabnikov v program, nekih tehtnih zaključkov ali vsaj ocen zato ni možno podati.

CILJI PROGRAMOV

Z izvajanjem programov na področju duševnega zdravja skušajo izvajalci slediti naslednjim ciljem:

- vključevanje oseb s težavami v duševnem zdravju v čim bolj običajno vsakdanje življenje, pomoč pri doseganju njihove psihosocialne rehabilitacije in zagotavljanje ustreznega, trajnega in dostopnega sistema pomoči in podpore,
- zmanjševanje škodljivih posledic s katerimi se vsakodnevno srečujejo osebe s težavami v duševnem zdravju,
- dvig kvalitete življenja,
- celostna obravnava človeka z upoštevanjem njegovih psihofizičnih posebnosti in potreb, kar mu omogoča socialno pozitivno vlogo (spodbujanje kreativnosti in aktivnosti, dvig samozavesti, samokritičnosti in odgovornosti, ohranjanje posameznikovih znanj in delovnih spretnosti ter razvoj njegovih sposobnosti, pridobivanje delovnih navad in veščin, povečanje vpliva in neodvisnosti posameznika, krepitev moči, širitev socialne mreže, konstruktivno preživljanje prostega časa),

- čustvena razbremenitev posameznikov,
- pridobivanje pozitivnih izkušenj v varnem okolju ter pridobitev kritičnosti ter realnega odnosa do lastne problematike,
- zmanjševanje hospitalizacij, vključitev v socialne zavode ter spremembe medikamentozne terapije,
- socialno urejanje uporabnikov z dvojno diagnozo,
- skrb za psihično in fizično zdravje,
- vrnitev poslovne sposobnosti uporabnikom,
- razvijanje ustreznih pogojev in okolja, v katerem imajo posamezniki možnost izraziti svoje potrebe in interese,
- reševanje bivanjske stiske oseb s težavami v duševnem zdravju ter širitev mreže stanovanjskih skupin ter individualnih namestitev,
- preprečevanje brezposelnosti oseb s težavami v duševnem zdravju,
- opolnomočiti svojce ljudi s težavami v duševnem zdravju,
- vplivati na spreminjanje javnega mnenja o ljudeh s težavami v duševnem zdravju in promocija programov ter na tak način izboljšati dostop do storitev programov ter
- razvijanje prostovoljstva na področju duševnega zdravja.

3.3 SVP 3 - Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov

Preglednica 8: Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani program za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov

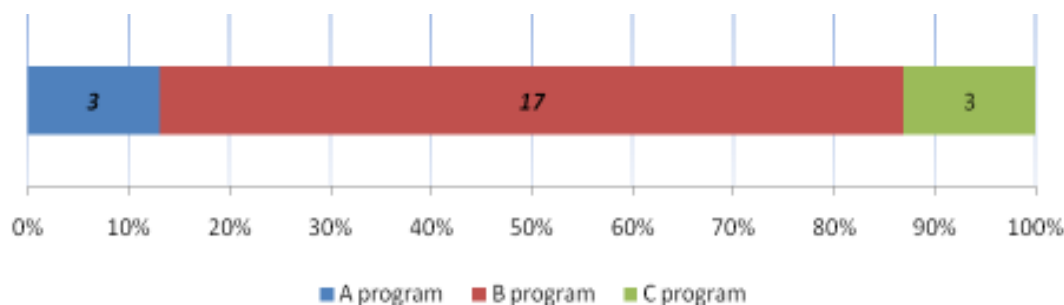
FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLJENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
A	Pomoč starejšim osebam z okvaro vida	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica	7.004,21	678
	Izvedba posveta "Slepa in slabovidna ženska in materinstvo" in letnega srečanja žensk ter izvedba drugih socialnih aktivnosti	Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije	4.853,48	833
	Rehabilitacija kasneje oslepelih in slabovidnih Nova Gorica	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Nova Gorica	6.921,14	1.356
B	Veriga psihosocialne oskrbe in druženje	Združenje invalidov - Forum Slovenije	59.847,64	17.423,18

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
B	Organiziranje in usposabljanje slepih in slabovidnih oseb za življenje v bivalnih skupnosti	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana	5.432,84	3.575,12
	Bivalna skupnost Pomurje	MOZAIK - društvo za socialno vključenost	17.603,73	9.301,96
	Mreža dnevnih centrov	Društvo za pomoč po nezgodni poškodbi glave Vita	112.066,7	49.854,76
	Vseživljenjsko učenje oseb z motnjami v duševnem razvoju	Zveza SOŽITJE - Zveza društev za pomoč oseb z motnjami v duševnem razvoju Slovenije	228.109,53	12.772,20
	"Pomoč in podpora za samostojno življenje ljudem s posebnimi potrebami"	Sklad SILVA, Društvo za kakovostno življenje ljudi s posebnimi potrebami	276.323,96	48.482,66
	Prevozi študentov invalidov	Društvo študentov invalidov Slovenije	93.706,14	25.544,40
	Osebna asistenca	Društvo distrofikov Slovenije	478.974,45	37.947,00
	Program podpore pri neodvisnem življenju invalidov	Agencija za individualno načrtovanje, posredovanje in koordiniranje socialnih storitev	54.777,82	29.766,26
	Socialna in emocionalna priprava slepe in slabovidne mladine za življenje	Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije	4.588,5	2.325,49
	Prilagojeni prevozi invalidov	Združenje Multiple skleroze Slovenije	25.120,6	2.727,95
	Pomoč za doseganje večje kvalitete življenja invalidnih oseb z MS v njihovem življenjskem okolju	Združenje Multiple skleroze Slovenije	72.410	5.700,76
	Osebna asistenca	Zveza paraplegikov Slovenije	65.451,92	4.650,98
	Prevozi gibalno oviranih oseb	Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine	33.933,9	5.455,91
	Osebna asistenca, nega in fizična pomoč	Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine	37.448,67	5.455,91
	Program stanovanjskih skupn za neodvisno življenje invalidov "Šola življenja"	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Maribor	32.042,45	2.325,49

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLJENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	Pomoč in usposabljanje za aktivno življenje in delo gluhih, naglušnih in gluho slepih oseb	Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana	41.444,89	9.301,96
C	Neodvisno življenje hendikepiranih	YHD društvo za teorijo in kulturo hendikepa	1.091.285,82	81.766,73
	Osebna asistenca za študente invalide	Društvo študentov invalidov Slovenije	138.758,74	26.831,86
	Mreža spremljevalcev za preprečevanje socialne izključenosti slepih in slabovidnih	Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije	74.611,73	24.971,47

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciralo 23 programov socialnega varstva v okviru programov za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programov za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistenc invalidov. Večina programov je bila sofinancirana za obdobje enega leta (3 A programi in 17 B programov), trije programi pa za petletno obdobje (C programi). Slednji trije so vključeni tudi v enotni sistem evalviranja.

Slika 5: Delež in število programov za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programov za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistenc invalidov



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistenc invalidov so v letu 2008 skupaj prejeli 2.962.718,00 €, kar je za 906.278,00 € več kot leto poprej. Prejeli so 92 % vseh zaprosenih sredstev. Dobro desetino (13,8 %) vseh sredstev je prispevalo MDDSZ (tj. 409.049,00 €). Namenili so 64 % zaprosenih sredstev. Velik del sredstev je programom namenil ZRSZ (37 %), pomemben delež (42 %) pa so organizacije

pridobile še z donacijami, prispevki, članarinami, prihodki oskrbnin, FIHO, ZZS in podobno, med katerimi je zagotovo potrebno izpostaviti FIHO.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 9: Število izvajalcev v programih za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programih za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
A						
Pomoč starejšim osebam z okvaro vida	2	2			4	4
Izvedba posveta "Slepa in slabovidna ženska in materinstvo" in letnega srečanja žensk ter izvedba drugih socialnih aktivnosti	2	2			10	54
Rehabilitacija kasneje oslepelih in slabovidnih Nova Gorica	2	2			4	5
B						
Veriga psihosocialne oskrbe in druženje	8			8		3
Organiziranje in usposabljanje slepih in slabovidnih oseb za življenje v bivalnih skupnosti	2	2			8	3
Pomoč in usposabljanje za aktivno življenje in delo gluhih, naglušnih in gluho slepih oseb	1	1			2	3
Bivalna skupnost Pomurje	3	3			4	6
Mreža dnevnihih centrov	15	10	4	1	19	11
Vseživljenjsko učenje oseb z motnjami v duševnem razvoju	1	1			45	318
"Pomoč in podpora za samostojno življenje ljudem s posebnimi potrebami"	8	3	2	3	1	12
Prevozi študentov invalidov	9	9			2	6
Osebna asistenca	52	1		51	2	6
Program podpore pri neodvisnem življenju invalidov	2	2			6	24
Socialna in emocionalna	2	2			1	48

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
priprava slepe in slabovidne mladine za življenje						
Prilagojeni prevozi invalidov	2	2				3
Pomoč za doseganje večje kvalitete življenja invalidnih oseb z MS v njihovem življenjskem okolju	2	2				19
Osebna asistenca	11	11				5
Prevozi gibalno oviranih oseb	4	1	1	2	1	31
Osebna asistenca, nega in fizična pomoč	7	1	2	4	2	38
Program stanovanjskih skupin za neodvisno življenje invalidov "Šola življenja"	8	2		6	5	10
Skupaj	143	59	9	75	116	609
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	24	22	1	1	84	71
Skupaj	167	81	10	76	200	680

V programih za invalide, ki jih sofinancira MDDSZ, je bilo v letu 2008 zaposlenih 159 oseb, od tega je bila približno polovica (81) redno zaposlena, nekaj manj kot polovica (76) je delala v okviru aktivne politike zaposlovanja ali usposabljanja na delovnem mestu, deset pa v okviru javnih del. Gre za zaposlene različnih profilov in stopnje dosežene izobrazbe, in sicer jih je največ (53 % ali 88 oseb) s VI. stopnjo izobrazbe. Med ostalimi zaposlenimi je največ socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe (22), 19 oseb je s VII. stopnjo družboslovne smeri, 15 s V. stopnjo izobrazbe ali manj, 14 s VI. stopnjo, 8 s VII. stopnjo izobrazbe, ki ni družboslovne smeri ter eden psiholog VII. stopnje. Zaposleni v programih so največkrat plačani iz različnih virov, ki jih pridobi organizacija. Izračun deležev različnih virov sredstev za zaposlene kaže, da največji delež zaposlitev financirata MDDSZ (49,7 zaposlitev) in FIHO (46,6 zaposlitev). Po 29 zaposlitev financirajo še občine in ZRSZ, 8,7 zaposlitev drugi viri kot je na primer Sklad za spodbujanje zaposlovanja invalidov ter 4,5 zaposlitev lastna sredstva programov oziroma izvajalskih organizacij. Dvainsedemdeset oseb (43,3 % vseh zaposlenih) je opravilo od 1.000 do 2.000 ur dela na programu na leto, po 24 zaposlenih je delalo od 500 do 1000 ur in od 100 do 500 ur in manj kot 500 ur letno. Za polni delovni čas je bilo zaposlenih 22 oseb.

V teh programih je delalo še 200 drugih plačanih izvajalcev. Nekaj več kot polovica (54,5 %) je delala preko različnih pogodb (avtorska, podjetna, študentska napotnica), nekaj manj kot polovica (45,5 %) pa v okviru različnih vrst dogovorov (na primer dogovor o izvajanju storitve, pomoč invalidu in podobno). Največ drugih plačanih izvajalcev je izvajalo prevoze, spremstvo in ostale oblike druženja (39,5 % oziroma 79 oseb), pa tudi vodenje in izvajanje na primer programov, skupin, projektov, prostovoljcev, usposabljanj (24 % oziroma 48 oseb). Ostali so izvajali predavanja in razne delavnice (18 % oziroma 36 oseb), ostali pa še

terapevtsko, strokovno in svetovalno delo, supervizijo, računalniška, tehnična, administrativna in organizacijska dela.

V programih je sodelovalo skupaj 680 prostovoljcev. Več kot tri četrtine (517 prostovoljcev) jih je opravilo manj kot 100 ur prostovoljnega dela v letu 2008, večinoma so delali kot spremljevalci (več kot 90 % vseh prostovoljcev).

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna skupina programov za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programov za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistence invalidov so invalidi. Sedem programov je namenjenih slepim slabovidnih osebam in njihovim svojcem. Nekateri programi vključujejo le podskupine kot so slepa in slabovidna mladina, slepe in slabovidne osebe nad 60 let, slepe in slabovidne ženske, kasneje oslepele osebe, ostali pa so namenjeni slepi in slabovidni populaciji na splošno. Ker gre za zelo heterogeno področje programov, programi dosežejo, poleg že omenjene slepe in slabovidne populacije, različne skupine invalidov kot so gluhi, naglušni, gluhoslepi, osebe po možganski poškodbi glave, distrofiki, osebe z multiplo sklerozo, tetraplegiki, paraplegiki, odvisniki in zdravljeni alkoholiki, osebe z zmernimi, težjimi in kombiniranimi motnjami v duševnem razvoju, osebe s težavami v duševnem zdravju, osebe s senzornimi/gibalnimi motnjami, Romi invalidi in študentje invalidi. Ciljna populacija po programih je opredeljena z različnimi kriteriji, zato se nekatere zgoraj naštetih skupine lahko prekrivajo (na primer študentje in Romi invalidi zajemajo osebe z različnimi zgoraj naštetimi oviranostmi, saj je ključni pogoj biti študent ali biti Rom).

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 10: Podatki o uporabnikih v programih za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programih za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistence invalidov

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
A			
Pomoč starejšim osebam z okvaro vida	23	3,5	
Izvedba posveta "Slepa in slabovidna ženska in materinstvo" in letnega srečanja žensk ter izvedba drugih socialnih aktivnosti	180	15	

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
Rehabilitacija kasneje oslepelih in slabovidnih Nova Gorica	20	3,5	
B			
Veriga psihosocialne oskrbe in druženje	166	18	
Organiziranje in usposabljanje slepih in slabovidnih oseb za življenje v bivalnih skupnosti	11	10	
Pomoč in usposabljanje za aktivno življenje in delo gluhih, naglušnih in gluho slepih oseb	390	4	
Bivalna skupnost Pomurje	6	182,5	6
Mreža dnevnih centrov Društvo Vita	21	120	19 dnevno
Vseživljenjsko učenje oseb z motnjami v duševnem razvoju	517	26,8	
"Pomoč in podpora za samostojno življenje ljudem s posebnimi potrebami"	70	70	10
Prevozi študentov invalidov	150	20,17	
Osebna asistenca	67	102,75	
Program podpore pri neodvisnem življenju invalidov	42	120	
Socialna in emocionalna priprava slepe in slabovidne mladine za življenje	56	26,5	
Prilagojeni prevozi invalidov	362	7	
Pomoč za doseganje večje kvalitete življenja invalidnih oseb z MS v njihovem življenjskem okolju	395	8	
Osebna asistenca	16	82,25	
Prevozi gibalno oviranih oseb	150	16,2	
Osebna asistenca, nega in fizična pomoč	18	28,9	
Program stanovanjskih skupin za neodvisno življenje invalidov "Šola življenja"	44	11,3	8
Skupaj	2704	43,8	
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	373	49,88	Povpr. 273,3 vključenih na mesec
Skupaj	3077	46,8	/

V programe za invalide je bilo v letu 2008 vključenih 3.077 oseb. Najmanj, to je 6 uporabnikov, je bilo vključenih v bivalno skupnost (Pomurje), največ pa v program Vseživljenjsko učenje oseb z motnjami v duševnem razvoju (517 uporabnikov). V polovico vseh programov je bilo vključenih 70 uporabnikov ali manj, v polovico pa več kot 70 uporabnikov. Izmed vseh uporabnikov programov za invalide je bilo 50 uporabnikov starih pod 18 let (tj. 1,6 % vseh uporabnikov), od tega največ (20 uporabnikov) v programu Pomoč in usposabljanje za aktivno življenje in delo gluhih, naglušnih in gluho slepih oseb. Uporabniki so bili v različne aktivnosti programov različno dolgo vključeni, saj so programi

zelo heterogeni ne samo glede na vsebino izvajanja in ciljno populacijo, temveč tudi glede na obseg programa.

CILJI PROGRAMOV

Programi s področja programov za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugih specializiranih programov za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov si z izvajanjem svojih programov prizadevajo svojim uporabnikom (tj. invalidom) omogočati čim bolj neodvisno, aktivno in samostojno življenje, kakovostno osebno in socialno življenje, boljše in širšo socialno vključenost v delovno in življenjsko okolje ter osebno asistenco.

3.4 SVP 4 – Programi terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnih centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov za vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog

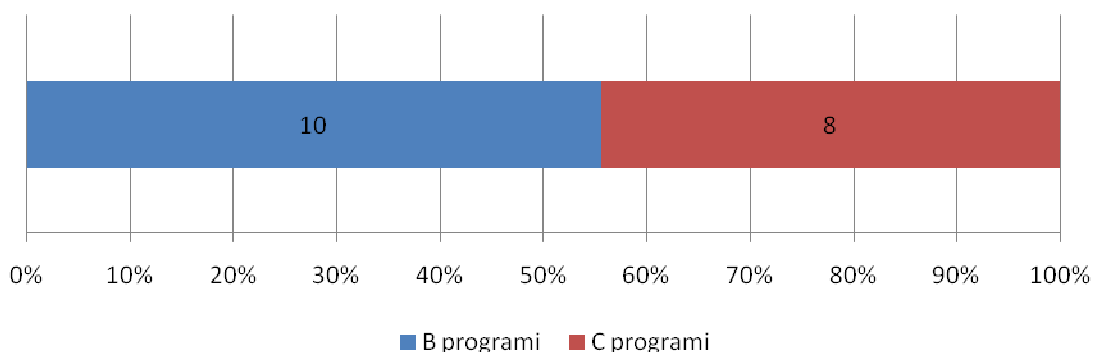
Preglednica 11: Programi terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnih centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov za vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
B	Komuna: Skupnost Žarek	Društvo za delo z mladimi v stiski "Žarek" Jesenice	82.899	39.437,80
	Celovita pomoč odvisnikom in njihovim svojcem	Škofijska Karitas Koper	18.203,94	7.997,42
	Svetovalnica Odsev - Projekt 2008	Društvo Odsev se sliši	33.848,12	9.301,96
	Za pomoč zasvojevcem in svojcem	Društvo Drevo življenja	62.182,36	34.846,36
	Terapevtsko pripravljalni center	Škofijska Karitas Maribor	64.388,16	30.200,00

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	Maribor			
	Mostovi	ARS VITAE, Društvo za pomoč odvisnim od nedovoljenih drog	6.845,43	4.650,98
	Psihoterapevtska pomoč družinam, parom in posameznikom pri odvisnostih	Družinski center STIK	6.026,00	3.720,00
	Reintegracijski center	CSD Kranj	34.203,28	25.703,28
	Ulična liga za vključevanje socialno ogroženih skupin	Zavod 69, zavod za razvoj in promocijo športa	122.618	9.301,96
	Terapevtska skupnost TAV pri Sveti družini	Župnijska Karitas Stari trg ob Kolpi	30.372,2	12.772,20
C	Pomoč zasvojenecem in njihovim svojcem	UP društvo za pomoč zasvojenecem in njihovim svojcem	244.082,5	85.615,69
	Delo z odvisniki od drog in njihovimi svojci	Društvo za pomoč odvisnikom in njihovim svojcem SVIT KOPER	159.981,42	103.468
	Program pomoči in celodnevne bivanja za zasvojene	Zavod pelikan Karitas	186.518,14	123.935,22
	Program za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih	CSD Kranj	92.188,6	65.151,39
	Terapevtska skupnost srečanje	Zavod pelikan Karitas	164.053,16	106.079,99
	Center za preprečevanje odvisnosti	Zavod za zdravstveno varstvo, Maribor	174.788,29	108.689,06
	Preprečevanje odvisnosti in rehabilitacija uporabnikov drog	Inštitut Vir	86.283,49	57.528,32
	"Projekt človek"	Društvo "Projekt Človek"	816.779,81	617.291,38

V letu 2008 je bilo sofinanciranih 18 programov s področja SVP 4. Deset programov je bilo sofinanciranih za enoletno obdobje v višini nad 1.500,00 € (B programi) in osem, v evalvacijo vključenih C programov, za večletno obdobje.

Slika 6: Delež in število programov s področja SVP 4 glede na vrsto financiranja.



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom področja SVP 4 je bilo v letu 2008 namenjenih 2.386.262,00 €. MDDSZ so izvajalci zaprosili za 1.620.569,00 € in prejeli 1.445.691,00 €, kar predstavlja 60,6 % vseh prejetih sredstev in 89,2 % zaprosenih na MDDSZ. C programi so prejeli 1.924.675,00 € (80,6 % vseh prejetih sredstev), od tega s strani MDDSZ 997.003,3 € (okoli 69 % sredstev ministrstva namenjenih programom tega področja). Občine so programom namenile 323.076,00 € (13,5 % vseh prejetih sredstev), od tega MOL 117.652,6 €. Skoraj četrtno vseh prejetih sredstev so programi prejeli od različnih drugih virov, in sicer 595.083,8 € (24,9 %), in slab odstotek vseh prejetih sredstev (22.411,4 €) od ZRSZ.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 12: Število izvajalcev v programih področja SVP 4

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
B						
Komuna: Skupnost Žarek	2	2			4	13
Celovita pomoč odvisnikom in njihovim svojcem	1	1			1	4
Svetovalnica Odsev -Projekt 2008	2	2			3	68
Za pomoč zasvojevcem in svojcem	6	3		3		5
Terapevtsko pripravljalni center Maribor	6	5	1			15
Mostovi	1	1			3	5

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
Psihoterapevtska pomoč družinam, parom in posameznikom pri odvisnostih	3	1		2	1	2
Reintegracijski center	2	2			1	8
Ulična liga za vključevanje socialno ogroženih skupin	2	2				3
Terapevtska skupnost TAV pri Sveti družini	3	1		2	1	10
Skupaj	28	20	1	7	14	133
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	91	83	6	2	36	175
Skupaj	119	103	7	9	50	308

V programih področja SVP 4 je bilo v letu 2008 zaposlenih 119 oseb, 28 v programih enoletnega sofinanciranja ter 91 v programih vključenih v evalvacijo. Od vseh zaposlenih so bili 103-je takšni, ki so bili v programih redno zaposleni, sedem jih je sodelovalo preko javnih del, devet pa preko kašnih drugih programov in zaposlitvenih možnosti. Triintrideset izvajalcev je imelo izobrazbo socialnega delavca VII. stopnje in kar 34 oseb V. stopnjo izobrazbo. Drugih večjih izstopanj med zaposlenimi ni. V programe je vključenih še osem teologov, 11 psihologov, devet izvajalcev drugih družboslovnih smeri VII. stopnje, šest izvajalcev ne-družboslovne smeri VII. stopnje kot tudi oseb s VI. stopnjo izobrazbe. Natančne podatke lahko podamo še za pet specialistov zakonske in družinske terapije, tri magistre znanosti, dva izvajalca z izobrazbo nižjo od V. stopnje ter eno osebo z doktoratom.

Sedeminpetdeset izvajalcev je bilo v programih zaposlenih za polni delovni čas, 28 je opravilo od 1.000 do 2.000 ur dela na leto, 14 izvajalcev od 500 do 1.000 ur, 16 zaposlenih od 100 do 500 ur in le štirje manj kot 100 ure dela v programu na leto.

Večinski delež (70 %) zaposlitev je pri programih SVP 4 (so)financiralo MDDSZ, in sicer 83,4 le-teh, od tega kar 69 zaposlitev v celoti. Občine so prispevale sredstva za 17,3 zaposlitev (14,5 %), FIHO za 6,2 (5,2 %), ZRSZ je (so)financiral 3,8 zaposlitev (3,2 %), iz lastnih sredstev so (so)financirali 2,3 zaposlitve (2%), s pomočjo drugih virov pa še šest zaposlitev (5 %).

V letu 2008 je v zgoraj omenjenih programih sodelovalo 50 drugih plačanih izvajalcev, večina (27) manj kot 100 ur, nekaj (12) jih je opravilo tudi od 100 do 500 ur dela v programih na leto. Dvaindvajset jih je opravljalo pogodbeno delo, 27 se jih je v program vključilo preko

študentskega dela ali avtorske napotnice, preostali pa so bili izplačani na podlagi izstavljenih računov ali kakšnih drugih možnih načinov. V programih so sodelovali predvsem kot izvajalci delavnic, predavanj in izobraževanj (18), opravljali so tudi terapevtsko, svetovalno ter strokovno delo (šest), dela v administraciji ter razna računalniška in organizacijska dela (devet), šest jih je v programih izvajalo supervizijo, ostali pa so se vključevali na različnih področjih.

Prostovoljci (308) so uporabnikom nudili pomoč predvsem v sklopu spremljanja in druženja (88) ter na področju terapij in svetovanja (87). Nekaj jih je izvajalo tudi delavnice in predavanja (26), mnogo (39) pa jih je opravljalo tudi administrativna, računalniška in organizacijska dela. Usposobljenost ter znanje preostalih prostovoljcev (68) pa je bilo v programih uporabljeno na različnih oziroma več področjih delovanja.

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna skupina programov področja SVP 4 so predvsem uporabniki nedovoljenih drog z različno izraženo stopnjo zasvojenosti. Glede na to, da gre bolj za visokopražne programe, so uporabniki aktivni uživalci drog s ciljem prenehati z uživanjem drog in vzpostaviti abstinenco; bivši odvisniki, abstinenti ter zasvojenci po zaključeni socialni rehabilitaciji; osebe vključene v metadonske programe in tisti, ki načrtujejo vključitev v visokopražne programe; osebe, ki so v kakršnikoli stiski zaradi prepovedanih drog, eksperimentatorji in uporabniki psihoaktivnih snovi; svojci, partnerji in druge ključne osebe zasvojenih oseb in eksperimentatorjev. Društvo »Projekt človek« v svoj istoimenski program poleg aktivnih zasvojenec in abstinentov vključuje tudi osebe z motnjami hranjenja, mlade alkoholike, patološke gamblerje, starše in druge bližnje osebe zasvojenec, strokovno in laično javnost, slednji pa vključujeta tudi programa Svetovalnica Odsev-Projekt in Delo z odvisniki od drog in njihovimi svojci. Program za pomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo zasvojenih, pa poleg zgoraj navedene ciljne skupine, vključuje tudi bivše uživalce, ki so zaključili visokopražne programe socialne rehabilitacije.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 13: Podatki o uporabnikih programov terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnih centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov za vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
B			
Komuna: Skupnost Žarek	359	75,9	6
Celovita pomoč odvisnikom in njihovim svojcem	42	4	
Svetovalnica Odsev -Projekt 2008	822	3,5	
Za pomoč zasvojenecem in svojcem, Drevo življenja	8	150	21
Terapevtsko pripravljalni center Maribor	119		7
Mostovi, Ars Vitae	33	45,7	
Psihoterapevtska pomoč družinam, parom in posameznikom pri odvisnostih	30	15,67	
Reintegracijski center	33	6,75	6
Ulična liga za vključevanje socialno ogroženih skupin	97	145	
Terapevtska skupnost TAV pri Sveti družini	31	66	12
Skupaj	1574	56,9	52
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	4615	/	83
Skupaj	6189	/	135

Programi s področja prepovedanih drog so imeli v letu 2008 po navedbah poročevalcev 6.189 različnih uporabnikov, od tega C programi vključeni v evalvacijo kar 4.615 uporabnikov. Največjemu številu uporabnikov (1.084) je pomoč nudil program Pomoč zasvojenecem in njihovim svojcem (Društvo UP), najmanj pa B program Za pomoč zasvojenecem in svojcem (Društvo Drevo življenja) pa osmim uporabnikom. V B programih so bili uporabniki v povprečju skupaj vključeni 56,9 ur na mesec, za C programe, zaradi nejasnosti prejetih podatkov natančne ocene ne moremo navesti.

O številu vključenih uporabnikov mlajših od 18 let poroča 11 programov. Navedemo lahko le njihovo okvirno število, ki znaša 202 uporabnika.

Izvajalci navajajo podatke za podprograme v petih B programih, opisujejo zelo različne posamezne aktivnosti in tudi različno dolgo povprečno vključenost uporabnika v podprograme. Gre predvsem za različne skupine, svetovanja ter razgovore, kjer so uporabniki vključeni povprečno do 10 ur na mesec. Štirje B programi, Terapevtsko

pripravljalni center Maribor, Za pomoč zasvojenecem in svojcem, Terapevtska skupnost TAV pri Sveti družini ter Komuna: Skupnost Žarek, uporabnikom nudijo tudi bivanje (komuna ali terapevtska skupnost), slednja dva programa kontinuirano skozi celo leto. Zelo veliko storitev (terapevtske skupnosti, samopomočne skupine, delavnice, individualni pogovori, telefonsko svetovanje, pogovori IRC, e-mail info/svetovanje, dostopi www) kot tudi uporabnikov (822) pa ima Svetovalnica Odsev-Projekt 2008.

Tudi večina C programov je zelo obsežnih in ima več podprogramov. Prav tako kot pri B programih, gre tudi tu predvsem za skupine, svetovanje in informativne pogovore (predvsem popoldanske ure, enkrat do dvakrat na teden do dve uri). V programih z bivanjskimi kapacitetami so uporabniki vključeni po večini 24 ur na dan.

O kapacitetah programov in številu uporabnikov s področja prepovedanih drog (SVP 4) ugotavljamo naslednje:

- V eni komuni je zagotovljeno 6 mest;
- V terapevtskih skupnostih je na voljo 74 mest, programi pa so v letu 2008 vključevali 112 uporabnikov;
- Skupna zmogljivost programov v smislu ponudbe števila postelj je 135, od tega 21 za reintegracijo;
- 344 je bilo rednih uporabnikov (vsak dan ali večkrat tedensko);
- Občasnih uporabnikov je bilo skupaj 5.646, od tega 1.226 bližnjih.

CILJI PROGRAMOV

Izvajalci programov področja SVP 4 pri svojem delu zasledujejo številne cilje, vendar pa si v prvi vrsti prizadevajo doseči naslednje:

- vzpostavitev in ohranitev abstinence od drog in drugih oblik zasvojenosti (alkohol, igralništvo);
- rehabilitacija in resocializacija odvisnikov, preprečitev socialne izključenosti uporabnikov ter reintegracija abstinentov;
- nadaljevanje ali vključitev v izobraževalni sistem ali zaposlitev;
- bivanjska namestitev ter reševanje stanovanjske problematike;
- osebna rast uporabnika in njegovo dozorevanje, izboljšanje kvalitete življenja, doseči ravnovesje na čustvenem, duševnem in telesnem področju;
- opolnomočenje svojcev odvisnika, izboljšani medosebni odnosi in medosebna komunikacija v družini;
- terapevtska pomoč (tudi svojcem uživalcev drog), motiviranje in priprava na vstop v terapevtske programe ter visokopražne - abstinenčne programe;
- zagotavljati celostno informacijo o problemu zasvojenosti in o reševanju tega problema in tako zmanjšati tudi predsodke proti zasvojenim, destigmatizacija zasvojenih;
- sprejemanje odgovornosti, vloge v družini in samega sebe, oblikovanje drugačnih socialnih vzorcev vedenja ter

- preventivno delovanje in sodelovanje z državnimi organi ter lokalnimi skupnostmi, mreženje z drugimi nevladnimi organizacijami s področja zasvojenosti, izboljšati dostop do storitev.

3.5 SVP 5 – Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti

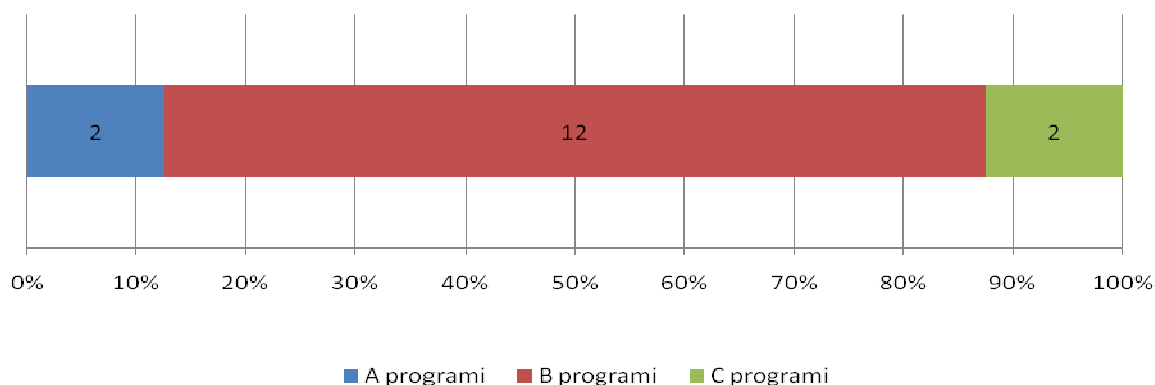
Preglednica 14: Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
A	Začetnica, Skupina za začetno urejanje odvisnosti od alkohola	Društvo zdravljenih alkoholikov Ljubljana Bežigrad	3.002	852
	Terapevtski programi za urejanje soc. stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	Klub zdravljenih alkoholikov Aljažev hrib Celje	2.948	1.356
B	Skupine za samopomoč zdravljenih alkoholikov in njihovih svojcev	CSD Krško	9.949,53	4.068,00
	Šola za zdravo življenje	Društvo zdravljenih alkoholikov Ljubljana Bežigrad	11.381,69	4.068,00
	Vzgoja in izkustveno učenje	Društvo ŽAREK upanja	28.225,79	21.030,11
	Program vrtnica - zdravljenje odvisnosti od alkohola	Zavod Karitas Samarijan - Program Vrtnica	75.179	33.236,50
	Skupina za zdravo življenje I in skupina za zdravo življenje II	Klub zdravljenih alkoholikov Cerknica	4.052,66	1.530,00
	Gorska roža in murenčki	Društvo Skupina mladih za osebno rast in zdravo življenje	46.850	25.050,00
	Svetovalnica za alkoholizem	Društvo Socialni forum za zasvojenosti in omame	35.778,99	20.464,30
	Terapevtski program za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma	Družinski center MIR, zavod za pomoč družinam v stiski	7.260,39	4.650,98

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLEJENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	Klub Nika	Društvo za učno samo-pomoč in spodbujanje ustvarjalnosti LOG-UM	8.145,68	4.650,98
	Terapevtska pomoč družinam, ki se srečujejo z zasvojenostjo	Združenje za psihosocialno pomoč in psihoterapijo Neptun	25.664,3	20.464,30
	Pomoč odvisnikom in njihovim družinam	Društvo Srečanje	49.176,46	25.001,76
	Mamafon in Tamalina nadomestna babica (za odvisnice)	Zavod TAMAL - A	9.650,98	4.650,98
C	Celostna psihosocialna pomoč zasvojenim	Sana Vita zavod	87.263,54	35.000
	Urejanje alkoholikov in drugih ljudi v stiski	Društvo za zdravo življenje in dobre medčloveške odnose VIHARNIK	74.778,32	30.522,64

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciralo 16 terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti, od tega sta bila le dva vključena v večletno sofinanciranje MDDSZ (C programa), ostali pa v enoletno; 2 v enkratnem znesku največ do 1.500,00 € (A programa) in največ, 12 kot B programi. Od dveh večletno sofinanciranih programov v letu 2008, je bil en program vključen v enotni sistem evalviranja, drug pa se je v ta postopek aktivno vključil letos.

Slika 7: Delež in število terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Terapevtskim programom in drugim programom za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti je bilo v letu 2008 skupaj namenjenih 479.307,33 €, kar je za 149.227,33 € (31%) več kot v letu prej. 33,8 % vseh sredstev so dobili večletno sofinancirani programi. Izvajalci so na MDDSZ zaprosili za 298.855,13 €, prejeli pa 236.596,55 €, kar je 79,17 % zaprošenih sredstev na MDDSZ. Slabo polovico (49,29 %) vseh prejetih sredstev so izvajalci dobili od MDDSZ, preostali viri prihodkov pa predstavljajo sredstva občin 20,22 %, MOL 1,7%, 0,16 % sredstva ZRSZ ter 28,6 % ostali viri.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 15: Število izvajalcev v terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
A						
Začetnica, Skupina za začetno urejanje odvisnosti od alkohola	2			2		
Terapevtski programi za urejanje soc. stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti					1	3
B						
Skupine za samopomoč zdravljenih alkoholikov in njihovih sivojcev	3	3				1
Šola za zdravo življenje	4			4		
Vzgoja in izkustveno učenje	1	1			4	11
Program vrtnica - zdravljenje odvisnosti od alkohola	4	4				7
Skupina za					2	1

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
zdravo življenje I in skupina za zdravo življenje II						
Gorska roža in murenčki	1	1			6	120
Svetovalnica za alkoholizem	1	1			2	11
Terapevtski program za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma	5	4		1	2	2
Klub Nika					2	1
Terapevtska pomoč družinam, ki se srečujejo z zasvojenostjo	1	1			5	2
Pomoč odvisnikom in njihovim družinam	2	2				9
Mamafon in Tamalina nadomestna babica (za odvisnice)					6	5
C						
Celostna psihosocialna pomoč zasvojenim	3	2		1	2	2
Skupaj	27	19	0	8	32	175
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	2	2				65
Skupaj	29	21	0	8	32	240

V terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti, ki jih sofinancira MDDSZ, je bilo v letu 2008 zaposlenih 29 oseb, od tega je večina (21) imela redno zaposlitev. MDDSZ je v celoti financiral 11 zaposlitev, ostale pa v različnih deležih. Gre za zaposlene različnih profilov in stopnje dosežene izobrazbe, največ pa je socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe (7). Zaposlenih je bilo še šest specialistov zakonske in družinske terapije, dva psihologa ter tri osebe s VII. stopnjo izobrazbe drugih družboslovnih smeri. Dve osebi sta imeli VII. stopnjo izobrazbe ne-družboslovne smeri. Ena oseba je bila magister znanosti, štiri osebe so imele VI. stopnjo izobrazbe in prav toliko oseb izobrazbo nižje od V. stopnje izobrazbe.

Zaposleni v programih so največkrat plačani iz različnih virov, ki jih pridobi organizacija. Izračun deležev različnih virov sredstev za zaposlene pokaže, da največji delež zaposlitev financira MDDSZ, nekaj manj zaposlitev je financiranih iz sredstev občin, ostale zaposlitve pa so financirane iz drugih virov. Šest oseb je bilo zaposlenih za polni delovni čas na omenjenih programih, 3 zaposleni so opravili od 1.000 do 2.000 ur dela na programu na leto, ostali pa manj kot 500 ur dela v letu 2008.

V teh programih je v letu 2008 sodelovalo še 32 drugih plačnih izvajalcev, ki so tudi vsi imeli sklenjeno pogodbo o izvajanju določenih del. Največ drugih plačnih izvajalcev je izvajalo terapevtsko, strokovno in svetovalno delo (15), 4 supervizijo, dva prevoze, šest predavanja, delavnice, dva računalniška, tehnična in administrativna dela, dva sta opravljala vodenje in izvajanje programov ter eden drugo. V letu 2008 je večina izvajalcev v programih opravilo do 500 ur dela.

V programih je sodelovalo skupaj 240 prostovoljcev, ki so večinoma opravili manj kot 100 ur prostovoljnega dela na leto (201), 37 jih je opravilo od 100 do 500 ur ter dva od 500 do 1.000 ur. Prostovoljci so v največji meri izvajali »drugo« delo (205), potem prevoze, spremstva, druženje (8), terapevtsko, strokovno in svetovalno delo (11), računalniška administrativna dela (11) ter vodenje in koordinacijo (6).

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna skupina terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti so večinoma ljudje s problemom zlorabe alkohola in njihovi svojci (zakonski pari, kjer gre za problem odvisnosti pri enem partnerju, družine, kjer gre za problem s strani mladoletnega otroka,...). Uporabniki so lahko posamezniki, ki se je problem dotika neposredno ali posredno. Bolj natančno gre za ljudi, ki iščejo informacije o zmernem, čezmernem pitju in zasvojenosti, vključitvi v razne programe, so v stiski zaradi lastne, sorodnikove ali prijateljeve zasvojenosti, so zaradi alkoholizma ali zaradi posledic odraščanja v izrazito nevzpodbudnih razmerah zašli v hude življenjske zaplete, se vključujejo v terapevtsko skupino za socialno urejanje alkoholizma ali preventivno skupino mladih za otroke iz alkoholičnih družin, lahko pa so tudi člani podobnih skupin.

Programi so namenjeni tudi zdravljenim alkoholikom in svojcem, ki so sodelovali pri zdravljenju odvisnosti v bolnišnici

Pri nekaterih programih so uporabniki tudi uživalci prepovedanih drog in ostalih psihoaktivnih snovi.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 16: Podatki o uporabnikih v terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
A			
Začetnica, Skupina za začetno urejanje odvisnosti od alkohola	18	8	
Terapevtski programi za urejanje soc. stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti	41	2,2	
B			
Skupine za samopomoč zdravljenih alkoholikov in njihovih svojcev	79	10	
Šola za zdravo življenje	95	8	
Vzgoja in izkustveno učenje	135	16,8	55
Program Vrtnica - zdravljenje odvisnosti od alkohola	28	300	17
Skupina za zdravo življenje I in skupina za zdravo življenje II	51	6	
Gorska roža in Murenčki	109	59	
Svetovalnica za alkoholizem	657	6	16
Terapevtski program za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma	58	4	
Klub Nika	22	16,5	
Terapevtska pomoč družinam, ki se srečujejo z zasvojenostjo	39, 22 družin	4	
Pomoč odvisnikom in njihovim družinam	342	13,5	
Mamafon in Tamalina nadomestna babica (za odvisnice)	18	25	18
C			
Celostna psihosocialna pomoč zasvojenim	123	22,6	62
Skupaj	1815, 22 družin	33,4	/
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	164	/	61
Skupaj	1979 + 22 družin	/	/

V programih SVP 5 je bilo v letu 2008 skupaj 1.979 različnih uporabnic in uporabnikov ter 22 družin, ki jih poleg 39 uporabnikov navajajo v poročilu programa Terapevtska pomoč družinam, ki se srečujejo z zasvojenostjo. V programih A, B in C tipa, ki niso bili vključeni v

sistem evalviranja, je bil posamezen uporabnik vključen 33,4 ure na mesec. V poročilu programa Viharnik, ki je bil edini v skupini programov SVP 5 vključen v sistem evalviranja, niso navedli podatka o časovni dimenziji vključenosti uporabnika.

Uporabniki so bili v različne aktivnosti programov različno dolgo vključeni. Izvajalci tako v poročilih navajajo zelo različne podatke o povprečnem številu ur vključenosti uporabnikov v program, nekih tehtnih zaključkov ali vsaj ocen zato ni možno podati.

Programi uporabnikom nočitev ne omogočajo.

CILJI PROGRAMOV

Z izvajanjem terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti, skušajo izvajalci slediti naslednjim glavnim ciljem:

- vključevanje odvisnikov v kakovostne terapevtske skupnosti s ciljem preoblikovanja temeljnih vzorcev funkcioniranja;
- abstinenca;
- doseči kvalitetnejše medsebojne odnose v družini in v socialnem okolju (razrešiti akutne težave pri otrocih iz »alkoholičnih« družin, starševske in partnerske težave);
- spremeniti samopodobo iz negativne v pozitivno (vsestranski razvoj, ki omogoča raziskovanje lastnih nagnjenj, nadarjenosti in idej, krepitev volje in zmogljivosti, izboljšanje telesnega počutja in fizične pripravljenosti, višanje samozavesti);
- naučiti se biti odgovoren za svoja dejanja in vedenja, skrb za lastno zdravje-higiena;
- medsebojna podpora-altruizem;
- socialna integracija (vključitev v dejavno življenje in družbo, pridobivanje socialnih veščin, delovne sposobnosti in delovnih navad, iskanje zaposlitve pri nekaterih programih);
- zdravljenim alkoholikom zagotoviti trajno zaščito pred recidivom;
- informiranje javnosti o problematiki alkoholizma in posledicah, sodelovanje v mreži z javnimi in nevladnimi organizacijami, povezovanje laične terapije, »socialno-delavskega« pristopa in družinske terapije (strpnejši odnos do ljudi, ki uživajo droge in alkohol).

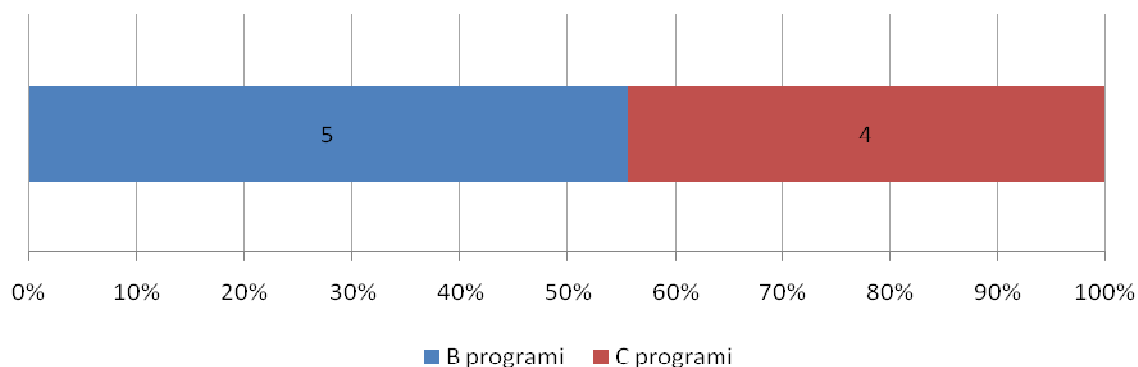
3.6 SVP 6 – Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomce

Preglednica 17: Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomce glede na višino in način financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
B	Pomoč brezdomcem	Škofijska Karitas Koper	26.952,65	9.301,96
	Zavetišče za brezdomce	Javni zavod Vetrnica Slovenj Gradec	17.989,21	8.288,25
	"Zavetišče za brezdomce - Murska Sobota"	MOZAIK - društvo za socialno vključenost	60.430,01	9.301,96
	Dnevni center za brezdomce	Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	77.449,66	40.928,60
	Center za brezdomce	Območno združenje RK Novo mesto	37.285	2.325,49
C	Sprejemališče za brezdomce	Škofijska Karitas Maribor	76.350,65	34.273,43
	Zavetišče za brezdomce	CSD Maribor	108.632,67	24.971,47
	Zavetišče za brezdomce	CSD Ljubljana Center	243.149,06	101.980,49
	Zavetišče za brezdomce	Javni zavod Socio	154.368,11	57.706,9

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciralo devet programov sprejemališč in zavetišč za brezdomce, od tega jih je bila dobra polovica, in sicer pet, vključenih v enoletno sofinanciranje (B programi), 4 pa v večletno financiranje (C programi). MDDSZ tako zagotavlja slabi polovici programov redno in stabilno sofinanciranje. Vsi večletno sofinancirani programi v letu 2008 so bili vključeni v enotni sistem evalviranja.

Slika 8: Delež in število programov sprejemališč in zavetišč za brezdomce glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom sprejemališč in zavetišč za brezdomce je bilo v letu 2008 skupaj namenjenih 802.607,02 €, kar je za 140.982,12€ (17,56 %) več kot v letu prej. 27,2 % vseh sredstev so dobili večletno sofinancirani programi. Izvajalci so na MDDSZ zaprosili za 354.425,3 €, prejeli pa 289.078,55 €, kar je 81,56% zaprosenih sredstev na MDDSZ. Večino vseh prejetih sredstev (36,02 %) so izvajalci dobili od MDDSZ, preostali viri prihodkov pa predstavljajo sredstva občin (19,5 %, od tega večina iz MOL 15,07 %), 8,13 % sredstva ZRSZ ter 21,27 % ostali viri.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 18: Število izvajalcev v programih sprejemališč in zavetišč za brezdomce

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
B						
Pomoč brezdomcem	3	1	2			9
Zavetišče za brezdomce	2	2				4
"Zavetišče za brezdomce - Murska Sobota"	8	4			1	4
Dnevni center za brezdomce	8	6	2		4	12
Center za brezdomce	3		3			3
C						
Zavetišče za brezdomce	7	3	4			7
Skupaj	31	16	11	0	5	39

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	18	13	4	1		14
Skupaj*	49	29	15	1	5	53

*vsota se ne ujema, ker nekateri izvajalci niso v končnem poročilu podali vseh potrebnih podatkov

V programih sprejemališč in zavetišč za brezdomce, ki jih sofinancira MDDSZ, je bilo v letu 2008 zaposlenih 49 oseb, od tega je dobra polovica (59%) imela redno zaposlitev. Gre za zaposlene različnih profilov in stopnje dosežene izobrazbe, največ je bilo oseb s V. stopnjo izobrazbe (11), socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe pa 9. Zaposlen je bil še en psiholog ter štiri osebe s VII. stopnjo izobrazbe drugih družboslovnih smeri. Šest je bilo oseb s VII. stopnjo izobrazbe ne-družboslovne smeri. Osem oseb je imelo VI. stopnjo izobrazbe, devet oseb je imelo nižjo izobrazbo od pete stopnje in ena oseba je imela naziv magister znanosti. Zaposleni v programih so največkrat plačani iz različnih virov, ki jih pridobi organizacija. Izračun deležev različnih virov sredstev za zaposlene pokaže, da največji delež zaposlitev financira MDDSZ in sicer 18, od tega 16 v celoti. 18 oseb je bilo zaposlenih za polni delovni čas na omenjenih programih, ravno toliko zaposlenih je opravilo od 1.000 do 2.000 ur dela na programu na leto, devet oseb od 500 do 1.000 ur, ostali pa manj kot 500 ur dela v letu 2008.

V teh programih je v letu 2008 sodelovalo še pet drugih plačnih izvajalcev, od tega so imeli štiri izvajalci sklenjeno pogodbo o izvajanju določenih del. Največ drugih plačanih izvajalcev je izvajalo računalniška, tehnična, administrativna in organizacijska dela, eden supervizijo in nekaj druga dela. V letu 2008 so vsi izvajalci v programih opravili manj kot 500 ur dela.

V programih je sodelovalo skupaj 53 prostovoljcev, ki so v veliki večini opravili manj kot 500 ur prostovoljnega dela na leto. Prostovoljci so v največji meri izvajali prevoze, spremstva, druženje (14), predavanja, delavnice, razna izobraževanja (10), računalniška, tehnična in administrativna dela (5) ter terapevtsko, strokovno in svetovalno delo (1).

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna skupina sprejemališč in zavetišč za brezdomce so predvsem socialno ogroženi prebivalci, torej posamezniki in družine brez bivališča oziroma ta ne ustreza standardom stanovanja (brezdomci, osebe brez urejenega statusa prebivališča, ki so trenutno v stiski, potrebujejo trenutno ali trajno nastanitev. V to kategorijo sodijo tudi osebe po prestani zaporni kazni, ki nimajo urejenega stanovanjskega problema, osebe, ki imajo težave z odvisnostjo (alkoholizem) in nimajo stalne nastanitve; ljudje, ki sicer imajo bivališče, nimajo pa denarja za preživljanje, npr. upokojenci, skriti brezdomci. Ciljna populacija so tudi

brezdomci, ki so ostali brez stanovanja (na primer deložirane osebe), ki so izgubili zaposlitev, osebe katerim je razpadla družina, so žrtve nasilja, imajo duševne stiske, nezmožnost pridobitve državljskih pravic in podobno ter so pripravljene sprejeti pomoč za spremembe lastnega življenja v obliki kot ga ponuja določen program in so hkrati tudi pripravljene sprejeti pravice in obveznosti, kot jih navajajo pravni akti programa (organizacije).

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 19: Podatki o uporabnikih v sprejemališčih in zavetiščih za brezdomce

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
B			
Pomoč brezdomcem, Karitas Koper	45	40	26 dnevno
Zavetišče za brezdomce Sl. Gradec	7	20	9
"Zavetišče za brezdomce - Murska Sobota"	17	150	12
Dnevni center za brezdomce Kralji ulice	140	20,8	60 dnevno
Center za brezdomce N. mesto	19	67, 25	19 dnevno
Skupaj	228	59,61	105 dnevno, 21 postelj
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	676	252,7	97 postelj, 35 dnevno
Skupaj	904	312,31	118 postelj, 140 mest v DC in sprejemališčih

V programih SVP 6 je bilo v letu 2008 skupaj 904 različnih uporabnikov, skupaj pa so programi nudili 118 postelj v zavetiščih oz. prenočiščih ter 140 mest v dnevni obravnavi (sprejemališča, dnevni centri, ipd.).

Uporabniki so bili v različne aktivnosti programov različno dolgo vključeni. Programe načelno izvajajo 24 ur na dan, saj uporabnicam in uporabnikom poleg drugih aktivnosti omogočajo tudi bivanje. Izvajalci tako v poročilih navajajo zelo različne podatke o povprečnem številu ur vključenosti uporabnic v program, nekateri smiselni zaključki ali vsaj ocen zaradi velikih razlikah v aktivnostih programov in beleženju ur vključenosti uporabnikov, ni možno podati.

Programi so imeli v letu 2008 povprečno 345 nočitev na mesec, kar je nekoliko več kot leto prej (214,3 nočitev na mesec).

CILJI PROGRAMOV

Z izvajanjem programov sprejemališč in zavetišč za brezdomce skušajo izvajalci slediti naslednjim glavnim ciljem:

- izboljšanje socialnega položaja (pomoč pri zagotavljanju osnovnih pogojev za preživetje in zasledovanju ciljev, nudenje osnovne socialne podpore, svetovanje in lajšanje stiske);
- zviševanje nivoja higienske, prehranske in kulturne osveščenosti uporabnikov (zagotavljanje toplega obroka, osveščanje o zdravem načinu življenja, zdravstvena podpora in krepitev zdravja, oskrba z obleko in obutvijo);
- pomoč pri resocializaciji in integraciji ter socialnem vključevanju uporabnika (svetovanje in informativna podpora, vrnitev na trg dela; pomoč pri urejanju dokumentov, zavarovanja...);
- nudenje duhovne oskrbe;
- povezovanje z lokalno skupnostjo;
- osveščanje javnosti (krepitev strpnosti v smislu dekriminalizacije populacije, razvoj solidarnosti, zagovorništvo in druge oblike socialnega dela z ustvarjanjem naklonjenosti politike do vprašanja brezdomstva);
- razvijanje samopomoči in samoorganizacije uporabnikov;
- reševanje stanovanjske, namestitvene stiske (ponuditi vsaj varen prostor, zatočišče, prenočišče);
- pomoč pri urejanju pravnih zadev;
- usposabljanje strokovnjakov na področju brezdomstva, nudenje podpore prostovoljcem v programu;
- zagovorništvo;
- aktivno preživljanje prostega časa;
- sodelovanje s sorodnimi organizacijami (organiziranje slovenske mreže zavetišč za brezdomce).

3.7 SVP 7 - Specializirani terapevtski programi psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjeni razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov

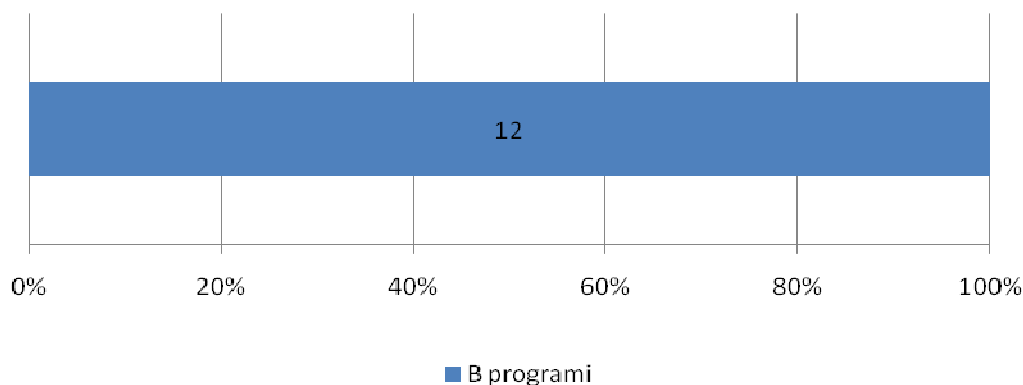
Preglednica 20: Specializirani terapevtski programi psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjeni razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
B	Psihosocialna pomoč posameznikom, parom in družinam z izkušnjo travne; odpravljanje posledic travme s pomočjo relacijske - družinske terapije	Center za družinsko terapijo Kamnik	27.807,55	20.464,30
	Reševanje zapletov v partnerskem odnosu, v starševstvu ter v drugih odnosih	Družinski center MIR, zavod za pomoč družinam v stiski	16.382,88	13.055,00
	Program za reintegracijo družine	ARX d.o.o. Podjetje za posebne oblike izobraževanja in svetovanja	9.069,01	6.201,30
	Terapevtska pomoč družinam z otrokom s posebnimi potrebami	Frančiškanski družinski inštitut	7.434,11	5.947,29
	Ko odnosi bolijo	Zakonski in družinski inštitut Novo mesto	13.074,44	6.201,30
	Psihoterapevtska pomoč družinam, partnerjem in posameznikom v stiski	Družinski center STIK	18.049,96	9.301,96
	Terapevtska pomoč družinam v stiski	Združenje za psihosocialno pomoč in psihoterapijo Neptun	5.850,98	4.650,98
	Terapevtska pomoč posameznikom, parom in družinam	Družinski inštitut Bližina	20.263,04	16.069,69
	Integrirana psihosocialna pomoč družinam	CSD Ravne na Koroškem	47.336,01	9.301,96
	Program za nenasilno vedenje za storilce nasilnih dejanj	Društvo IZVIR za prostovoljno delo, preventivo in svetovanje	12.779,16	6.201,30
	Zakonska in družinska terapija za	Terapevtski inštitut - Odnos	17.136,96	9.301,96

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	družine v krizi			
	Svetovalno in terapevtsko delo s posamezniki, pari, zakonci in družinami, ko se znajdejo v psihosocialni stiski	Domus Gratiae Romarski kulturni in izobraževalni dom-mladinski in družinski center Enota: Družinski center Sveta Gora	35.015,06	20.464,30

Vseh 12 programov s področja specializiranih terapevtskih programov psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov je bilo v letu 2008 sofinanciranih za obdobje enega leta (B programi).

Slika 9: Število in delež specializiranih terapevtskih programov psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom s področja SPV 7 je bilo v letu 2008 namenjenih 230.199,2 €. Največji delež pridobljenih sredstev je prispevalo MDDSZ, in sicer 127.161,3 € (za 3.032,1 € več kot leto poprej) od 222.225,3 € zaprosenih sredstev na MDDSZ (kar je 57,2 % zaprosenih sredstev na tem ministrstvu in 55,2 % vseh prejetih sredstev). Preostala prejeta sredstva so izvajalci pridobili od občin (13%) in od ZRSZ (okoli 2 %), velik delež sredstev pa so prejeli od ostalih virov, skupno 68.992,45 € (30 % vseh prejetih sredstev). Programu Integrirana psihosocialna pomoč družinam je MDDSZ namenilo največ sredstev, in sicer 37,2 % vseh sredstev, ki jih je ministrstvo namenilo temu področju.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 21: Število izvajalcev v specializiranih terapevtskih programih psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
B						
Psihosocialna pomoč posameznikom, parom in družinam z izkušnjo travne; odpravljanje posledic travme s pomočjo relacijske - družinske terapije	1	1				8
Reševanje zapletov v partnerskem odnosu, v starševstvu ter v drugih odnosih	5	4		1	2	2
Program za reintegracijo družine	2	1		1	1	1
Terapevtska pomoč družinam z otrokom s posebnimi potrebami					1	3
Ko odnosi bolijo	1	1			1	7
Psihoterapevtska pomoč družinam, partnerjem in posameznikom v stiski	4	2		2	1	2
Terapevtska pomoč družinam v stiski					5	2
Terapevtska pomoč posameznikom, parom in družinam	2	2				4
Integrirana psihosocialna pomoč družinam	7	2	2	3		5
Program za nenasilno vedenje za storilce nasilnih dejanj	2		2		2	2
Zakonska in družinska terapija za družine v krizi					3	5
Svetovalno in terapevtsko delo s posamezniki, pari, zakonci in družinami, ko se znajdejo v psihosocialni stiski	1	1				6
Skupaj		14	4	7	16	47
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/					
Skupaj	25	14	4	7	16	47

V specializiranih terapevtskih programih psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov je v letu 2008 sodelovalo 88 izvajalcev. Zaposlenih v programih je bilo 25 izvajalcev, od tega 14 redno, štiri preko javnih del, sedem pa se jih je v programu zaposlilo na kakšen drug način. Največ izvajalcev (11) je bilo specialistov zakonske in družinske terapije. Med drugimi je bilo zaposlenih še devet oseb druge družboslovne izobrazbe VII. stopnje in štirje socialni delavci, ravno tako s VII. stopnjo izobrazbe.

Izvajalci so sredstva za plačilo svojega dela prejeli iz več virov. Največ zaposlitev, 50,6 % (12,6 zaposlitev, od tega 6 v celoti) je (so)financiralo MDDSZ, pet zaposlitev (20 %) ZRSZ, 3,7 zaposlitev (14,8 %) občine in 3,6 zaposlitev (14,6 %) organizacija sama z lastnimi sredstvi in drugimi viri skupaj.

V teh programih je sodelovalo tudi 16 drugih plačanih izvajalcev, večina jih je delo opravljala po pogodbi ali preko študentskega servisa. Izvajali so predvsem svetovalno, terapevtsko in strokovno delo, trije supervizijo, dva pa sta svoje delo opravljala v sklopu računalniških, tehničnih, administrativnih in organizacijskih del. Osem izvajalcev je opravilo med 100 in 500 urami dela v letu, nekaj tudi manj kot 100 ur.

Večji del od vseh (47) prostovoljcev je opravil manj kot 100 ur v programu na leto, slabih 30 % pa med 100 in 500 urami dela. Šestnajst jih je opravljalo terapevtsko, svetovalno ali strokovno delo, nekaj manj (12) dela v računalništvu, administraciji, organizaciji..., sedem je izvajalo predavanja in delavnice ter razna izobraževanje, naslednjih šest, katere je še smiselno izpostaviti, pa se je v program vključilo kot supervizorji.

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna skupina specializiranih terapevtskih programov psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov so predvsem:

- posamezniki, pari, zakonci, družine, ki se soočajo z različnimi osebnimi, zakonskimi ali družinskimi težavami ter fizičnim, čustvenim in spolnim nasiljem;
- družine z otroki in mladostniki, ki imajo težave v vedenju in prilagajanju na zahteve in pravila okolja ali se pri svojih otrocih/mladostnikih soočajo s problemi posebnih potreb: telesnih, duševnih, vedenjskih ali kombiniranih;
- otroci, ki so doživeli hudo čustveno ali fizično zlorabo s strani staršev ali bližnjih ter mladostniki stari od 14 do 18 let, prikrajšani za normalno družinsko življenje zaradi alkoholizma, trpinčenja, nasilja, zasvojenosti, neučinkovitih vedenjskih vzorcev njihovih staršev in
- storilci nasilnih dejanj nad partnerji in člani družine.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 22: Podatki o uporabnikih v specializiranih terapevtskih programih psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjenih razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec
B		
Psihosocialna pomoč posameznikom, parom in družinam z izkušnjo travne; odpravljanje posledic travme s pomočjo relacijske - družinske terapije	773	6
Reševanje zapletov v partnerskem odnosu, v starševstvu ter v drugih odnosih	289	4
Program za reintegracijo družine	17	25
Terapevtska pomoč družinam z otrokom s posebnimi potrebami	42	7,3
Ko odnosi bolijo	115	3
Psihoterapevtska pomoč družinam, partnerjem in posameznikom v stiski	80	15,67
Terapevtska pomoč družinam v stiski	39 posameznikov, 26 družin	4
Terapevtska pomoč posameznikom, parom in družinam	191	6
Integrirana psihosocialna pomoč družinam	330	12,67
Program za nenasilno vedenje za storilce nasilnih dejanj	17	6,5
Zakonska in družinska terapija za družine v krizi	51	4
Svetovalno in terapevtsko delo s posamezniki, pari, zakonci in družinami, ko se znajdejo v psihosocialni stiski	273	2,125
Skupaj	2427 posameznikov, 26 družin	50,7
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/	
Skupaj	2427 posameznikov, 26 družin	50,7

V omenjenih programih so imeli v letu 2008 skupaj 2.427 različnih uporabnikov, hkrati pa je bilo vanje vključenih tudi 26 družin. Največ uporabnikov je bilo vključenih v program Psihosocialne pomoči posameznikom, parom in družinam z izkušnjo travme; odpravljanje posledic travme s pomočjo relacijske - družinske terapije, najmanj pa v Programa za reintegracijo družine ter Program za nenasilno vedenje za storilce nasilnih dejanj, v oba le 17. Izmed vseh vključenih uporabnikov je tudi 235 takšnih, ki so stari pod 18 let.

Uporabniki so v povprečju v programe vključeni 4 do 6 ur, izstopajo programi Psihoterapevtska pomoč družinam, partnerjem in posameznikom v stiski (15,67 ur), Integrirana psihosocialna pomoč družinam (12,67 ur) in Program za reintegracijo družine (25 ur), pri slednjima je povprečno število ur vključenosti na mesec visoko tudi pri uporabnikih mlajših od 18 let.

Pri vseh programih, razen Psihoterapevtske pomoč družinam, partnerjem in posameznikom v stiski, se znotraj programa izvajajo tudi podprogrami. Največ (pet) podprogramov, predvsem razne skupine, terapije in svetovanje, imata programa Svetovalno in terapevtsko delo s posamezniki, pari, zakonci in družinami, ko se znajdejo v psihosocialni stiski ter Terapevtska pomoč posameznikom, parom in družinam. Polovica programov se izvaja ob delovnikih, najmanj osem ur na dan, drugi pa storitve programa nudijo predvsem v popoldanskem času, po dogovoru z uporabniki ali pa v okviru skupin, ki se sestajajo enkrat do dvakrat na teden.

CILJI PROGRAMOV

Z izvajanjem programov s področja SVP 7 si izvajalci prizadevajo slediti predvsem naslednjim ciljem:

- prekinitve nefunkcionalnih in bolečih vzorcev medosebnih odnosov in vzpostavitve normalnega funkcionalnega socialnega delovanja;
- zmanjšanje socialne izključenosti in vrnitev uporabnikov v normalno socialno življenje;
- pridobitev novih modelov medosebne komunikacije in se naučiti nenasilnega komuniciranja;
- soustvariti konstruktivne načine soočanja s konflikti in njihovega reševanja v medsebojnih odnosih;
- pomoč pri vzpostavitvi stika z otroki, naučiti sočutnega in odgovornega starševstva;
- izgrajevanje občutka lastne vrednosti, učenje ohranjanja samospoštovanja ter dvig kvalitete življenja in
- vzpostavitev jasnih vlog, zaupanja, varnega in spoštljivega odnosa.

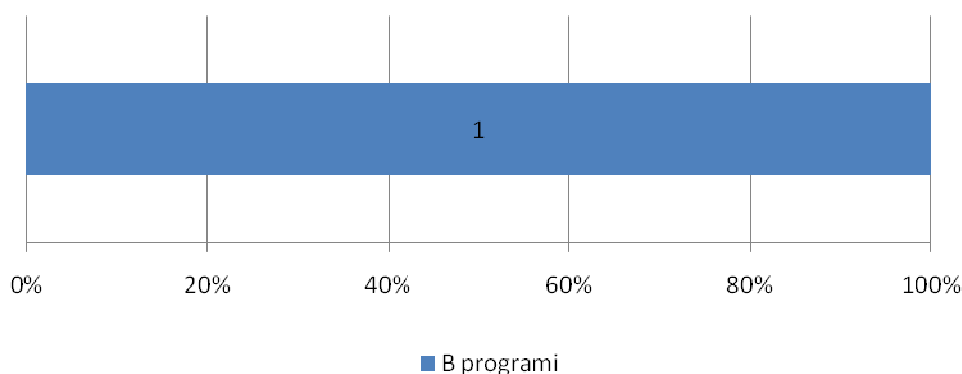
3.8 SVP 8 – Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog (prednostni regiji sta Osrednjeslovenska in Podravska)

Preglednica 23: Programi sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLJENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
B	Ernest, zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog z dnevnim centrom ter osnovno reintegracijo	Društvo Altra	119.059,95	68.428,53

V letu 2008 je MDDSZ financiralo le en program s področja sprejemališč in zavetišč za brezdomne učivalce nedovoljenih drog. Program je bil sofinanciran enoletno in sicer v višini nad 1.500,00 € (B program).

Slika 10: Delež in število programov sprejemališč in zavetišč za brezdomne učivalce nedovoljenih drog glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Edinemu programu področja SPV-8 je MDDSZ od vseh prejetih sredstev (119.059,59 €) namenilo 68.428,53 €, kar je za 184,36 € več, kot pa je leto poprej namenilo vsem trem programom s področja sprejemališč in zavetišč za brezdomne učivalce nedovoljenih drog. Društvo Altra je s strani MDDSZ pridobilo vsa sredstva zaprošena na ministrstvu, kar znaša 57,5 % vseh prejetih sredstev. Preostali delež sredstev so prispevale občine (35,7 %), ZRSZ (5,4 %) ter 1,4 % ostali viri.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 24: Število izvajalcev v sprejemališčih in zavetiščih za učivalce nedovoljenih drog

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
B						
Ernest, zavetišče za brezdomne učivalce nedovoljenih drog z dnevnim centrom ter osnovno reintegracijo	6	4	1	1		3
Skupaj	6	4	1	1		3

Društvo Altra, v programu Ernest, zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog z dnevnim centrom ter osnovno reintegracijo, zaposluje šest ljudi, od tega so štirje redno zaposleni in le en izvajalec ima izobrazbo socialnega delavca. Največji delež (58,3 %) zaposlitev v programu (so)financira MDDSZ, od 3,5 zaposlitev tri zaposlitve financira v celoti, sledijo mu lastna sredstva organizacije oz. izvajalca z dvema zaposlitvama (33,3 %), 0,5 (8,3 %) zaposlitev pa je sofinancirano iz drugih sredstev.

V programu so manj kot 100 ur na leto sodelovali še trije prostovoljci. Njihovo delo je vključevalo predvsem druženje z uporabniki, en prostovoljec pa je v programu sodeloval v okviru delavnic.

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna populacija enoletno financiranega programa Ernest je kratko in jedrnato opredeljena. To so brezdomni uživalci nedovoljenih drog, starejši od 18 let s področja Mestne občine Ljubljana.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 25: Podatki o uporabnikih sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
B			
Ernest, zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog z dnevnim centrom ter osnovno reintegracijo	44	596	19
Skupaj	44	596,0	19 ležišč

Program Ernest, zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog z dnevnim centrom ter osnovno reintegracijo je imel v letu 2008 44 različnih uporabnikov, kar je za devet več kot v letu poprej. Posamezen uporabnik je bil v program povprečno vključen 596 ur na mesec in glede na to, da vanj vključujejo osebe stare nad 18 let, mladoletnikov v program ni bilo. Program se izvaja vse dni v letu, 20 ur na dan ob delovnikih ter 24 ur na dan ob vikendih in praznikih.

Program je od januarja 2008 nudil 434 nočitev, od novembra 2008 pa 496. Razpolagajo s štirimi sobami in 16 (+ tremi dodatnimi) ležišči.

CILJI PROGRAMOV

Cilji Zavetišča Ernest za uživalce nedovoljenih drog so predvsem zagotoviti varno prenočevanje in možnost za opravljanje higienskih opravil. Cilji dnevno integracijske enote pa so integracija posameznika v družbo, opolnomočenje, zmanjševanje škode zaradi uživanja nedovoljenih drog ter preprečitev socialne marginalizacije.

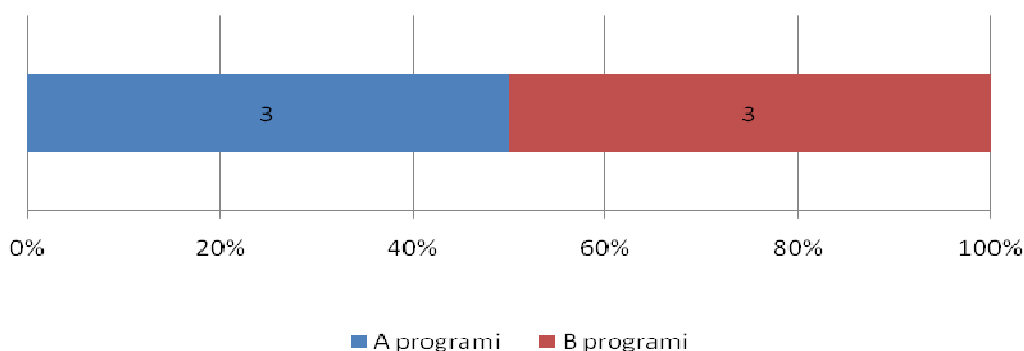
3.9 REP 1 - Programi za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah

Preglednica 26: Programi za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
B	Klic v stiski	Društvo Tvoj telefon	34.443,71	5.455,91
	Terensko delo - preventivno svetovalno delo v mobilni enoti	Zavod Pelikan - Karitas	9.277,77	4.650,98
	Telefonsko svetovanje starejšim ljudem v Sloveniji	Gerontološko društvo Slovenije	5.925,52	2.000,00
C	Nacionalna mreža TOM	Zveza prijateljev mladine Slovenija	64.408,33	29.622,46
	Zaup. tel. za klic v duševni stiski	Zaupni telefon Samarijan	148.875,00	4.4067,00
	SOS telefon za ženske in otroke žrtve nasilja	SOS telefon	105.595,05	24.971,47

V letu 2008 je ministrstvo sofinanciralo šest programov s področja programov za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah. Od tega so bili trije financirani za obdobje enega leta (B programi) in trije za več let (C programi).

Slika 11: Delež in število programov za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programi za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah so v letu 2008 prejeli skupaj 368.525,38 €. Največji delež, več kot polovico (53,8 %), prejetih sredstev predstavljajo sredstva pridobljena iz drugih virov, kot so FIHO, donacije, prispevki uporabnikov, članarina in drugi. MDDSZ so izvajalci zaprosili za 133.022,00 € sredstev, prejeli 105.311,91 €, kar predstavlja dobro četrtno (28,6 %) vseh prejetih sredstev in dobrih 79% zaprosenih na MDDSZ. Nekaj manj kot desetino vseh prejetih sredstev pa so programom namenile občine (8,3 %) med njimi samo MOL 6 %.

S tega področja je MDDSZ največ sredstev namenilo programu Nacionalna mreža TOM (28, 1 % vseh sredstev MDDSZ s tega področja).

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 27: Število izvajalcev v programih za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
B						
Klic v stiski	4	1	3			41
Terensko delo - preventivno svetovalno delo v mobilni enoti	4	4			2	9
Telefonsko svetovanje starejšim ljudem v Sloveniji	1	1			2	4
C						
Nacionalna mreža TOM	1	1			5	116
Zaup. tel. za klic v duševni stiski	5	5				399
SOS telefon za ženske in otroke žrtve nasilja	9	9			4	45
Skupaj	24	21	3	0	13	614
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/					
Skupaj	24	21	3	0	13	614

Na področju svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah je bilo skupaj 651 izvajalcev. Zaposlenih je bilo 24 izvajalcev, od tega v enoletno sofinanciranih programih devet, v programih večletnega sofinanciranja pa 15. Redno zaposlenih v programih je bilo 21, trije pa so bili v programe vključeni preko javnih del. Le trije izvajalci, vsi zaposleni v programu SOS telefon za ženske in otroke žrtve nasilja, imajo

izobrazbo socialnega delavca VII. stopnje. Največ izvajalcev je z izobrazbo družboslovne smeri VII. stopnje (osem), pet izvajalcev ima V. stopnjo izobrazbe. Trije izvajalci imajo izobrazbo nedružboslovne smeri (VII. stopnja) in prav toliko tudi VI. stopnjo izobrazbe. V programih sta zaposlena še teolog in izvajalec, katerega izobrazba je nižja od V. stopnje. Zaposleni so v programih financiranih iz različnih virov, največji delež (42,3 %) zaposlitev (so)financira MDDSZ, od 10,1 zaposlitev, eno financira v celoti, sledijo mu občine 4,7 zaposlitve (19,6%), takoj za njimi je FIHO s 4,3 zaposlitev (18%), 3,2 (13,5%) zaposlitev je (so)financiranih s strani drugih virov in 1,6 zaposlitev (6,6 %) s strani ZRSZ.

Pet oseb je bilo v programih zaposlenih za polni delovni čas, štiri osebe so opravile od 1.000-2.000 ur dela na leto, le ena oseba od 500-1.000 ur, devet od 100-500 ur in še pet oseb manj kot 100 ur dela na leto v omenjenih programih.

V programih področja REP 1 je v letu 2008, po večini, manj kot 100 ur na leto, sodelovalo 13 po pogodbi plačanih izvajalcev različnih profilov. Največ jih je izvajalo supervizijo (pet), dva izvajalca sta izvajala predvsem svetovalno delo in ravno tolikšno število predavanja, štirje pa so opravljali različna druga dela.

V programih je sodelovalo tudi precejšnje število prostovoljcev, in sicer kar 614, od tega 399 v programu Zaupni telefon za klic v duševni stiski, Društva zaupni telefon Samarija. Večina opravlja zelo raznolika dela, izpostavimo lahko 85 prostovoljcev, ki opravljajo predvsem terapevtsko, svetovalno in strokovno delo. Njihovo število ur opravljenega dela v programih se giba od manj kot 100 ur do od 100-500 opravljenih ur na leto v programih.

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

V enoletne programe svetovanja po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah je vključena zelo raznolika skupina ljudi. Pomoč programov iščejo starejši ljudje in njihovi svojci, mladi potencialni uporabniki drog in njihovi starši, ter osebe, ki se znajdejo v stiski ne glede na starostno mejo. Ravno tako je težko enotno označiti tudi ciljno skupino C programov. Zaupni telefon za klice v duševni stiski ciljne populacije ne opredeljuje natančno, saj je program namenjen vsem prebivalcem Slovenije, ki se znajdejo v trenutni ali dlje časa trajajoči duševni stiski. Bolj natančno svojo ciljno skupino definirata preostala dva programa. Nacionalna mreža TOM vključuje mladostnike stare od 6-20 let, ki se soočajo z izzivi adolescence, imajo kakršnekoli težave ali se počutijo ogrožene. Ciljna populacija SOS telefona za ženske in otroke žrtve nasilja pa so ženske, otroci in mladostniki, ki doživljajo ali so doživljali kakršnokoli obliko nasilja, v program pa vključujejo tudi bližnje osebe in svojce ter strokovnjake s tega področja programa in širšo javnost.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 28: Podatki o uporabnikih v programih za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec
B		
Klic v stiski	3129 pogovornih klicev	0,91
Terensko delo - preventivno svetovalno delo v mobilni enoti	2922	1
Telefonsko svetovanje starejšim ljudem v Sloveniji	127	0,4
C		
Nacionalna mreža TOM	46.726 klicev	10 minut
Zaup. tel. za klic v duševni stiski	30.040 pogovorov	19
SOS telefon za ženske in otroke žrtve nasilja	5287 klicev	14,5 (povprečno št. klicev na dan)
Skupaj	najmanj 85182 klicev	/
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/	
Skupaj	najmanj 85182 klicev	/

Programi za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah nudijo pomoč v obliki svetovanja preko zaupnega telefon, s čimer je uporabnikom

zagotovljena anonimnost. O dejanskem številu uporabnikov tako ne moremo podati natančnega podatka, lažje pa govorimo o številu prejetih klicev na zaupni telefon.

V programih REP 1 je bilo v letu 2008 zabeleženih najmanj 85.182 klicev, največ so jih zabeležili v Nacionalni mreži TOM (okoli 55%). SOS telefon za ženske in otroke žrtve nasilja je v letu 2008 nudil tudi svetovanje po pošti (34) in posredoval na/pri institucijah (31 primerov). Zaradi že zgoraj omenjenega dejstva, lahko pri uporabnikih starih pod 18 let, podamo le število klicev, katerih je ponovno največ (11.514) prejel Program Nacionalne mreže TOM. Podatke o klicateljih mlajših od 18 let, poleg klicateljev, mlajših od 20 let, kar je najmlajša skupina zajeta v programu Zaupni telefon za klic v duševni stiski (1.751 pogovorov), navaja še program Terensko delo-preventivno svetovalno delo v mobilni enoti (891 uporabnikov).

Brez časovne omejitve storitve uporabnikom nudi Društvo zaupni telefon Samarijan s programom Zaupni telefon za klice v duševni stiski. Telefoni preostalih programov so za svetovanje na voljo predvsem ob delavnikih med 8. in 22. uro. Svetovanje programa Telefonsko svetovanje starejšim ljudem v Sloveniji, pa je uporabnikom na voljo le ob sredah in sicer od 9. do 14. ure.

CILJI PROGRAMOV

Programi področja REP 1 v ospredje postavljajo naslednje cilje:

- zagotoviti možnost zaupnega in anonimnega pogovora;
- omogočiti svetovanje z upoštevanjem načela enake dostopnosti za vse uporabnike;
- prispevati k zmanjševanju socialno psihiatrične problematike v Sloveniji;
- zagotovitev brezplačne storitve;
- podpora pri predelovanju izkušenj z nasiljem;
- razvijanje samospoštovanja, pozitivne samopodobe in samozaupanja;
- nudenje moralne podpore;
- opogumljanje za spremembo življenjske situacije;
- informiranje o pravicah in obstoječih oblikah pomoči;
- nudenje možnosti umika v Zatočišče za ženske in otroke – žrtve nasilja, ter vključitve v program Skupina za samopomoč za ženske z izkušnjo nasilja;
- vzpodbujanje prostovoljstva in usposabljanje skupine prostovoljcev in
- usmerjenost v zmanjševanje ravni zlorabe in odvisnosti od drog.

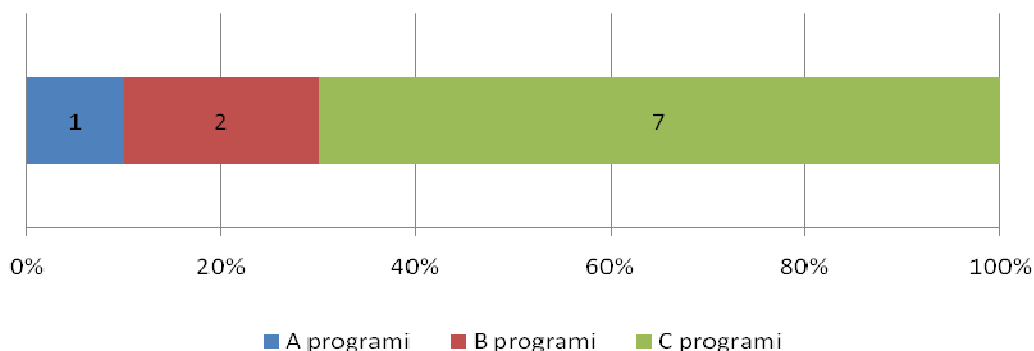
3.10 REP 2 – Nizkopražni programi za uživalce drog, mreža centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave

Preglednica 29: Nizkopražni programi za uživalce drog, mreža centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
A	Program reševanja socialnih stisk pri odvisnikih od nedovoljenih drog, vključenih v vzdrževalno metadonski program ter njihovih svojcev na območju Posavja	CSD Krško	2.260,00	678,00
B	Terensko vozilo za delo z odvisniki od prepovedanih drog	JZ SOCIO -Javni zavod za socialno varstvene dejavnosti Celje	76.212,22	46.008,70
	Pomoč pri urejanju socialnih stisk osebam, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim	Društvo "Pot" - pomoč zasvojenim od nedovoljenih drog in njihovim bližnjim Ilirska Bistrica	56.059,51	37.082,56
C	Terensko delo z uporabniki nedovoljenih drog	Društvo za zmanjševanje škode zaradi drog Stigma	101.351,56	65.151,39
	Preprečevanje škodljivih posledic plesnih drog med mladimi	Slovensko združenje za zmanjševanje posledic drog - Droga Art	65.390,61	39.604,07
	Podpora ljudem, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim	Društvo za pomoč zasvojenim in njihovim bližnjim PO MOČ Sežana	68.796,84	35.883,29
	Dnevni center in zavetišče	Društvo za pomoč in samopomoč na področju zasvojenosti Zdrava pot	49.225,23	35.883,29
	Program Korak	CSD Moste Polje	30.281,57	24.971,47
	Dnevni center za mladostnike, ki uživajo droge in njihove svojce "Želva"	Društvo za pomoč in samopomoč Želva - Eureka Žalec	121.763,32	45.990,17
	Program zmanjševanje škode zaradi drog	Društvo za zmanjševanje škode zaradi drog Stigma	132.508,28	67.760,46

MDDSZ je v letu 2008 sofinanciralo 10 nizkopražnih programov za uživalce drog, mreže centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave. Trije programi so bili sofinancirani za enoletno obdobje (en A program in dva B programa), sedem C programov pa je bilo vključenih v večletno sofinanciranje, pet tudi v enoten postopek evalviranja.

Preglednica 30: Delež in število nizkopražnih programov za uživalce drog, mreže centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Nizkopražni programi za uživalce drog so v letu 2008 skupaj prejeli 703.849,1 €, od tega C programi 569.317,4 €, kar znaša dobrih 80 % vseh prejetih sredstev. Tudi tokrat je največji delež sredstev (56,7 %) prispevalo MDDSZ, natančneje 399.013,4 €. Znesek predstavlja 88 % zaprošenih sredstev na MDDSZ. C programi so s strani MDDSZ prejeli 315.244,1 €, kar znaša 79 % sredstev, ki jih je ministrstvo namenilo omenjenim programom.

Nezanemarljivo vsoto sredstev so prispevale občine, in sicer 193.646,9 € (27,5 % vseh prejetih sredstev). Izvzamemo lahko MOL, ki je za programe prispevala 80.949,5 €. Velik delež k skupni prejeti vsoti so prispevali tudi ZRSZ (35.952,9 €, kar predstavlja 5,1 % vseh prejetih sredstev) in ostali viri (75.235,9 €, kar pomeni 10,7 % vseh prejetih sredstev).

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 31: Število izvajalcev v nizkopražnih programih za uživalce drog, mreži centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
A						
Program reševanja soc. stisk pri odvisnikih od nedovoljenih drog, vključenih v vzdrževalno metadonski program ter njihovih svojcev na območju Posavja	2	2			1	1
B						
Terensko vozilo za delo z odvisniki od prepovedanih drog	5	3	2		1	1
Pomoč pri urejanju soc. stisk osebam, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim	2	2			1	3
C						
Terensko delo z uporabniki nedovoljenih drog	7	7				9
Program zmanjševanja škode zaradi drog	7	6	1			19
Skupaj	23	20	3	0	3	33
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	23	14	7	2	35	65
Skupaj	46	34	10	2	38	98

V programih področja REP 2 je sodelovalo 182 izvajalcev. V enoletnih programih je bilo zaposlenih devet izvajalcev, od tega sedem redno in dva preko javnih del. V C programih pa se je zaposlilo 37 izvajalcev, od tega 27 redno, osem preko javnih del, dva pa sta bila v program vključena preko subvencionirane zaposlitve. Zaposleni imajo zelo raznoliko smer in stopnjo izobrazbe. Največ, 17 izvajalcev, je socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe, 11 jih

ima V. stopnjo, pet izvajalcev VI. stopnjo in ravno toliko tudi izobrazbo nižjo od V. stopnje. Med drugim pa so v programih zastopani tudi doktorji in magistri znanosti (štiri), izvajalci drugih družboslovnih smeri VII. stopnje (tri) ter po en psiholog in izvajalec ne-družboslovne smeri VII. stopnje. Glede na število opravljenih ur v letu je smiselno izpostaviti 19 izvajalcev, ki so bili v programih zaposlenih za polni delovni čas in 17 zaposlenih, ki so opravili od 100 do 500 ur dela v letu.

Iz sredstev MDDSZ je (so)financiranih 28,4 zaposlitev (61,7 %), od tega kar 26 v celoti, 8,9 zaposlitev (19,3 %) iz sredstev občin, 3,6 zaposlitev (7,8 %) s strani različnih drugih virov in skoraj toliko tudi s strani ZRSZ (4,8 zaposlitev oziroma 10,4 %), 0,25 zaposlitev (0,5 %) pa je (so)financiral tudi FIHO.

Delo v programih opravlja, predvsem manj kot 100 ur na leto, tudi 38 drugih plačanih izvajalcev. Večina (30) jih dela preko študentske napotnice, s preostalimi pa je sklenjeno pogodbeno razmerje. Največ izvajalcev (26) je opravljalo terensko delo, trije izvajalci so bili supervizorji, ravno tolikšno število je opravljalo administrativna, računalniška, tehnična ali organizacijska dela.

V vseh programih sodelujejo tudi kar precejšnje število prostovoljcev (98), ki v večini, ravno tako kot drugi plačani izvajalci, opravijo v programih manj kot 100 ur dela na leto. Prostovoljci so v največji meri opravljali terensko delo (30) ter pobirali zavržene igle (16). Izvajali so tudi supervizijo, delavnice, predavanja, učno pomoč, spremljali in se družili z uporabnikom ter opravljali še različna druga dela.

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Osebe vključene v nizkopražne programe za uživalce drog, mrežo centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave so uživalci nedovoljenih drog, osebe, ki z drogami eksperimentirajo, jih injecirajo ali želijo vzpostaviti abstinenco, osebe vključene v metadonski program kot tudi tisti, ki niso v stiku z institucijami, ki se ukvarjajo s področjem drog. Ravno tako se na programe lahko obrnejo starši, svojci, tvorci socialne mreže uporabnikov in vsi, ki želijo informacije ali svetovanje o različnih vrstah drog, učinkih, tveganjih, posledicah uživanja drog, spolno-prenosljivih boleznih, o testiranju na HIV, o različnih oblikah zdravljenja, o odnosih v družini, kako reagirati, kako se pogovarjati,...

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 32: Podatki o uporabnikih v nizkopražnih programih za uživalce drog, mreži centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
A			
Program reševanja socialnih stisk pri odvisnikih od nedovoljenih drog, vključenih v vzdrževalno metadonski program ter njihovih svojcev na območju Posavja	12	3,5	
B			
Terensko vozilo za delo z odvisniki od prepovedanih drog	196	15,7	
Pomoč pri urejanju socialnih stisk osebam, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim	96	66,8	
C			
Terensko delo z uporabniki nedovoljenih drog	527	5	230
Program zmanjševanje škode zaradi drog	889	10	1000
Skupaj	1720	20,2	
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	najmanj 1.074	138,5	/
Skupaj	najmanj 2.794	79,35	/

V programih REP 2 je bilo v letu 2008 skupaj najmanj 2.794 različnih uporabnikov. Zaradi nenatančnih podatkov podanih s strani izvajalcev programov, lahko za C programe, vključene v evalvacijo, navedemo le okvirno številko uporabnikov. Podatek, ki smo ga lahko izluščili je, da je bilo v te programe vključenih najmanj 1.074 različnih uporabnikov. V programih A in B ter C, ki niso vključeni v evalvacijo, pa je pomoč poiskalo 1.720 različnih uporabnikov. Uporabniki so bili v programe A, B in C, ki niso v evalvaciji, v povprečju skupaj vključeni 20,2 ure na mesec. Največ ur vključenosti uporabnika v teh programih navaja program Pomoč pri urejanju socialnih stisk osebam, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim, in sicer 66,8 ur. V programih, ki pa so vključeni v evalvacijo, je bil uporabnik v povprečju vključen 138,5 ure na mesec. Splošno je vključenost uporabnikov zelo različna, razumljivo je, da je manjša v programih terenskega dela, zelo nizko povprečno

število ur vključenosti na mesec pa ima tudi Program reševanja socialnih stisk pri odvisnikih od nedovoljenih drog, vključenih v vzdrževalno metadonski program ter njihovih svojcev na območju Posavja (3,5 ur).

Od programov, ki niso vključeni v evalvacijo, le program Terensko delo z uporabniki nedovoljenih drog poroča o treh uporabnikih, povprečno vključenih pet ur na mesec. Ostali programi te skupine uporabnikov mlajših od 18 let naj ne bi imeli. Od programov, ki so vključeni v evalvacijo, Program Korak in Podpora ljudem, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim ter Program zmanjševanja škode zaradi drog, navajajo vsak po dva uporabnika, število ur vključenosti je jasno opredeljeno le pri slednjem (10 ur na mesec), program Dnevni center in zavetišče pa vključuje le polnoletne uporabnike. Pri ostalih programih podatki o številu uporabnikov in ur vključenosti niso jasni.

Šest kompleksnih in obsežnih C programov področja REP 2 po navedbah izvajalcev izvaja zelo raznolike dejavnosti, v katere je vključeno različno število uporabnikov različno dolgo časa:

- Izvajalci programa Program zmanjševanja škode zaradi drog Stigma izvajajo osebno in telefonsko svetovanje vsak delavnik med 8. in 16. uro, v okviru dnevnega centra pa so delovali na dveh lokacijah vsak delavnik med 9. in 15. uro.
- V okviru programa Dnevni center za mladostnike, ki uživajo drogo in njihove svojce se izvaja svetovanje, uporabnikom pa je nudijo tudi dnevni center in zavetišče. Načrtovane aktivnosti se izvajajo predvsem po dogovoru z uporabniki.
- Pri programu Korak izvajalci v okviru programa opravljajo svetovalno delo, izvajajo preventivne delavnice in predavanja ter podajajo informacije. Dejavnosti se izvajajo vsak delavnik med 8.30 in 16.30, v delavnik je umeščeno tudi terensko delo.
- V programu Dnevni center in Zavetišče vodijo dve skupini in sicer skupino za samopomoč ženske in skupino za samopomoč moški, izvajajo pa tudi predavanja na določeno temo iz področja povezanega z zdravjem ali uveljavljanjem pravic ter delavnice. Storitve so uporabnikom na voljo vsak delovni dan od 8. do 15. ure, brez predhodnega dogovora, izven tega časa, so v kriznih situacijah zaposleni telefonsko vedno dosegljivi.
- V programu Preprečevanje škodljivih posledic plesnih drog med mladimi izvajalci nudijo paleto aktivnosti. Terenska akcija Pleši z glavo je potekala na prireditvah elektronske glasbe, kjer so izvedli 57 intervencij. Uporabnikom je na voljo tudi osebno svetovanje (vsak torek med 15. in 18. uro in vsak četrtek med 9. in 12. uro), preko interneta in po telefonu (vsak dan – tudi med vikendom med 8. in 20. uro), delijo zloženke, izobražujejo in so na voljo za informacije v DrogArt info točki (vsak delavnik med 10. in 16. uro).
- V okviru programa Terensko delo z uporabniki nedovoljenih drog so izvajali terensko delo in svetovalno delo v ZPKZ. Terensko delo izvajajo z dvema terenskima ekipama predvsem v dopoldanskem času oziroma do 15. ure.

V preostalem C programu in programih B storitve nudijo vsak delovni dan, tako dopoldan kot tudi popoldanskem času, v programu A predvsem po dogovoru z uporabnikom.

CILJI PROGRAMOV

Kot temeljne cilje nizkopražnih programov lahko navedemo:

- preprečevanje in zmanjševanje zdravstvenih in socialnih posledic uporabe nedovoljenih drog;
- preventivno delovanje, informiranje o škodljivih posledicah uživanja nedovoljenih drog ter o terapevtskih programih in možnostih za vključevanje ter pridobivanje in usposabljanje prostovoljcev za pomoč pri ozaveščanju širše javnosti o problematiki povezani z uživanjem nedovoljenih drog;
- izboljšati kakovost življenja uporabnikov drog in izvajati socialno rehabilitacijo ter povečati njihovo socialno vključenost;
- vzpostavitev in vzdrževanje abstinence;
- ponuditi uporabniku drog varen prostor;
- učenje ustreznih komunikacijskih vzorcev, učenje konstruktivnih načinov za reševanje konfliktnih situacij ter razvijanje socialnih spretnosti;
- terensko delo ter brezplačno razdeljevanje materiala za varno injiciranje;
- spodbujanje samopomoči in samoorganizacije med uporabniki in
- vzpodbujanje uporabnikov pri iskanju zaposlitve in k vključitvi v izobraževanje ter nudenje suporta.

3.11 REP 3 – Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti

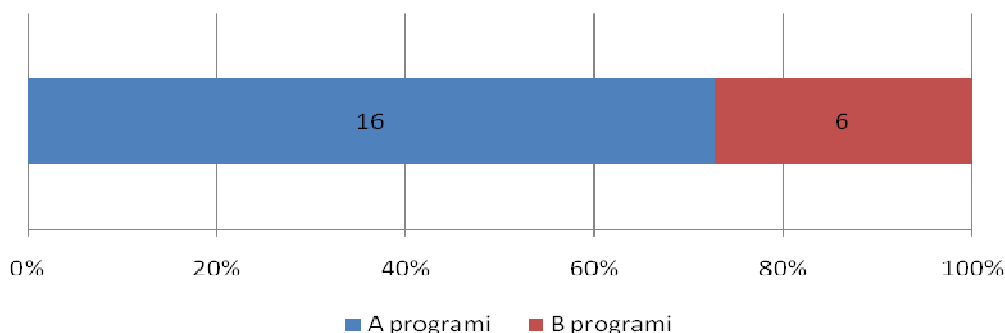
Preglednica 33: Terapevtski programi in drugi programi za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
A	Rehabilitacija zdravljenih alkoholikov in njihovih družinskih članov	Klub zdravljenih alkoholikov Tolmin	7.687,7	1.500
	Šola za zdrave in skladne medsebojne odnose	Društvo zdravljenih alkoholikov Vrhnika	7.968,17	1.448
	Klub zdravljenih alkoholikov	Klub Zarja Ribnica	4.158,37	1.017
	Skupina za samopomoč staršem zasvojencev	CSD Lendava	926	596
	Terapevtska skupina za zdravljenje in rehabilitacijo bolezni odvisnosti	Klub zdravljenih alkoholikov Idrija	9.419	1.356
	Skupina za zdrav način življenja - Klub zdravljenih alkoholikom	CSD Šentjur	2.556	1.356

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	Programi pomoči, urejanja in reševanja socialnih stisk, povezanih z uživanjem alkohola	Klub zdravljenih alkoholikov Nova brazda Kranj	7.087,7	1.356
	Urejanje alkoholikov in njihovih družin v začetni skupini	CSD Ljubljana Vič Rudnik	5.448	678
	Skupina za zdrav način življenja Laško	CSD Laško	2.434,06	852
	Urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma	Društvo za psihosocialno pomoč "Pluton" Ajdovščina	3.225	1.017
	Skupina za zdrav način življenja Šmarje	CSD Šmarje pri Jelšah	1.980	1.000
	Klub zdravljenih alkoholikov	CSD Brežice	3.801	678
	Skupna za svojce oseb, ki so odvisne od dovoljenih ali nedovoljenih drog	Mladinski center Krško	2.039	339
	Psihosocialna pomoč odvisnim od alkohola, ki so že zaključili bolnišnično ali katero koli drugo obliko osnovnega zdravljenja in že abstiniirajo. Skupaj do kvalitetnejšega in polnega življenja - brez alkohola!	Društvo Klub zdravljenih alkoholikov Ajdovščina - Vipava	3.136	1.500
	Zdravo človeško sožitje brez alkohola	PMIZ - Človeška toplina	2.310	1.356
	Urejanje socialnih stisk, povezanih z uživanjem prepovedanih drog	CSD Tolmin	6.792,38	678
B	Terapevtska pomoč družinam, kjer je prisoten alkohol	Frančiškanski družinski inštitut	15.503,26	12402,61
	Terapevtska pomoč zasvojenim in njihovim svojcem	Družinski inštitut Bližina	6.650,98	4.650,98
	Pomoč družinam, ki se srečujejo z zasvojenostjo	Zakonski in družinski inštitut Novo mesto	9.462,06	4.650,98
	Rehabilitacija po zdravljenju odvisnosti od alkohola	Društvo za rehabilitacijo in preventivo Krma	6.591,05	2.556,00
	Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi - Izberi sam	Združenje DrogArt	24.981,88	9.301,96
	Živeti brez alkohola	Društvo za zdravo življenje Nova Pot Radenci	9.659,98	3.912,00

MDDSZ je v letu 2008 sofinanciralo 22 razvojnih in eksperimentalnih programov s področja REP 3. Vsi programi so bili sofinancirani za obdobje enega leta, 16 v višini pod 1.500,00 € (A programi), šest v višini nad 1.500,00 € (B programi).

Preglednica 34: Delež in število terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Dvaindvajset terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti je v letu 2008 od različnih virov skupaj pridobilo 143.817,59 € sredstev. A programom je bilo namenjenih 70.968,38 € B programom pa 72.849,21 €. Največ sredstev je programom namenilo MDDSZ, in sicer 54.201,53 € (37,7 % pridobljenih sredstev in 63,3 % zaprosenega zneska na MDDSZ), izvajalci so na razpisu zaprosili za 85.598,63 €. Občine so programom namenile 38.558,73 € (26,8 % prejetih sredstev), med njimi MOL 7.000,00 € Združenju DrogArt. 35,5 % (51.067,68 €) celotnega prejetega zneska pa so izvajalci pridobili od drugih virov.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 35: Število izvajalcev v terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
A						
Rehabilitacija zdravljenih alkoholikov in njihovih družinskih članov					2	3
Šola za zdrave in skladne medsebojne odnose					2	
Klub zdravljenih					2	

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
alkoholikov (Klub Zarja Ribnica)						
Skupina za samopomoč staršem zasvojenecv						1
Terapevtska skupina za zdravljenje in rehabilitacijo bolezn odvisnosti						2
Skupina za zdrav način življenja - Klub zdravljenih alkoholikom	1	1			2	3
Programi pomoči, urejanja in reševanja socialnih stisk, povezanih z uživanjem alkohola					1	2
Urejanje alkoholikov in njihovih družin v začetni skupini	2	2				5
Skupina za zdrav način življenja Laško	2	2				2
Urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma						2
Skupina za zdrav način življenja Šmarje	2	2				2
Klub zdravljenih alkoholikov	1	1			1	2
Skupina za svoje osebe, ki so odvisne od dovoljenih ali nedovoljenih drog					2	1
Psihosoc. pomoč odvisnim od alkohola, ki so že zaključili bolnišnično ali katero koli drugo obliko osn. zdravljenja in že abstinirajo. Skupaj do kvalitetnejšega in polnega življenja - brez alkohola!					1	3
Zdravo človeško sožitje brez alkohola					2	
Urejanje socialnih stisk, povezanih z uživanjem prepovedanih drog	2	2				3
B						
Terapevtska pomoč družinam, kjer je prisoten alkohol	3	3				6
Terapevtska pomoč zasvojenim in njihovim	2	2				3

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
svojcem						
Pomoč družinam, ki se srečujejo z zasvojenostjo	1	1				6
Rehabilitacija po zdravljenju odvisnosti od alkohola					2	2
Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi - Izberi sam					9	6
Živeti brez alkohola					2	3
Skupaj	16	16	0	0	28	57
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/					
Skupaj	16	16	0	0	28	57

V letu 2008 je v programih sodeloval 101 izvajalec in samo devet programov (trije B in šest A programov) področja REP 2 je redno zaposlovalo izvajalce (16). Pogodbeno razmerje je imelo sklenjenih 14 izvajalcev, osem jih je delalo preko študentske napotnice, dva na avtorsko napotnico, štirje pa so se v sodelovanje vključili na drugačne načine.

Tudi pri področju terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti je največ zaposlitev (so)financiralo MDDSZ, in sicer 7,2 zaposlitev, kar v odstotkih znaša 45 %, od tega je dve zaposlitve financiralo v celoti. Zaposlitve so (so)financirale še občine (1,5 zaposlitev oziroma 9,3 %), 5,2 (32,5 %) zaposlitev so krile organizacije z lastnimi sredstvi, del pa so izvajalci pridobili tudi s strani drugih virov (2,2 zaposlitev oz. 13,6 %). Največ zaposlenih izvajalcev je socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe (šest), glede na število je mogoče smiselno izpostaviti še izvajalce drugih družboslovnih smeri VII. stopnje (pet). Ostali izvajalci pa so glede na izobrazbo zelo razkropljeni. V programih je šest izvajalcev opravilo od 100 do 500 ur dela na leto, nekaj več, natančneje sedem izvajalcev je opravilo manj kot 100 ur dela, dva od 500 do 1.000 ur in le eden od 1000 do 2000 ur dela v programu na leto.

Drugi plačani izvajalci so v programih opravljali predvsem terapevtsko delo (11) in izvajali delavnice, predavanja in razna izobraževanja (osem), med njimi je tudi pet takšnih, ki so sodelovali pri vodenju in izvajanju samih programov in projektov. Vključen je tudi en supervizor, preostali opravljajo za potrebe programa raznolika dela. Izvajalci so po večini opravili od 100 do 500 ur dela na leto (18), ostali pa manj kot 100 ur dela v programu na leto.

V programih področja REP 3 sodeluje tudi 57 prostovoljcev, ki so po večini opravili manj kot 100 ur dela, preostala manjšina pa od 100 do 500 ur dela v programu na leto. Delo, ki ga prostovoljci opravljajo v programu, je tako raznoliko, da je težko izpostaviti konkretne primere, vključujejo se povsod, kjer je potrebna njihova pomoč.

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna skupina terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti so posamezniki, pari, družine, ki se soočajo s problemi alkoholizma ali drugih oblik zasvojenosti, zdravljeni alkoholiki ter straši in svojci odvisnikov oz. uporabnikov prepovedanih drog. Ciljna skupina programa Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi – Izberi sam rahlo odstopa od ciljne skupine programov področja REP 3 in vključuje mlade med 15. in 25. letom, njihove starše, pedagoške delavce in udeležence programa avtošol.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 36: Podatki o uporabnikih v terapevtskih programih in drugih programih za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec
A		
Rehabilitacija zdravljenih alkoholikov in njihovih družinskih članov	52	17
Šola za zdrave in skladne medsebojne odnose	29	32
Klub zdravljenih alkoholikov	29	5,66
Skupina za samopomoč staršem zasvojencev	9	8
Terapevtska skupina za zdravljenje in rehabilitacijo bolezni odvisnosti	48	16,67
Skupina za zdrav način življenja - Klub zdravljenih alkoholikom	48	8
Programi pomoči, urejanja in reševanja socialnih stisk, povezanih z uživanjem alkohola	34	7,3
Urejanje alkoholikov in njihovih družin v začetni skupini	24	22
Skupina za zdrav način življenja Laško	30	2
Urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma	35	8
Skupina za zdrav način življenja Šmarje	46	10
Klub zdravljenih alkoholikov	24	4
Skupna za svojce oseb, ki so odvisne od dovoljenih ali nedovoljenih drog	15	4,75
Psihosocialna pomoč odvisnim od alkohola, ki so že zaključili bolnišnično ali katero koli drugo obliko osnovnega zdravljenja in že abstinirajo. Skupaj do kvalitetnejšega in polnega življenja - brez alkohola!	55	8
Zdravo človeško sožitje brez alkohola	51	10
Urejanje socialnih stisk, povezanih z uživanjem prepovedanih drog	23	8
B		
Terapevtska pomoč družinam, kjer je prisoten alkohol	83	3,25
Terapevtska pomoč zasvojenim in njihovim svojcem	130	4
Pomoč družinam, ki se srečujejo z zasvojenostjo	30	3,85

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec
Rehabilitacija po zdravljenju odvisnosti od alkohola	78	18,75
Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi - Izberi sam	500	3
Živeti brez alkohola	80	11,67
Skupaj	1453	9,8
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/	
Skupaj	1453	9,8

Dvaindvajset terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti je v letu 2008 vključevalo 1.453 različnih uporabnikov, med njimi največ program Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi – Izberi sam (500), najmanj pa program Skupina za samopomoč staršem zasvojenecv, ki deluje na območju upravne enote Lendava (devet). Uporabniki so bili v programe povprečno skupaj vključeni 9,8 ur na mesec, med njimi izstopa program Šola za zdrave in skladne medsebojne odnose, v katerem so uporabniki v povprečju vključeni 32 ur na mesec.

Pet programov (tri B in dva A programa) navaja tudi uporabnike mlajše od 18 let, ki so bili v storitve programov skupaj vključeni v povprečju 3,6 ur na mesec. Med programi po številu uporabnikov ponovno izstopa program Združenja DrogArt Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi – Izberi sam s 435 uporabniki.

V desetih programih v okviru osnovnega programa izvajajo še druge podprograme oziroma aktivnosti. Predvsem gre za terapevtske skupine in svetovanje, ki se večinoma sestajajo enkrat do dvakrat na teden do dve uri. Trije B programi terapevtske pomoči zasvojenim in njihovim družinam pa svoje storitve nudijo tudi vsak delovnik med 8. in 20. uro. Izvajalci programa Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi – Izberi sam svetujejo, izvajajo delavnice, program avtošol ter informirajo in osveščajo mlade preko tiskanih materialov (43.998 razdeljenih letakov) različno glede na čas in prostor.

CILJI PROGRAMOV

Izvajalci so kot pomembne cilje pri izvajanju programov tega področja navedli:

- uspešna rehabilitacija in resocializacija, vzpostavitev in dolgoročno vzdrževanje abstinence ter zmanjševanje števila recidivov;
- vključitev v socialno okolje in vzpodbujanje k aktivnemu iskanju zaposlitve ter prevzemanju odgovornosti, pridobivanje samozaupanja in samospoštovanja;
- informirati in osveščati mlade ter javnost o možnih škodljivih posledicah uporabe alkohola ter drugih oblik zasvojenosti, osveščati odrasle o možnih načinih za zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi;
- terapevtska obravnava in pomoč pri reševanju socialnih stisk;
- zgodnje prepoznavanje znakov, ki kažejo na zasvojenost v družini in pomagati svojcem soočati se s tem problemom;

- krepitev partnerskih odnosov in poglobljanje družinskih vezi ter hkrati povečati odgovornost v starševstvu ter
- samopomoč in medsebojna pomoč.

4.12 REP 4 - Programi medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugi programi, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih

Preglednica 37: Programi medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugi programi, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih

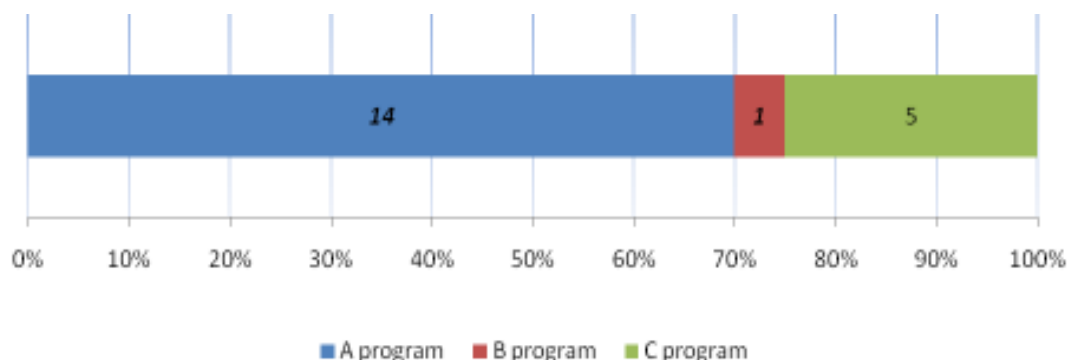
FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
A	Druženje - višja kvaliteta življenja	Društvo Optimisti Ptuj	1.957,85	1.380
	Dodajmo kamenček k mozaiku življenja	CSD Radlje ob Dravi	488,72	262
	Medgeneracijske skupine za pomoč ostarelim v bivalnem okolju	Škofijska Karitas	59.611,2	1.500
	Program za zmanjševanje socialne izključenosti starih	Območno združenje RK Kočevje	2.754,55	339
	Program za zmanjšanje socialne izključenosti starejših gibalno oviranih invalidov	Društvo gibalno oviranih invalidov Slovenije Vizija Slovenske Konjice	3.453,59	1.200
	Mavrična igralnica	Združenje staršev in otrok SEZAM	1.539	339
	Zmanjšanje socialne izključenosti starih: Ohranjanje socialnih stikov - druženje in pomoč	Območno združenje RK Slovenska Bistrica	18.317	1.500
	Pomoč starejšim osebam z okvaro vida	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ptuj	4.365	678
	Skrb za neodvisno življenje težkih in nepokretnih invalidov in za integracijo invalidov v kulturno in družbeno življenje	Društvo invalidov Slovenj Gradec	8.527,03	786
	Samopomočne skupine starejših civilnih invalidov vojn Ljubljane	Društvo civilnih invalidov vojn Slovenije Ljubljana	4.160,35	1.048

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	Spoznavanje starosti in medgeneracijsko sožitje s starimi ljudmi	Župnijska Karitas Cerklje na Gorenjskem	1.082,2	786
	Skupina za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti slepih in slabovidnih	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Maribor	5.133,28	339
	Mreža skupin za samopomoč za večjo socialno vključenost	Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa Vezi	755,31	339
	Aktivacija starejših za zmanjševanje medgeneracijskih razlik in vzdrževanja intelektualnih sposobnosti	Društvo za spodbujanje starejših k ponovni vključitvi v aktivno življenje - Društvo Senior	8.906,1	1.310
B	Izobraževalno - samopomočne skupine starejših za preprečevanje in zmanjševanje socialne izključenosti	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje	154.374,21	9.301,96
C	Dnevni centri za starejše	Mestna zveza upokojencev Ljubljana	189.507,5	26.831,86
	Starejši s prostovoljnim delom za večjo kvaliteto lastnega življenja in življenja vrstnikov	Zveza društev upokojencev Slovenije	331.637,42	108.689,06
	Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno starost na področju medčloveških odnosov	Zveza medgeneracijskih društev za kakovostno starost	30.560,58	20.809,53
	Skupine starih ljudi za samopomoč v nacionalnih in lokalnih mrežah	Zveza društev za socialno gerontologijo	287.810,12	156.925,68
	Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno staranje	Inštitut Antona Trstenjaka	93.719,06	62.179,3

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciralo dvajset raziskovalnih in eksperimentalnih programov s področja medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih. Petnajst programov je

bilo financiranih enoletno, in sicer jih je bilo štirinajst sofinanciranih v enkratnem znesku pod 1.500,00 €, le eden pa je prejel sredstva v višini nad 1.500,00 €. Pet programov s tega področja je bilo večletno sofinanciranih.

Slika 12: Delež in število programov medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom s področja medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih je bilo v letu 2008 namenjenih 1.208.660,00 €, kar je za 328.287,00 € več kot leto prej. Prejeta sredstva predstavljajo 83 % vseh zaprosenih sredstev.

MDDSZ je programom iz tega področja namenilo sredstva v višini 396.543,00 €, kar predstavlja dobre tri četrtine (78 %) zaprosenih sredstev na MDDSZ. Pomemben vir prejetih sredstev programov s področja medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih, torej predstavljajo sredstva MDDSZ (33 % vseh prejetih sredstev), ki je večino sredstev namenil večletno sofinanciranim programom (95 %). Veliko (47 %) sredstev so organizacije pridobile tudi od virov kot so donacije, prispevki, članarine, prihodki oskrbnin, FIHO, ZZZS, med katerimi, predvsem med večletno sofinanciranimi programi najbolj izstopa FIHO. Približno 16 % sredstev je programom s področja medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih, namenila Mestna občina Ljubljana.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 38: Število izvajalcev v programih medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programih, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
A						
Druženje - višja kvaliteta življenja	1		1			7
Dodajmo kamenček k mozaiku življenja						1
Medgeneracijske skupine za pomoč ostarelim v bivalnem okolju	5	3	2		3	331
Program za zmanjševanje socialne izključenosti starih	1	1			1	15
Program za zmanjšanje socialne izključenosti starejših gibalno oviranih invalidov					3	5
Mavrična igralnica	2	2				2
Zmanjšanje socialne izključenosti starih: Ohranjanje socialnih stikov - druženje in pomoč	1	1				20
Pomoč starejšim osebam z okvaro vida	2	2			2	5
Skrb za neodvisno življenje težkih in nepokretnih invalidov in za integracijo invalidov v kulturno in družbeno življenje						128
Samopomočne skupine starejših civilnih invalidov vojn Ljubljane	1	1			3	4
Spoznavanje starosti in	1	1				11

Program	Število zaposlenih				Število drugih	Število prostovoljcev
medgeneracijsko sožitje s starimi ljudmi						
Skupina za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti slepih in slabovidnih	5	1		4	2	4
Mreža skupin za samopomoč za večjo socialno vključenost	2	2				4
Aktivacija starejših za zmanjševanje medgeneracijskih razlik in vzdrževanja intelektualnih sposobnosti						9
B						
Izobraževalno - samopomočne skupine starejših za preprečevanje in zmanjševanje socialne izključenosti	3	3			98	305
C						
Dnevni centri za starejše	6	6			2	59
Starejši s prostovoljnimi delom za večjo kvaliteto lastnega življenja in življenja vrstnikov	2	1		1		1.774
Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno starost na področju medčloveških odnosov	3	2		1		272
Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno staranje	9	9			1	100
Skupine starih ljudi za samopomoč v	6	5	1		13	784

Program	Število zaposlenih				Število drugih	Število prostovoljcev
nacionalnih in lokalnih mrežah						
Skupaj	50	40	4	6	128	3.840
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/					
Skupaj	50	40	4	6	128	3.840

V programih medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programih, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih, ki jih sofinancira MDDSZ, je bilo v letu 2008 zaposlenih 50 oseb, od tega jih je velika večina imela redno zaposlitev (40 oseb), štiri so bili zaposleni preko javnih del, šest pa v drugih oblikah zaposlitve kot je aktivna politika zaposlovanja in podobno. Največ zaposlenih (38 % ali 19 oseb) je socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe, sledijo jim zaposleni s V. stopnjo izobrazbe (24 % vseh ali 12 oseb). Med zaposlenimi so bili še zaposleni s VI. stopnjo izobrazbe (10 % ali 5 oseb), magistri znanosti (8 % ali 4 oseb), osebe z manj kot V. stopnjo izobrazbe (6 % ali 3 osebe), osebe s VII. stopnjo izobrazbe drugih družboslovnih smeri (6 % ali 3 osebe), specialist zakonske in družinske terapije, doktor znanosti, teolog in psiholog. Zaposleni v programih so največkrat plačani iz različnih virov, ki jih pridobi organizacija. Izračun deležev različnih virov sredstev za zaposlene kaže, da največji delež zaposlitev financira MDDSZ, in sicer 40 % vseh zaposlitev (tj. 20 zaposlitev). Pomembni sofinancerji zaposlitev na področju medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih so še občine (18 % ali 9 zaposlitev), lastna sredstva programov (14 % ali 7 zaposlitev), drugi viri kot so lokalna medgeneracijska društva (cca 7 zaposlitev ali 13 %), FIHO (9 % ali 4,5 zaposlitve) ter ZRSZ (5 % ali 2,5 zaposlitvi).

Sedemnajst oseb (34 % vseh zaposlenih) je opravilo od 100 do 500 ur dela na programu na leto, 11 zaposlenih (22 %) je delalo za polni delovni čas, deset oseb (20 %) od 1.000 do 2.000 ur, sedem oseb (14 %) manj kot 500 ur letno in pet oseb (10 %) od 500 do 1000 ur.

V teh programih je v letu 2008 sodelovalo še 128 drugih plačanih izvajalcev, ki so bili večinoma plačani preko avtorske pogodbe (112 oseb). Največ drugih plačanih izvajalcev (104 oseb) je v programih izvajalo vodenje in izvajanje programov, skupin, projektov, prostovoljcev in usposabljanj. V letu 2008 je večina izvajalcev (110 oseb) v programih opravila manj kot 100 ur dela.

V programih je sodelovalo skupaj 3.840 prostovoljcev, ki so večinoma opravili od 100 do 500 (2851 prostovoljcev) ali manj kot 100 ur prostovoljnega dela na leto (725 prostovoljcev). Prostovoljci so v največji meri opravljali prevoze, spremstvo, druženje in obiske (1.924 prostovoljcev) in vodenje, koordiniranje in izvajanje programa (989 prostovoljcev).

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Poglavitna ciljna skupina programov medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih, so stari. Med ciljno populacijo na tem področju pa sodijo tudi osebe in različne ustanove iz neposrednega okolja starih ljudi, osebe, ki se želijo uspešno pripraviti na lastno starost, ljudje vseh generacij, saj večinoma temelji poudarek programov iz tega področja na medgeneracijskem sodelovanju. Programi s tega področja so zelo heterogeni, nekateri v svoj program vključujejo zelo ozko definirano skupino oseb (kot na primer, starejši gibalno ovirani invalidi, starejši od 45 s težavami v duševnem zdravju, starostniki mesta Ptuj in podobno), drugi precej širšo (starejši, ki se soočajo z osebnimi, socialnimi, zdravstvenimi, finančnimi in pravnimi težavami in potrebujejo pomoč pri urejanju svojega vsakodnevnega okolja, s potrebo po socialnih stikih in podobno).

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 39: Podatki o uporabnikih v v programih medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programih, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec
A		
Druženje - višja kvaliteta življenja	200	2,08
Dodajmo kamenček k mozaiku življenja	9	6,6
Medgeneracijske skupine za pomoč ostarelim v bivalnem okolju	3.500	3
Program za zmanjševanje socialne izključenosti starih	342	3
Program za zmanjšanje socialne izključenosti starejših gibalno oviranih invalidov	121	12
Mavrična igralnica	142	1,5
Zmanjšanje socialne izključenosti starih: Ohranjanje socialnih stikov - druženje in pomoč	250	4
Pomoč starejšim osebam z okvaro vida	75	6,17
Skrb za neodvisno življenje težkih in nepokretnih invalidov in za integracijo invalidov v kulturno in družbeno življenje	3.220	7,4
Samopomočne skupine starejših civilnih invalidov vojn Ljubljane	52	7,3
Spoznavanje starosti in medgeneracijsko sožitje s starimi ljudmi	129	3,9
Skupina za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti slepih in slabovidnih	24	3,3
Mreža skupin za samopomoč za večjo socialno vključenost	14	3,3
Aktivacija starejših za zmanjševanje medgeneracijskih razlik in vzdrževanja intelektualnih sposobnosti	72	14,8
B		
Izobraževalno - samopomočne skupine starejših za preprečevanje in zmanjševanje socialne izključenosti	4.740	20
C		

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec
Dnevni centri za starejše	273	30,7
Starejši s prostovoljnim delom za večjo kvaliteto lastnega življenja in življenja vrstnikov	51.773	3
Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno starost na področju medčloveških odnosov	1.417	1,5
Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno staranje	*	*
Skupine starih ljudi za samopomoč v nacionalnih in lokalnih mrežah	4.898	8,14
Skupaj	71.251	7,5
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/	
Skupaj	71.251	7,5

Program Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno staranje je glede na ostale programe s tega področja, precej specifičen, saj obsega programe za občine, krajevne skupnosti ali druge skupnosti oziroma ustanove. Z njimi izvedejo intenzivna usposabljanja za samopomoč in samoorganizacijo za boljše življenje in delo na tem področju. V letu 2008 so izvedli javno informiranje s predavanji in okroglimi mizami za cca. 6.800 ljudi, sodelovali v devetih televizijskih in radijskih oddajah na nacionalni ravni in desetih na lokalni ravni, napisali 13 člankov na nacionalni in 11 na lokalni ravni. Ocenjujejo, da so s temi aktivnostmi dosegli približno petino prebivalstva Slovenije. Izvajali so menedžersko svetovanje vodstvom občin in ustanov ter projektno načrtovanje njihovih programov. Zajeli so 28 subjektov. Na raznih tečajih so usposobili 232 oseb za kakovostno staranje in sožitje med generacijam. V podprogram pridobivanje in usposabljanje medgeneracijskih prostovoljcev je bilo mesečno vključenih 100 oseb, v podprogram vzpostavljanje samoorganizacije in trajne kakovosti v delovanju medgeneracijske socialne mreže pa blizu 200 oseb.

V ostalih programih je bilo v letu 2008 skupaj 71.251 uporabnikov, od tega jih je bila velika večina (73 %) vključenih v program Starejši s prostovoljnim delom za večjo kvaliteto lastnega življenja in življenja vrstnikov. Najmanj uporabnikov so imeli v programu Dodajmo kamenček mozaiku, in sicer devet. Manj kot 50 uporabnikov je bilo še v programih Mreža skupin za samopomoč in večjo socialno vključenost (14 uporabnikov) ter Skupina za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti slepih in slabovidnih (24 uporabnikov). V polovico vseh programov je bilo vključenih 200 uporabnikov ali manj, v polovico pa več kot 200 uporabnikov. V programe je bilo vključenih 166 uporabnikov, ki so mlajši od 18 let.

Uporabniki so bili v različne aktivnosti programov različno dolgo vključeni, saj so programi zelo heterogeni ne samo glede na vsebino izvajanja in ciljno populacijo, temveč tudi glede na obseg programa. Povprečno so bili uporabniki v program vključeni 7,5 ur mesečno.

CILJI PROGRAMOV

Z izvajanjem programov medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih skušajo izvajalci slediti naslednjim glavnim ciljem:

- zmanjšanje socialne izključenosti in integracija starejših v družbo,
- okrepiti medgeneracijsko solidarnost, sožitje in strpnost,
- zagotavljanje in ohranjanje kakovostnega in samostojnega življenja starih,
- podpiranje in razvijanje prostovoljstva za kakovostno staranje in medgeneracijsko povezovanje.

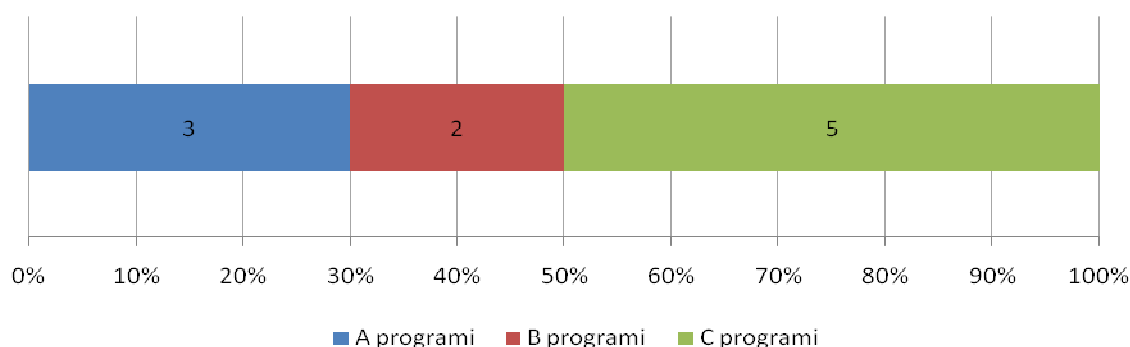
4.13 REP 5 – Programi psihosocialne pomoči žrtvam nasilja

Preglednica 40: Programi psihosocialne pomoči žrtvam nasilja glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLEJENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
A	Nasilni odnosi - pomoč in samopomoč	Društvo Tvoj telefon Postojna	2.108,03	1.500
	Skupina za samopomoč za ženske, ki doživljajo nasilje	Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja	5.737,19	852
	Nočem več nasilja	Družinski center STIK	2.184	678
B	Terapevtska pomoč pri čustvenem, fizičnem in spolnem nasilju	Zakonski in družinski inštitut Novo mesto	32.538,15	20.464,30
	Predelava bolečih čustvenih vsebin pri psihičnem, fizičnem in spolnem nasilju	Družinski inštitut Bližina	20.399,39	16.214,73
C	Center za pomoč žrtvam nasilja enota Krško	Zavod Emma	45.705,91	24.971,47
	Psihosocialna pomoč žrtvam kaznivih dejanj	PAPILOT, zavod za vzpodbujanje in razvijanje kvalitete življenja	164.520,79	121.210,75
	Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja	Društvo ženska svetovalnica	86.468,28	24.971,47
	Terapevtska pomoč pri čustvenem, fizičnem in spolnem nasilju	Frančiškanski inštitut	124.233,91	99.387,13
	Individualno svetovalno delo za osebe z izkušnjo nasilja, s povzročitelji nasilja, mladimi in otroki, ki imajo izkušnjo nasilja	Društvo za nenasilno komunikacijo	113.303,04	62.179,3

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciralo 10 razvojno eksperimentalnih programov psihosocialne pomoči žrtvam nasilja, od tega jih je bilo polovica vključenih v enoletno sofinanciranje (trije A in dva B programa). MDDSZ tako zagotavlja polovici programov redno in stabilno sofinanciranje. Trije večletno sofinancirani programi so bili vključeni v sistem evalviranja.

Slika 13: Delež in število programov psihosocialne pomoči žrtvam nasilja glede na vrsto financiranja



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom psihosocialne pomoči žrtvam nasilja je bilo v letu 2008 skupaj namenjenih 579.198,69 €, kar je za 34.925,61 €, torej za 6 % več kot v letu prej. Vendar moramo upoštevati, da je bilo v lanskem letu tudi število programov v tej skupini nekoliko višje (13 programov), od tega 5 programov večletno financiranih. 64,51 % vseh sredstev so dobili večletno sofinancirani programi. Izvajalci so na MDDSZ zaprosili za 414.648,00 €, prejeli pa 372.429,15 €, kar je 98,82 % zaprošenih sredstev na MDDSZ. Dobro polovico (64,3 %) vseh prejetih sredstev so izvajalci dobili od MDDSZ, preostali viri prihodkov pa predstavljajo sredstva občin (15,33 %, do tega velika večina iz MOL), manj kot 1 % sredstva ZRSZ in 19,39 % ostali viri.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 41: Število izvajalcev v programih psihosocialne pomoči žrtvam nasilja

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
A						
Nasilni odnosi - pomoč in samopomoč						8
Skupina za samopomoč za ženske, ki doživljajo nasilje	2	2			1	1
Nočem več nasilja	4	3		1		2
B						
Terapevtska pomoč pri čustvenem, fizičnem in spolnem nasilju	1	1			1	7
Predelava bolečih čustvenih vsebin pri psihičnem, fizičnem in spolnem nasilju	2	2				4
C						
Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja	4	4			1	4
Individualno svetovalno delo za osebe z izkušnjo nasilja, s povzročitelji nasilja, mladimi in otroki, ki imajo izkušnjo nasilja	9	9			1	8
Skupaj	22	21	0	1	4	34
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	24	22	2		2	45
Skupaj	46	43	2	1	6	79

V programih psihosocialne pomoči žrtvam nasilja, ki jih sofinancira MDDSZ, je bilo v letu 2008 zaposlenih 46 oseb, od tega je večina (43) imela redno zaposlitev. Gre za zaposlene različnih profilov in stopnje dosežene izobrazbe, največ pa je socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe (11) in ravno toliko specialistov zakonske in družinske terapije, trije teologi, dva psihologa ter osem oseb s VII. stopnjo izobrazbe drugih družboslovnih smeri. Dve osebi sta bili zaposleni s VII. stopnjo izobrazbe ne-družboslovne smeri ter dve osebi z doktoratom. Dve osebi sta imeli VI. stopnjo izobrazbe in tri V. stopnjo izobrazbe. Zaposleni v programih so največkrat plačani iz različnih virov, ki jih pridobi organizacija. Izračun deležev

različnih virov sredstev za zaposlene pokaže, da največji delež zaposlitev financira MDDS, ostale pa so financirane iz sredstev občin, sredstev FIHO, sredstev ZRSZ ter nekaj iz lastnih in drugih virov. Osem oseb je bilo zaposlenih za polni delovni čas na omenjenih programih, največ, in sicer 15 zaposlenih, je opravilo od 1.000 do 2.000 ur dela na programu na leto, devet od 500 do 1.000 ur, ostali pa manj kot 500 ur dela v letu 2008.

V teh programih je v letu 2008 sodelovalo še šest drugih plačnih izvajalcev, od tega sta imela dva izvajalca sklenjeno pogodbo o izvajanju določenih del. Največ drugih plačanih izvajalcev je izvajalo supervizijo (4), eden je izvajal strokovno, terapevtsko in svetovalno delo, eden druga dela, nekaj podatkov pa manjka. V letu 2008 je večina izvajalcev v programih opravilo manj kot 100 ur dela.

V programih je sodelovalo skupaj 79 prostovoljcev, ki so večinoma opravili manj kot 100 ur prostovoljnega dela na leto (43 oseb), 32 jih je opravilo od 100 do 500 ur in štirje med 500 in 1000 ur. Prostovoljci so v največji meri izvajali terapevtsko, strokovno in svetovalno delo (56), potem predavanja, delavnice, razna izobraževanja (3), supervizijo (5), prevoze, spremstva, druženje (5), računalniška, tehnična, administrativna dela (5), organizacijska, logistična dela (5), vodenje, koordinacijo in izvajanje programov, skupin, projektov, itd. (5) ter drugo (5).

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna skupina programov psihosocialne pomoči žrtvam nasilja so posamezniki, pari ali družine, vseh starosti, ne glede na nacionalnost, veroizpoved in spolno usmerjenost, ki so se v preteklosti ali se v sedanjosti soočajo s fizičnim, čustvenim ali spolnim nasiljem in drugimi oblikami psihosocialnih stisk. Z drugimi besedami je ciljna skupina sestavljena iz žrtev kaznivih dejanj, kot jih opredeljuje Deklaracija o temeljnih načelih pravic za žrtve kaznivih dejanj in zlorabe oblasti, torej žrtve kaznivih dejanj ali drugih oblik nasilja, osebe, ki so utrpeli škodo, ker so imele namen preprečiti drugi osebi, da bi postala žrtev ali so pomagale žrtvi v stiski, za žrtev pa šteje tudi oseba, ki se kot taka počuti in ni neposredno vpletena kot žrtev nasilnega dejanja. Pri nekaterih programih sem sodijo tudi ženske stare najmanj 18 let, ki so uporabnice SOS telefona s sedanjo ali preteklo izkušnjo nasilja; pri določenih programih pa v to skupino sodijo tudi povzročitelji nasilja.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 42: Podatki o uporabnikih v programih psihosocialne pomoči žrtvam nasilja

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
A			
Nasilni odnosi - pomoč in samopomoč	130	0,85	
Skupina za samopomoč za ženske, ki doživljajo nasilje	6	8	
Nočem več nasilja	20	16	
B			
Terapevtska pomoč pri čustvenem, fizičnem in spolnem nasilju	146	3,93	
Predelava bolečih čustvenih vsebin pri psihičnem, fizičnem in spolnem nasilju	122	6	
C			
Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja	733	1,08	80
Individualno svetovalno delo za osebe z izkušnjo nasilja, s povzročitelji nasilja, mladimi in otroki, ki imajo izkušnjo nasilja	325	6,2	
Skupaj	1.482	6,0	
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/	/	/
Skupaj	/	/	/

Izmed treh programov, ki so vključeni v evalvacije, imamo samo za enega popolne podatke, pri drugem manjka podatke o skupnem številu uporabnikov, pri tretjem pa podatke o povprečnem številu ur vključenosti uporabnika na mesec, zato se interpretacija nanaša zgolj na podatke A, B in C programov, ki niso vključeni v evalvacijski sistem.

V programih REP 5 je bilo v letu 2008 skupaj 1.480 različnih uporabnikov. Uporabniki so bili v različne aktivnosti programov različno dolgo vključeni. Izvajalci tako v poročilih navajajo dokaj različne podatke o povprečnem številu ur vključenosti uporabnikov v program, številke

se gibljejo od manj od ene ure, pa do 16 ur mesečno, povprečno pa so uporabniki vključeni v program 16 ur.

Prenočitvenih kapacitet v kategoriji programov REP 5 ni.

CILJI PROGRAMOV

Z izvajanjem programov psihosocialne pomoči žrtvam nasilja skušajo izvajalci slediti naslednjim glavnim ciljem:

- uporabnikom programa zagotoviti takojšnjo, celovito, kakovostno, lahko dostopno in brezplačno pomoč pri reševanju stisk;
- zagotoviti pomoč pri zmanjševanju in odpravljanju posledic kaznivih dejanj ali nasilja;
- uporabnikom programa zagotoviti prilagojen pristop pri reševanju njihove stiske ali težave;
- preprečiti oziroma zmanjšati posledice sekundarne viktimizacije žrtev;
- zagotoviti pomoč uporabnikom pri uveljavljanju pravic, izhajajočih iz pravnih aktov države in drugih mednarodnih dokumentov;
- uporabnikom zagotoviti pomoč pri umiku iz nevarnega okolja ali situacije (pomoč pri nastanitvi v varno hišo, materinske domove, itd.);
- delovanje na področju preventive; ozaveščanje javnosti o problematiki nasilja nad ranljivimi skupinami;
- sodelovanje z drugimi strokovnimi službami ter nevladnimi organizacijami;
- sodelovanje z izobraževalnimi institucijami (šole, univerza);
- vplivati na obstoječo zakonodajo;
- izobraziti strokovnjake/inje in prostovoljce/ke za delo z žrtvami nasilja;
- spodbujanje samopomoči med uporabniki in zmanjševanje socialne izključenosti;
- razrešiti žrtev občutka krivde (razbijati stereotipe o družinskih vlogah) ;
- zavarovati žrtev (varnostni načrt), storilca naučiti, da prepozna »kritične situacije« ter pri tem podrobno razdelati ponavljanje mehanizma nasilja in poiskati medgeneracijsko ponavljanje vzorcev ter kako jih posameznik v konkretnem odnosu preseže;
- ponovna vzpostavitev odnosa brez nasilja.

3.12 REP 6 – Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju

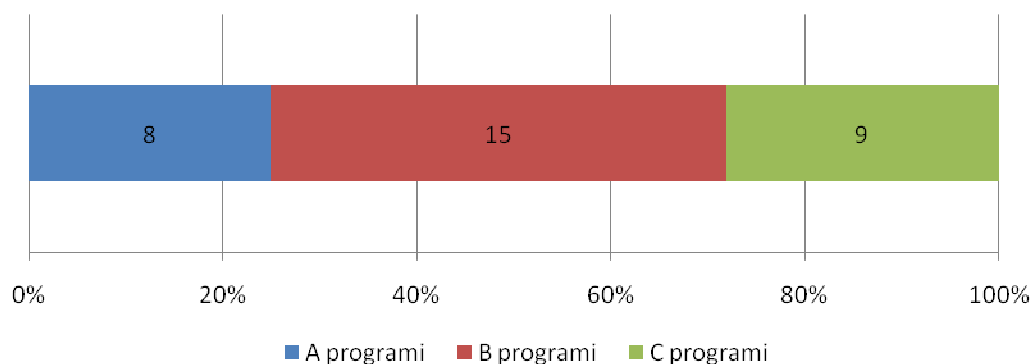
Preglednica 43: Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
A	Skupina za preprečevanje socialne izključenosti in učenje socialnih veščin "Krmarji"	CSD Koper	1.582	852
	Prostovoljno psihosocialno delo mladih	CSD Krško	12.790,77	1.500
	Street - Ul'ca - vzgoja za življenje	Društvo za motopedagogiko in psihomotoriko	12.849,91	1.500
	Za srečo otrok	CSD Radovljica	8.589,4	660
	Hiša otrok	Društvo NOVE DIMENZIJE - Hiša otrok	22.754	1.500
	Prostovoljno delo z otroki in mladostniki	CSD Jesenice	1.291	678
	Prostovoljno delo z osnovnošolci	CSD Ptuj	11.971,55	1.200
	Podajmo si roko v medsebojni pomoči	Mladinski center OSMICA	8.505,34	1.048
B	Žarek	CSD Nova Gorica	6.809,28	1.704,00
	Dnevni center: Naj mladih ne vzgaja ulica	Društvo za delo z mladimi v stiski Žarek	52.953,31	32.952,92
	Preventivni program za mladostnike s težavami v odraščanju "Itak, da se v MC-ju dogaja"	Mladinski center Nova Gorica	21.701,21	2.500,00
	Popoldan na cesti	Škofijska Karitas Koper	27.077,64	6.201,30
	Mladinski center Tržič	CSD Tržič	36.058,88	2.500,00
	Center mladinskih dejavnosti	CSD Ajdovščina	62.408,69	2.500,00
	Dnevni center za otroke in mladostnike DC	CSD Škofja Loka	61.851,79	3.680,00

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	"Zakaj bi bil luzer, če si faca" Program za razvijanje pozitivnega vrednotenja otrok in mladostnikov	Mladinsko informacijski center	12.575,6	4.172,00
	Skala - Psihosocialna podpora	Zavod Salesianum OE Skala	17.669,92	6.201,30
	Učna pomoč in preventivno delo z otroci in mladostniki v mladinskem centru	Župnijska Karitas Cerklje na Gorenjskem	16.994,2	7.997,42
	Razvijanje pozitivnega samovrednotenja otrok in mladostnikov z že zaznamimi težavami	Inštitut za razvijanje osebne kakovosti	10.124,7	4.650,98
	Pomoč mladostnikom in staršem ob težavah pri socialnem dozorevanju	Izida, Informacijski, izobraževalni in svetovalni center, zavod	20.003,3	6.201,30
	Dnevni center za otroke in mladostnike	Društvo IZVIR za prostovoljno delo, preventivo in svetovanje	8.304,38	2.000,00
	Biserčki	Center društvo za pomoč osebam z motnjami avtizma	48.867,16	27.738,84
	Skupaj v skupnosti	Zavod MISSS - Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije	56.243,29	40.928,60
C	Dnevni center sonček	CSD Ilirska Bistrica	52.499,36	34.273,43
	Dnevni center za mlade	CSD Kranj, Škrlavec	96.249,38	24.971,47
	Mladinsko središče Vič	CSD Vič Rudnik	82.458,19	41.928,19
	Program svetovalnica Fužine	CSD Ljubljana Moste-Polje	117.502,47	24.971,47
	Skupnostni programi za mlade CSD Ljubljana Moste Polje - Program učno vzgojne pomoči	CSD Moste Polje	70.007,13	24.971,47
	Mladinske delavnice	Društvo za preventivno delo	73.920,91	24.971,47
	Svetovalnica za mlade s podpornimi programi	Društvo Center za pomoč mladim	153.285,92	71.481,08
	Skala mladinska ulična vzgoja	Zavod Salesianum	153.602,98	67.601,58
	Dnevni center za otroke	Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto	69.957,13	26.831,86

MDDSZ je v letu 2008 sofinanciralo 32 razvojnih in eksperimentalnih programov za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju. Osem programov je sofinanciranih do višine 1.500 € (A programi), 15 (B programi) je sofinanciranih nad 1.500 €, vendar oboji za obdobje enega leta. Za obdobje več let pa je sofinanciranih devet C programov.

Slika 14: Delež in število programov za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju glede na vrsto financiranja.



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom področja REP 6 je bilo v letu 2008 namenjenih 1.409.461,00 €. Na MDDSZ so izvajalci zaprosili za 623.028,5 € sredstev, dobili pa 502.868,7 €, kar predstavlja 35,7 % vseh dobljenih sredstev in 80,7 % zaprošenih na MDDSZ. Občine so k prejetim sredstvom prispevale 533.512,2 € (37,8 %), od tega MOL 176.023,2 €. Velik del predstavljajo tudi sredstva različnih drugih virov, in sicer 330.600,9 € (23,5 %), nekaj sredstev pa je programom namenil tudi ZRSZ (42.478,9 € oziroma 3 %).

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 44: Število izvajalcev v programih za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
A						
Skupina za preprečevanje socialne izključenosti in učenje socialnih veščin "Krmarji"	2	2				5
Prostovoljno psihosocialno delo mladih	3	3			1	26
Street - Ul'ca - vzgoja za življenje	2	2			2	2
Za srečo otrok	2			2		5
Hiša otrok					1	10
Prostovoljno delo z otroki in mladostniki						6
Prostovoljno delo z osnovnošolci	2	1,3		0,7		25
Podajmo si roko v medsebojni pomoči	3	3			7	4
B						
Žarek						8
Dnevni center: Naj mladih ne vzgaja ulica	2	2			2	17
Preventivni program za mladostnike s težavami v odraščanju "Itak, da se v MC-ju dogaja"	2	2			6	4
Popoldan na cesti	3	3				77
Mladinski center Tržič	1	1				18
Center mladinskih dejavnosti	3	2	1			10
Dnevni center za otroke in mladostnike DC	6	1	5		3	20
"Zakaj bi bil luzer, če si faca" Program za razvijanje pozitivnega vrednotenja otrok in mladostnikov	2	2			4	4
Skala - Psihosocialna podpora	6	6			5	4
Učna pomoč in preventivno delo z otroci in mladostniki v mladinskem centru	2	2				59
Razvijanje pozitivnega	2	2			4	7

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
samovrednotenja otrok in mladostnikov z že zaznanimi težavami						
Pomoč mladostnikom in staršem ob težavah pri socialnem dozorevanju	2	2			6	4
Dnevni center za otroke in mladostnike	2		2			4
Biserčki	1	1			6	13
Skupaj v skupnosti	4	4			11	78
C						
Dnevni center sonček	2	2				3
Dnevni center za mlade	4	2	2		9	20
Mladinsko središče Vič	3	3				19
Skala mladinska ulična vzgoja	9	9			3	24
Program svetovalnica Fužine	5	5				74
Skupnostni programi za mlade CSD Ljubljana Moste Polje - Program učno vzgojne pomoči	3	3				13
Mladinske delavnice	5	4	1		9	80
Svetovalnica za mlade s podpornimi programi	6	5		1	1	31
Dnevni center za otroke	15	3	3	9		26
Skupaj	104	77,3	14	10,7	80	700
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/					
Skupaj	104	77,3	14	12,7	80	700

V letu 2008 je v programih za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivnih programih, namenjenim otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju sodelovalo 880 izvajalcev. Zaposlenih v programih je bilo 100 oseb, in sicer v programih enoletnega sofinanciranja 52 oseb, v programih sofinanciranih za večletno obdobje pa 48. Med vsemi izvajalci je bilo 77,3 sklenjenih pogodbo o redni zaposlitvi, 14 izvajalcev je v programih sodelovalo preko javnih del, devet je bilo zaposlenih v okviru programa usposabljanje na delovnem mestu, eden je opravljal pripravništvo, dve sta bili plačani iz redne dejavnosti zavoda, izvajalci programa Prostovoljno delo z osnovnošolci pa so v poročilu navedli, da zaposlujejo dve osebi, vsako 2/3 redno in 1/3 po pogodbi.

Socialnih delavcev s sedmo stopnjo izobrazbe je v programih zaposlenih 22, v večini so izvajalci drugih družboslovnih smeri VII. stopnje (34), razmeroma veliko je tudi izvajalcev s

V. stopnjo izobrazbe (21), izpostavimo še izvajalce ne-družboslovnih smeri VII. stopnje, teh je osem, sedem je psihologov in ravno toliko tudi izvajalcev s VI. stopnjo.

Največ zaposlenih (32) je v programih opravilo od 100 do 500 ur dela na leto, 27 jih je bilo vključenih za polni delovni čas, 22 izvajalcev je delalo od 1.000 do 2.000 ur na leto, 12 jih je opravilo manj kot 100 ur in 11 od 500 do 1.000 ur dela v programu na leto. Največji del zaposlitev je (so)financiralo MDDSZ, in sicer 43,8 zaposlitev (42,1 %), od tega 30 v celoti. Občine so (so)financirale 30 zaposlitev (28,8 %), ZRSZ 12,3 zaposlitev (11,8 %), lastna sredstva organizacije so pokrila 3,8 zaposlitev (3,6 %), sredstva za 10,3 zaposlitev (9,9 %) so izvajalci pridobili od drugih virov in za 4 (3,8 %) zaposlitve s strani FIHA.

V programih je sodelovalo tudi 80 drugih plačanih izvajalcev, ki so opravljali predvsem delo preko študentskega servisa in avtorske napotnice (65), ostali so imeli sklenjene različne pogodbe ali pa so bili plačani preko izstavljenega računa. Njihovo delo je obsegalo tako izvajanje delavnic, predavanj ter raznih izobraževanj (19) kot tudi terapevtskega in svetovalnega dela (14). Natančneje lahko podamo podatke še za 12 izvajalcev, ki so opravljali razna administrativna, tehnična in računalniška dela, osem izvajalcev je uporabnikom nudilo spremstvo in druženje, 13 pa jih je sodelovalo pri vodenju in izvajanju projektov, programov ter delavnic. Po večini so bili v delo vključeni manj kot 100 ur na leto (40 izvajalcev) in od 100 do 500 ur na leto (30 izvajalcev).

Kar 700 prostovoljcev je v programih nudilo pomoč uporabnikom. Glede na njihovo število je tudi delo, ki so ga opravljali zelo raznoliko, mogoče je smiselno izpostaviti tiste, ki so sodelovali pri delavnicah in predavanjih (105), spremljali uporabnika in mu delali družbo (270) ter izvajali učno pomoč (138). Največ prostovoljcev (384) je opravilo manj kot 100 ur dela v programu na leto, kar precejšnje število (291) pa tudi od 100 do 500 ur dela.

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljna populacija v programih področja REP 6 so otroci in mladostniki s težavami pri socialni integraciji in otroci s posebnimi potrebami, otroci iz socialno in ekonomsko ogroženih družin ter iz družin z neurejenimi odnosi, kot tudi otroci z učnimi, vedenjskimi in psihosocialnimi težavami. Bolj specifično ciljno skupino pa v program Biserčki vključuje Center za avtizem, katerega uporabniki so otroci z MAS in njihovi starši ter strokovnjaki, ki delajo z njimi.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 45: Podatki o uporabnikih v programih za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializiranih preventivnih programih, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
A			
Skupina za preprečevanje socialne izključenosti in učenje socialnih veščin "Krmarji"	11	6	
Prostovoljno psihosocialno delo mladih	98	4	
Street - Ul'ca - vzgoja za življenje	88	48	
Za srečo otrok	73	9,2	
Hiša otrok	76	16	
Prostovoljno delo z otroki in mladostniki	7	8,8	
Prostovoljno delo z osnovnošolci	31	9	
Podajmo si roko v medsebojni pomoči	59	32	
B			
Žarek	45	20	
Dnevni center: Naj mladih ne vzgaja ulica	552	7,6	
Preventivni program za mladostnike s težavami v odraščanju "Itak, da se v MC-ju dogaja"	55	73,3	
Popoldan na cesti	89	20	
Mladinski center Tržič	80	3,5	
Center mladinskih dejavnosti	275	16,2	
Dnevni center za otroke in mladostnike DC	81	14,1	
"Zakaj bi bil luzer, če si faca" Program za razvijanje pozitivnega vrednotenja otrok in mladostnikov	182	13,7	
Skala - Psihosocialna podpora	35	24,2	
Učna pomoč in preventivno delo z otroci in mladostniki v mladinskem centru	286	4,4	
Razvijanje pozitivnega samovrednotenja otrok in mladostnikov z že zaznanimi težavami	49	13,3	
Pomoč mladostnikom in staršem ob težavah pri socialnem dozorevanju	162	22,8	
Dnevni center za otroke in	24	13,6	

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec	Število kapacitet
mladostnike			
Biserčki	126	20,6	
Skupaj v skupnosti	2111	2,4	
C			
Dnevni center Sonček	18	101,5	15
Dnevni center za mlade Škrlavec	181		25
Mladinsko središče Vič	129	49,4	50
Skala mladinska ulična vzgoja	200	26,8	70
Program svetovalnica Fužine	602	8	50
Skupnostni programi za mlade CSD Ljubljana Moste Polje - Program učno vzgojne pomoči	80	19	50
Mladinske delavnice	6490	13,3	
Svetovalnica za mlade s podpornimi programi	3594		
Dnevni center za otroke N. mesto	59	17,0	60
Skupaj	15948	20,6	/
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	/		
Skupaj	15948	20,6	/

Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju so v letu 2008 skupaj zagotavljali pomoč 15.948 uporabnikom, ki so bili v programe zelo različno dolgo vključeni, v povprečju skupaj 20,6 ur. Največ so bili uporabniki vključeni v večletno sofinanciran program Dnevni center Sonček, in sicer 101,5 ur, najmanj pa v B programu Skupaj v skupnosti, le 2,4 ure na mesec. Glede na to, da se programi izvajajo z namenom, da nudijo pomoč predvsem mlajšim od 18 let, je temu primerno visoko tudi njihovo število (okoli 12.600, zaradi nejasno podanih podatkov s strani izvajalcev, ne moremo navesti dejanskega števila).

Pri 15 programih se v okviru osnovnega izvajajo še druge aktivnosti oziroma podprogrami. Predvsem gre za razne delavnice, učno pomoč, športne aktivnosti ter tabore. Največ aktivnosti uporabnikom nudijo programi Dnevni center za otroke Novo mesto, Skupaj v skupnosti, Svetovalnica za mlade s podpornimi programi ter program Zakaj bi bil luzer, če si faca.

Prav tako zelo raznolik pa je tudi čas znotraj katerega je uporabnikom ponujena pomoč programov, predvsem gre za popoldanski čas, večinoma se skupine sestajajo in delavnice izvajajo enkrat do dvakrat na teden do dve uri.

CILJI PROGRAMOV

Temeljni cilj Centra za avtizem je socialna inkluzija posameznika z MAS kot tudi staršev v okolje. Preostali programi pa si pri svojem delovanju zastavljajo naslednje cilje:

- izboljšati kvaliteto življenja in samopodobo, pridobivanje uporabnih spretnosti, znanj in veščin;
- učenje spretnosti komuniciranja ter izražanja različnih čustev;
- s socialnim učenjem izboljšati socialne spretnosti in povečati socialno vključenost ter krepitev socialne mreže;
- učna pomoč ter motiviranje mladih za dokončanje formalne izobrazbe;
- preventivno delovanje in svetovanje;
- ohranjanje duševnega zdravja mladih ter nudenje psiho-socialne intervencije;
- preprečiti in zmanjšati različne oblike odklonilnega vedenja in
- informiranje, ozaveščanje ter širjenje prostovoljstva.

4.15 REP 7 – Drugi programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov

Preglednica 46: Drugi programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov glede na vrsto in višino financiranja

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
A	Socializacija Romov	Območno združenje RK Ribnica	4.500	678
	Tudi jaz sem otrok kot vsi drugi	Območno združenje RK Maribor	2.525	678
	Pomoč ljudem z dolgotrajno duševno stisko	CSD Krško	4.890,73	678
	Samopomočna skupina Živimo zdravo	Območno združenje RK Kranj	2.093	678
	Svetovalnica za pomoč ljudem v stiski	Zavod sv. Ignacija za izobraževanje in raziskovanje	3.637	678
	Prostovoljno delo z mladimi	CSD Ajdovščina	1.667,29	500
	GALEB - V znamenju svobodnega življenja	Akademsko katoliško združenje AMOS	15.625,92	1.356
	Pomoč otrokom s težavami	CSD Lendava	1260	800
	Socialno vključevanje invalidov - delavnice za spodbujanje razvoja človeških virov	Zveza delovnih invalidov Slovenije	19.534,72	678
	Skupina za samopomoč osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju	Družinski center MIR, zavod za pomoč družinam v stiski	1.708,11	678
	Izboljšanje kakovosti življenja z EB	Društvo DEBRA Slovenija	1.872,2	1.497,2
	Pomoč Romom	Območno združenje RK Kočevje	9.054,68	1.192
Pomoč brezdomcem	Območno	5.852	1.000	

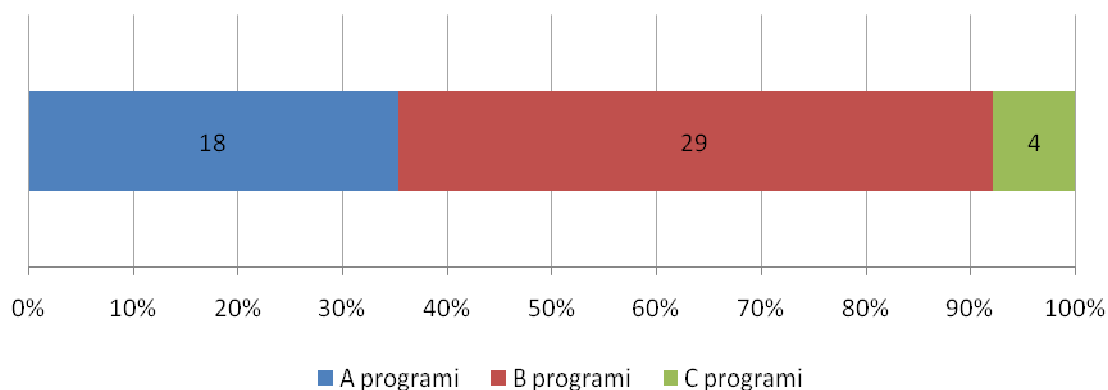
FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
		združenje RK Kočevje		
	Spodbujanje socialnih spretnosti slepih in slabovidnih otrok	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana	1.265,39	678
	Organiziranje skupine za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti	Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana	1.512,83	678
	Psihosocialna pomoč gluhoslepim in njihovim družinam	Društvo gluhoslepih Slovenije "Dlan"	1.178	678
	Klub zdravljenih alkoholikov - KZA	Društvo za boj proti alkoholizmu Kočevje	2.804,71	1.356
	Tako kot vsi drugi	Sonček zgornje Gorenjske, Društvo za cerebralno paralizo	6.140	852
	Tikno Them - Mali svet Ustvarjanje pogojev za izenačevanje možnosti do izobraževanja romskih otrok	CSD Grosuplje	7.028,53	1.440
	Pomoč starim	Območno združenje RK Ribnica	5.240	1.048
	Neenakost boli	Združenje staršev in otrok SEZAM	2.678	678
	Pomagam tebi in sebi	CSD Radovljica	2.854,75	870
	HANDLE® / celostno zdravljenje otrok z razvojno motnjo	Društvo za avtizem DAN Maribor	1.450	500
	Higienska oskrba za osebe brez zdravstvenega zavarovanja, dopolnilna oskrba za diabetike	Škofijska Karitas Ljubljanske nadškofije	14.300	500
	Delavnice osveščanja in informiranja gluhoslepih	Društvo gluhoslepih Slovenije Dlan	1.292,75	678
	Pomoč kasneje oslepelim slepim in slabovidnim osebam	Meobčinsko društvo slepih in slabovidnih Kranj	7.342,64	678
	Skupina za samopomoč mlajših invalidnih oseb	CSD Lendava	1.564	596
	Individualna pomoč ob psihični stiski	Društvo Vzgon	1.742	852
B	Prevoz invalidov	Društvo paraplegikov Severne Primorske	14.345,85	2.727,95
	Prevozi paraplegikov	Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele Krajine in Posavja	34.958,02	5.455,91
	Razvijanje in promocija prostovoljstva v Sloveniji	Slovenska filantropija, Združenje za	146.009,29	20.464,30

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBljena SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
		promocijo prostovoljstva		
	Prevozi paraplegikov in tetraplegikov	Društvo paraplegikov Gorenjske	47.252,32	2.727,95
	Socialna mreža	OZARA SLOVENIJA, Nacionalno združenje za kakovost življenja	18.001,24	4.650,98
	Zagovorništvo za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in za starejše osebe	Zavod PIP	27.464,3	20.464,30
	Center za svetovanje, združevanja in pomoč svojcem oseb s psihozo	HUMANA Združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje	30.084,67	9.301,96
	Svetovanje in samopomoč za istospolno usmerjene	Društvo informacijski center LEGEBITRA	24.097,44	8.183,86
	Skupa (skupaj)	Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto	34.259,5	8.183,86
	Materialna in psihosocialna pomoč družinam, otrokom in posameznikom	Škofijska Karitas	375.617,2	12.772,20
	Pomoč socialno ogroženim in starostnikom v Štepanjskem naselju	Župnijska Karitas Ljubljana - Štepanja vas	7600	2.500,00
	Dnevni center za ljudi s težavami v druževnem zdravju "Eureka"	Društvo za pomoč in samopomoč Želva - Eureka Žalec	13.523,26	3.000,00
	Prilagojen prevoz invalidov na invalidskih vozičkih	Društvo paraplegikov Severne Štajerske, Maribor	21.162,41	2.727,95
	Terensko delo z brezdomci (informiranje, svetovanje, zmanjševanje škode, spremljanje, zagovorništvo)	Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	46.891,01	20.464,30
	Paracenter - Center za aktivno življenje paraplegikov in tetraplegikov	Društvo paraplegikov Severne Štajerske, Maribor	71.631,65	2.727,95
	Prevozi in socializacija paraplegikov in tetraplegikov na območju Istre in Krasa	Društvo paraplegikov Istre in Krasa	11.695,55	2.727,95
	Pomoč pri integraciji tujcev	Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto	20.841,2	2.000,00

FINANCIRANJE	NAZIV PROGRAMA	ORGANIZACIJA	PRIDOBLENA SREDSTVA	
			SKUPAJ	MDDSZ
	Ambulanta in posvetovalnica za osebe brez obveznega zdravstvenega zavarovanja	Škofijska Karitas Maribor	33.910,83	6.500,00
	Prevozi paraplegikov	Zveza paraplegikov Slovenije	44.863,81	5.455,91
C	Pomoč pri motnjah hranjenja	Društvo ženska svetovalnica	56.774,27	24.971,47
	Svetovalnica za motnje hranjenja	Društvo za ustvarjanje in kvaliteto življenja MUZA	78.277,45	43.575,39
	Svetovanje, zagovorništvo in psihosocialna pomoč prosilcem za azil, beguncem in tujcem v Sloveniji	Slovenska filantropija - Združenje za promocijo prostovoljstva	67.698,35	24.971,47
	Hospic - spremljanje umirajočih bolnikov in svojcev	Slovensko društvo Hospic	323.104,73	43.575,39

V letu 2008 je MDDSZ sofinanciralo 51 drugih programov namenjenih odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov. Osemnajst programov je bilo sofinanciranih v višini do 1.500,00 € (A programi), 29 v enkratnem znesku nad 1.500,00 € (B programi), štiri programi pa so bili vključeni v večletno sofinanciranje (C programi), od tega so trije tudi vključeni v enoten postopek evalviranja programov.

Slika 15: Delež in število drugih programov namenjenih odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov



FINANČNI VIRI PROGRAMOV

Programom področja REP 7 je bilo v letu 2008 skupaj namenjenih 1.682.679 €. Slabo tretjino (525.854,8 €) sredstev so dobili večletno sofinancirani programi. Izvajalci so na MDDSZ zaprosili za 605.320,8 €, prejeli pa 303.304,3 €, kar predstavlja polovico zaprošenih sredstev na MDDSZ. Osemnajst odstotkov sredstev je prispevalo MDDSZ, 15 % občine, 4,8 % ZRSZ in največ (62,2 %) drugi viri, med katerimi je potrebno izpostaviti zlasti sredstva FIHO, prispevke uporabnikov, donatorjev, Urada za mladino in nekaterih ministrstev.

KADROVSKI VIRI PROGRAMOV

Preglednica 47: Število izvajalcev v drugih programih namenjenih odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
A						
Socializacija Romov	4	1		3		2
Tudi jaz sem otrok kot vsi drugi	3	3			1	13
Pomoč ljudem z dolgotrajno duševno stisko	4	2	2		1	2
Samopomočna skupina Živimo zdravo						4
Svetovalnica za pomoč ljudem v stiski	1	1				2
Prostovoljno delo z mladimi	3	3				41
GALEB - V znamenju svobodnega življenja						16
Pomoč otrokom s težavami						12
Soc.vključevanje invalidov - delavnice za spodbujanje razvoja človeških virov	1	1			15	58
Skupina za samopomoč osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju	3	3				2
Izboljšanje kakovosti življenja z EB					1	3
Pomoč Romom	1	1			3	3
Pomoč brezdomcem	1	1				5
Spodbujanje socialnih spretnosti	1	1			2	4

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
slepih in slabovidnih otrok						
Organiziranje skupine za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti	1	1			4	5
Psihosocialna pomoč gluhoslepim in njihovim družinam					7	4
Klub zdravljenih alkoholikov - KZA					2	3
Tako kot vsi drugi	1	1				3
Tikno Them - Mali svet Ustvarjanje pogojev za izenačevanje možnosti do izobraževanja romskih otrok	2	2				8
Pomoč starim	5	1		4		6
Neenakost boli	2	2			4	5
Pomagam tebi in sebi	2	2				15
HANDLE® / celostno zdravljenje otrok z razvojno motnjo					2	2
Higienska oskrba za osebe brez zdravstvenega zavarovanja, dopolnilna oskrba za diabetike	1	1				83
Delavnice osveščanja in informiranja gluhoslepih					4	60
Pomoč kasneje oslepelim slepim in slabovidnim osebam	1	1			5	5
Skupina za samopomoč mlajših invalidnih oseb						2
Individualna pomoč ob psihični stiski						2
B						
Ambulanta in posvetovalnica za osebe brez obveznega zdravstvenega zavarovanja	3	1	1	1	1	26
Prevoz invalidov	1		1		4	23
Prevozi paraplegikov	2		1	1	1	12
Razvijanje in	6	6			7	760

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
promocija prostovoljstva v Sloveniji						
Prevozi paraplegikov in tetraplegikov	2	1		1		15
Socialna mreža	2	2			13	53
Zagovorništvo za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in za starejše osebe	6	6			1	5
Center za svetovanje, združevanja in pomoč svojcem oseb s psihozo	4	1		3	10	8
Svetovanje in samopomoč za istospolno usmerjene	2	2			1	8
Skupa (skupaj)	4	2	2			10
Materialna in psihosocialna pomoč družinam, otrokom in posameznikom	5	5			5	
Pomoč socialno ogroženim in starostnikom v Štepanjskem naselju						23
Dnevni center za ljudi s težavami v duševnem zdravju "Eureka"	1		1		2	6
Prilagojen prevoz invalidov na invalidskih vozičkih	1	1				20
Terensko delo z brezdomci Kralji ulice	5	5			2	12
Paracenter - Center za aktivno življenje paraplegikov in tetraplegikov	1		1			15
Prevozi in socializacija paraplegikov in tetraplegikov na območju Istre in Krasa					1	5
Pomoč pri integraciji tujcev	4	1	1	2		10
Prevozi paraplegikov	4	4				2
C						
Hospic - spremljanje	17	12		5	10	73

Program	Število zaposlenih				Število drugih plačanih izvajalcev	Število prostovoljcev
	Skupaj	redno	Javna d.	drugo		
umirajočih bolnikov in svojcev						
Skupaj	107	77	10	20	109	1.456
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	12	11		1	8	56
Skupaj	119	88	10	21	117	1.512

Programs s področja REP 7 je izvajalo 1.748 izvajalcev, od tega velika večina (86,5 %) prostovoljcev.

V programih je bilo skupaj zaposlenih 119 oseb, večinoma do pet na posamezen program. Največ zaposlenih izvajalcev je bilo v programu Hospic - spremljanje umirajočih bolnikov in svojcev, in sicer 17 zaposlenih. Tri četrtine zaposlenih je imelo redne zaposlitve, 10 jih je bilo zaposlenih preko javnih del, 21 pa na drug način. Med zaposlenimi je največ diplomiranih socialnih delavcev s VII. stopnjo izobrazbe (25), sledijo zaposleni s V. stopnjo izobrazbe (24) in VI. stopnjo izobrazbe (20) različnih smeri. Izpostavljam še tri specialiste zakonske in družinske terapije in tri magistre znanosti. Največ zaposlitev je bilo (so)financiranih s strani MDDSZ, in sicer 26,3 zaposlitve. Zelo pomemben delež sredstev za zaposlitve so prispevale še občine (22,5 zaposlitve) in ZRSZ (21,4 zaposlitve). Največ zaposlenih (33) je v posameznem programu opravilo od 100 do 500 ur dela na leto, 26 zaposlenih je opravilo od 1.000 do 2.000 ur dela in prav toliko manj kot 100 ur dela v posameznem programu. Za polni delovni čas je bilo zaposlenih 14 oseb, 20 pa jih je opravilo od 500 do 1.000 ur dela.

V programih je sodelovalo tudi 117 drugih plačanih izvajalcev, med katerimi jih je največ (47) sklenilo dogovor o sodelovanju, izvajalec pa jim je plačal potne stroške in dnevnice za izvedbo določenih del. Osemtrideset drugih plačanih izvajalcev je imelo sklenjeno pogodbo o delu, ostali pa so imeli sklenjene druge vrste dogovora o plačanem sodelovanju. Predavanja, delavnice, razna izobraževanja in poučevanja je izvajalo 24 izvajalcev, 18 učno pomoč in mentorstva, 14 izvajalcev je sodelovalo pri izvedbi ali vodenju programov, skupin, in projektov, 12 oseb je izvajalo terapevtsko, strokovno in svetovalno delo ter 11 supervizijo. Računalniška, tehnična, administrativna in organizacijska dela je izvajalo sedem izvajalcev, šest pa prevoze, spremstva, druženje in obiske. Petindvajset drugih plačanih izvajalcev smo glede na vrsto dela razporedili pod drugo, nekateri poročevalci pa v poročilo niso vnesli vrste dela. Tri četrtine izvajalcev je opravilo do 100 ur dela v posameznem programu.

V programih je sodelovalo še 1.512 prostovoljcev, od tega največ (760 oziroma 50,3 %) program. Večina prostovoljcev (80,3 %) je opravila do 100 ur dela v posameznem programu. Dela, ki jih opravljajo prostovoljci, smo razporedili v več skupin. Največ prostovoljcev smo z njihovim delom uvrstili v kategorijo drugo. V največji meri gre za prostovoljce Slovenske filantropije (Razvijanje in promocija prostovoljstva v Sloveniji), ki so izvajali promocije, organizirali dogodke, sodelovali v organih društva in podobno. Veliko prostovoljcev (365) je izvajalo druženja, obiske, prevoze in spremstvo ter 336 računalniška, tehnična, administrativna in logistična dela oziroma opravila.

UPORABNIKI V PROGRAMIH

A. DOSEŽENA CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV

Ciljne skupine uporabnikov v programih s področja REP 7 so zelo raznovrstne, kljub temu pa lahko programe združimo v nekaj skupin. Najštevilčnejši sta dve skupini programov, in sicer programi za osebe s težavami v duševnem zdravju in programi za invalide (osebe na vozičku, tetraplegike, paraplegike). Po več programov je namenjenih tudi Romom oziroma romskim otrokom, osebam z motnjami hranjenja, istospolno usmerjenim osebam - posebej mladim, osebam z motnjami v duševnem razvoju, brezdomcem ter osebam brez zdravstvenega zavarovanja, starejšim, slepim in slabovidnim, gluhoslepim, mladostnikom in družinam v različnih ogrožujočih situacijah, azilantom, osebam brez statusa, tujcem in beguncem, en program pa tudi umirajočim in njihovim svojcem.

B. ŠTEVILO UPORABNIKOV, STORITEV, UR VKLJUČENOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH KAPACITET PROGRAMOV

Preglednica 48: Podatki o uporabnikih v programih namenjenih odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec
A		
Socializacija Romov	177	30,75
Tudi jaz sem otrok kot vsi drugi	21	13
Pomoč ljudem z dolgotrajno duševno stisko	38	8
Samopomočna skupina Živimo zdravo	30	4
Svetovalnica za pomoč ljudem v stiski	82	3
Prostovoljno delo z mladimi	89	6
GALEB - V znamenju svobodnega življenja	93	6
Pomoč otrokom s težavami	11	8
Socialno vključevanje invalidov - delavnice za spodbujanje razvoja človeških virov	183	2,5
Skupina za samopomoč osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju	14	3,5
Izboljšanje kakovosti življenja z EB	19	3
Pomoč Romom	15 otrok, 140 družin	6,5
Pomoč brezdomcem	10	12
Spodbujanje socialnih spretnosti slepih in slabovidnih otrok	10	3
Organiziranje skupine za samopomoč pri preprečevanju socialne izključenosti	65	3
Psihosocialna pomoč gluhoslepim in njihovim družinam	50	9,8
Klub zdravljenih alkoholikov - KZA	30	8
Tako kot vsi drugi	19	10
Tikno Them - Mali svet Ustvarjanje pogojev za izenačevanje možnosti do izobraževanja romskih otrok	20	24

Program	Skupno število uporabnikov	Povprečno število ur vključenosti na mesec
Pomoč starim	175	58,4
Neenakost boli	100	8
Pomagam tebi in sebi	43	6,5
HANDLE® / celostno zdravljenje otrok z razvojno motnjo	1	16
Higienska oskrba za osebe brez zdravstvenega zavarovanja, dopolnilna oskrba za diabetike	498	3,75
Delavnice osveščanja in informiranja gluhoslepih	52	2,5
Pomoč kasneje oslepelim slepim in slabovidnim osebam	32	8,67
Skupina za samopomoč mlajših invalidnih oseb	10	8
Individualna pomoč ob psihični stiski	45	1,75
B		
Prevoz invalidov	84	6
Prevozi paraplegikov	211	4
Razvijanje in promocija prostovoljstva v Sloveniji	4.888	0,21
Prevozi paraplegikov in tetraplegikov	85	4,17
Socialna mreža	390	3,86
Zagovorništvo za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in za starejše osebe	651	4,5
Center za svetovanje, združevanja in pomoč svojcem oseb s psihozo	50	22
Svetovanje in samopomoč za istospolno usmerjene	599	4,6
Skupa (skupaj)	78	13,75
Materialna in psihosocialna pomoč družinam, otrokom in posameznikom	19.117	0,5
Pomoč socialno ogroženim in starostnikom v Štepanjskem naselju	883	2
Dnevni center za ljudi s težavami v druževnem zdravju "Eureka"	21	72
Prilagojen prevoz invalidov na invalidskih vozičkih	134	2,6
Terensko delo z brezdomci - Kralji ulice	80	12,08
Paracenter - Center za aktivno življenje paraplegikov in tetraplegikov	134	14
Prevozi in socializacija paraplegikov in tetraplegikov na območju Istre in Krasa	90	8,17
Pomoč pri integraciji tujcev	88	14,7
Prevozi paraplegikov	383	1,5
C		
Hospic - spremljanje umirajočih bolnikov in svojcev	1.282	9,9
Skupaj	31.697 posameznikov in 140 družin	10,4
Programi vključeni v evalvacijo skupaj	1.050	4,5
Skupaj	32.747 posameznikov in 140 družin	7,4

Enainpetdeset programov področja REP 7 je imelo skupaj čez 32.000 uporabnikov. Pri tem podatku je potrebno omeniti, da je samo program Materialna in psihosocialna pomoč družinam, otrokom in posameznikom Škofijske Karitas Ljubljana dosegel 19.117 oseb oziroma 3.922 družin. Gre za specifičen program, ki je težko primerljiv z drugimi, saj uporabnikom nudijo predvsem materialno pomoč (plačilo položnic, hrana), svetovanja in

pogovore. Velik del skupnega števila uporabnikov gre tudi na račun programa Razvijanje in promocija prostovoljstva v Sloveniji Slovenske Filantropije (4.888 oseb). Program se ukvarja predvsem s promocijo prostovoljstva med mladimi po šolah in prireditvah ter z usposabljanjem. Tukaj bi torej težko govorili o neposrednih uporabnikih, temveč o osebah, ki jih program doseže.

Uporabniki so v programe vključeni v povprečju nekaj manj kot 10 ur na mesec (9,7 ure).

4. SKLEPNE UGOTOVITVE

Število sofinanciranih programov ter višina sredstev, ki jih MDDSZ namenja programom socialnega varstva, se iz leta v leto večajo, prav tako število večletno sofinanciranih programov (C programi). Slednje pomeni, da ima vedno več izvajalcev zagotovljeno dokaj stabilno financiranje za izvedbo svojih programov. Večina teh izvajalcev je z namenom oblikovanja enotnih kriterijev za ocenjevanje programov, kar seveda zagotavlja določeno primerljivost med 'istovrstnimi' programi, vključenih tudi v enoten postopek evalvacije.

V letu 2008 je MDDSZ preko javnega razpisa sofinanciralo **271** programov socialnega varstva v skupni višini **7.643.105,1 €**. S temi sredstvi je bilo sofinanciranih **120** programov na osmih razpisanih področjih v okviru socialnovarstvenih programov (SVP) in **151** programov na sedmih razpisanih področjih v okviru razvojnih in eksperimentalnih programov (REP). Večina skupnih sredstev je bila tudi tokrat namenjena večletno sofinanciranim programom, in sicer 5.932.354,3 €, kar je 77,6 % vseh sredstev s strani MDDSZ. Sredstva za C programe so se od leta 2007 zvišala za 1.114.204,3 €.

Največ sofinanciranih programov je bilo s področja REP 7 (51). To so programi namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov. Tudi v prejšnjih letih je bilo sofinanciranih največ programov, ki so namenjeni odpravljanju socialnih stisk in niso del drugih razpisanih programov (to je bilo v preteklih razpisih področje 12). Področju REP 7 po številu sofinanciranih programov sledi REP 6 - Programi za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializirani preventivni programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju. Največji porast števila sofinanciranih programov glede na leto prej je zaznati na področju SVP 3 - Programi za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov, drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistencije invalidov.

MDDSZ je največkrat programom dodelilo sredstva v višini nad 1.500 €, ki pa so bila sofinancirana le za eno leto (B programi). Takih je bilo 116 oziroma 42,8 % vseh programov. Devetinsedemdeset je bilo C programov in 76 A programov.

Podobno kot v letu prej je MDDSZ največ sredstev namenilo programom stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in programom centrov za svetovanje za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju (SVP 2), in sicer 1.735,825 €.

Sofinancirani programi so sredstva za delovanje in izvajanje aktivnosti pridobili iz različnih virov. V povprečju je skoraj 40 % (natančno 38,6 %) vseh sredstev prispevalo MDDSZ (v letu 2007 39,4 %). Skupna sredstva pridobljena s strani MDDSZ so predstavljala 80,5 % zaprosenih sredstev na tem ministrstvu. Med večjimi financerji programov na vseh razpisanih področjih so še občine, ki so v povprečju prispevale slabo petino (19,7 %) vseh sredstev za programe (34,4 % sredstev občin je prispeval MOL) ter drugi viri (FIHO, prispevki

uporabnikov, donacije, razna ministrstva, Urad za mladino, lastna sredstva izvajalca, itd.). ZRSZ je prispeval 9,7 % sredstev.

V sofinanciranih programih je bilo v letu 2008 zaposlenih 1.148 oseb, kar je 70 več kot v letu prej. Velika večina (68,7 %) je imela redne zaposlitve, ostali pa so bili zaposleni preko različnih oblik subvencioniranih zaposlitev oziroma v okviru programov Aktivne politike zaposlovanja, največ preko javnih del. V programih je delovalo tudi 787 drugih plačanih izvajalcev oziroma zunanjih pogodbenih sodelavcev (v letu 2007 679). Med izvajalci je bilo podobno kot prejšnja leta največ prostovoljcev, in sicer skoraj tri četrtine (74,2 %) vseh izvajalcev. Med 8.784 prostovoljci jih je največ sodelovalo v programih medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programih, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih. Prostovoljci so v največji meri opravili do 100 ur dela v posameznem programu.

Skupnega števila uporabnikov, ki so bili v letu 2008 vključeni v sofinancirane programe socialnega varstva, v sklepih pričujočega poročila ne navajamo. Število uporabnikov v programih po posameznih področjih je navedeno le v poglavjih, ki se na posamezna področja nanašajo. Uporabniki se namreč beležijo na različne načine, zato skupnega števila ni smiselno podajati.

Kot smo v poročilih o izvajanju programov socialnega varstva v preteklosti že večkrat poudarili, so končna poročila, ki služijo kot glavni vir podatkov, velikokrat izpolnjena zelo površno. To pomeni, da nekateri podatki manjkajo ali pa so vodeni na različne načine, kar predstavlja glavni vir težav pri podajanju čim bolj natančnih ocen in ustvarjanju pregleda nad dejanskim stanjem. V prihodnjih letih bodo dosledno beleženje in izdelava kvalitetnih samoevalvacijskih poročil o izvajanju programov pri tistih, ki so vključeni v enoten postopek evalviranja, prinesli določene primerljive rezultate – vsaj upamo tako – nekje v ozadju pa še vedno ostaja večina enoletno sofinanciranih programov, ki v omenjen postopek ni vključena. Z namenom poenostavitve poročil in pridobitve čim bolj primerljivih podatkov smo na IRSSV skupaj s kolegi iz MDDSZ dopolnili in nekoliko skrajšali obrazce za končna in tudi delna poročila o izvajanju programov, za jesen 2009 pa načrtujemo tudi izvedbo krajšega delovnega srečanja oziroma delavnice o natančnem in poenotenem izpolnjevanju poročil. Poleg tega bomo izvajalcem predstavili kakšen namen imajo njihovi natančno zbrani podatki in kakšni so rezultati analiz, ki nastanejo iz teh podatkov. Menimo, da bomo na ta način vsaj nekoliko prispevali k izboljšanju 'poročevalske kulture' in kakovosti posredovanih podatkov o izvajanju programov.

Na koncu podajamo še ugotovitve o kapacitetah in zmogljivosti posameznih skupin programov za leto 2008 v primerjavi s količinskimi in organizacijskimi merili za javne socialnovarstvene programe ter mrežo razvojnih in eksperimentalnih programov, kot jih določa ReNPSV 2006-2010 (Uradni list RS 39/2006).

Preglednica 49: Stanje v letu 2008 v primerjavi s količinskimi in organizacijskimi merili za javne socialnovarstvene programe po ReNPSV 2006-2010

	<i>Količinsko in organizacijsko merilo za javne SV programe po ReNPSV 2006-2010</i>	<i>Stanje v letu 2008</i>
1	Mreža materinskih domov in zavetišč za ženske s skupno okvirno zmogljivostjo 350 mest v vseh regijah. S tem bo vzpostavljena in pokrita mreža materinskih domov in zavetišč za ženske na celotnem območju Slovenije.	V 18. materinskih domovih, varnih hišah in zavetiščih je bila skupna zmogljivost 346 prostih mest oziroma kapacitet.
2	Mreža stanovanjskih skupin za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju s skupno zmogljivostjo najmanj 200 mest, mreža dnevnihi centrov za redne ali občasne uporabnike s skupno zmogljivostjo najmanj 350 mest ter mreža centrov za svetovanje in zagovorništvo za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki zagotavlja pokritost po statističnih regijah	Skupna zmogljivost 7. programov stanovanjskih skupin je bila 236 prostih mest oziroma kapacitet. Skupna zmogljivost 9. programov dnevnihi centrov je bila 551 prostih mest oziroma kapacitet. Mreža 7. centrov oziroma pisarn za svetovanje in zagovorništvo (482 uporabnikov).
3	Mreža programov za podporno bivanje pri neodvisnem življenju invalidov s skupno zmogljivostjo najmanj 200 mest in mreža drugih specializiranih programov za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov ter osebne asistenc invalidov.	Skupna zmogljivost 7. programov osebne asistenc je bila 387 mest, od tega je 132 oseb prejelo 120 ur ali več osebne asistenc na mesec, 57 uporabnikov 102 uri, 10 oseb 82,3 ure ter 188 uporabnikov od 10 do 40 ur osebne asistenc na mesec.
4	Mreža terapevtskih skupnosti in drugih programov, ki omogočajo nastanitev za uživalce drog, z okvirno zmogljivostjo 280 mest, skupaj s pripadajočimi mrežami sprejemnih in dnevnihi centrov (za motiviranje in pripravo uporabnikov na vstop v terapevtske skupnosti), centrov za reintegracijo abstinentov v družbo, programov za vzporedno terapevtsko pomoč družinam uživalcev drog ter terapevtskim skupnostim alternativnih programov za uživalce drog.	V komuni je bila zmogljivost 6 prostih mest (6 uporabnikov), v terapevtskih skupnostih je bila zmogljivost 74 prostih mest (v celotnem letu 112 uporabnikov); v mreži terapevtskih skupnosti in drugih programov za uživalce drog je bilo 344 rednih (vsak dan ali nekajkrat na teden) uporabnikov ter preko 5.600 občasnihi iskalcev pomoči (od tega 1.220 bližnjih). Skupna zmogljivost programov, ki omogočajo nastanitve za uživalce drog, je 135 postelj, od tega 21 za reintegracijo.
5	Mreža terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti za 200 uporabnikov.	Skupna zmogljivost 6. terapevtskih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma je bila 229 mest, od tega je bilo 61 uporabnikov vključenih 155 ur na mesec, ostali pa okrog 20 ur.

	Količinsko in organizacijsko merilo za javne SV programe po ReNPSV 2006-2010	Stanje v letu 2008
6	Mreža 15 regionalnih medgeneracijskih središč z mrežo socialnih programov za kakovostno življenje v starosti in sožitje med generacijami v lokalni skupnosti	6 medgeneracijskih središč (Komenda, Ruše, Maribor, 3x Ljubljana)
7	Mreža specializiranih preventivnih programov s skupno okvirno zmogljivostjo 50 mest za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo za otroke, prikrajšane za normalno družinsko življenje in otroke ter mladoletnike, ki doživljajo nasilje ali spolne zlorabe	V 7. mladinskih središčih ter dnevni centrih za obravnavo in oskrbo otrok in mladostnikov , prikrajšanih za normalno družinsko življenje ter specializiranih preventivnih programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju je bilo 320 mest. Dejansko pa programi, ki bi vsebinsko povsem odgovarjali zastavljenemu cilju, niso zaživel.
8	Mreža sprejemališč in zavetišč za brezdomce s skupno zmogljivostjo najmanj 250 mest v vseh statističnih regijah	Sprejemališča, dnevni centri: 140 uporabnikov dnevno Zavetišča in prenočišča: 118 prostih mest
9	Mreža specializiranih terapevtskih programov psihosocialne pomoči otrokom, odraslim ali družinam, namenjena razreševanju medsebojnih osebnostnih problemov – na 50.000 prebivalcev približno en specialist.	MDDSZ je sofinanciralo 15 zaposlitev specialistov družinske in zakonske terapije . En specialist na približno 135.000 prebivalcev.
10	Mreža sprejemališč in zavetišč za brezdomne uživalce nedovoljenih drog s skupno zmogljivostjo najmanj 80 mest v vseh statističnih regijah.	Zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog s skupno zmogljivostjo 19 prostih mest oziroma kapacitet.

Preglednica 50: Stanje v letu 2008 glede na mrežo razvojnih in eksperimentalnih programov po ReNPSV 2006-2010

	Mreža razvojnih in eksperimentalnih programov po ReNPSV 2006-2010	Stanje v letu 2008
1	Mreža ekip za svetovanje po telefonu otrokom, mladostnikom in drugim osebam v osebnih stiskah. Vzpostavitev vsaj treh različnih vrst programov svetovanja po telefonu za različne starostne populacije na celotnem ozemlju države, svetovanje ljudem v stiski, otrokom in ženskam, žrtvam nasilja.	2 ekipi za svetovanje po telefonu za osebe v stiski, 1 nacionalna mreža za svetovanje po telefonu otrokom in mladostnikom s 11. svetovalnimi skupinami po različnih slo. krajih, 1 ekipa za svetovanje ženskam in otrokom žrtvam nasilja, 1 ekipa za svetovanje po telefonu starim in njihovim bližnjim .
2	Mreža nizkopražnih programov za uživalce drog , mreža centrov za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami, potrebnih vsakodnevne obravnave, ki zagotavlja regijsko pokritost po statističnih regijah.	Skupaj 10 programov; od tega okvirno 7 nizkopražnih ter trije programi za svetovanje in socialno rehabilitacijo zasvojenih s prepovedanimi drogami .
3	Mreža terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti.	Mreža 33 terapevtskih programov in drugih programov za urejanje socialnih stisk zaradi alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti.
4	Mreža približno 1300 medgeneracijskih in drugih skupin za samopomoč ter drugih programov , ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih : <ul style="list-style-type: none"> – programi ozaveščanja celotnega prebivalstva o nalogah in možnostih za kakovostno življenje v starosti in sožitje med generacijami ter povezovanje vseh treh generacij v družbi, – programi za razvoj zagovorništva za stare ljudi in programi varstva proti nasilju in zlorabi starih ljudi, – predupokojitveni program za zaposlene pred upokojitvijo ob sodelovanju z delodajalcem, – programi za usposabljanje mlade generacije za poznavanje starosti in za medgeneracijsko sožitje s starimi ljudmi, – programi za samoorganizirane oblike samopomoči v pripravi na življenje v starosti, – razvoj ponudbe izobraževalnih programov za starejše v Sloveniji. 	Mreža 1.029 skupin za samopomoč ter programov, ki v bivalnem okolju skrbijo za zmanjševanje socialne izključenosti starih po različnih slovenskih krajih.
5	Mreža centrov za psihosocialno pomoč žrtvam nasilja , ki zagotavlja regijsko pokritost po statističnih regijah.	Mreža 13. centrov-programov za psihosocialno pomoč žrtvam nasilja, in sicer v Osrednjeslovenski regiji 4, Spodnjeposavski 1,

	Mreža razvojnih in eksperimentalnih programov po ReNPSV 2006-2010	Stanje v letu 2008
		Savinjski 1, Pomurski 1, Obalno kraški 2, Gorenjski 1, Podravske 2 in Jugovzhodni Sloveniji 1 program.
6	Mreža centrov za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladoletnikov , prikrajšanih za normalno družinsko življenje, ter specializiranih preventivnih programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju, ki zagotavlja regijsko pokritost po statističnih regijah.	Mreža 25 centrov/programov za kratkotrajno dnevno ali celodnevno obravnavo in oskrbo otrok in mladoletnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje, ter specializiranih preventivnih programov, namenjenih otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju.
7	Mreža drugih programov , ki so namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov (Romi, azilanti, begunci, bivši zaporniki ...).	Mreža 87 drugih programov, ki so namenjeni odpravljanju socialnih stisk, ki niso del drugih razpisanih programov.

5. VIRI IN LITERATURA

Resolucija o Nacionalnem programu socialnega varstva 2006-2010 (Uradni list RS 39/2006)

Smolej S., Nagode M. (2008): Spremljanje izvajanja programov socialnega varstva: končno poročilo. Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo